

Najneaj nanderac leaw tapiüng **SAN MATEO** wüx Teat Cristo

*Acualajtsüw mixejchiw mixeech Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Aaga nawiig cam apiüng wüx acualajtsüw mixejchiw mixeech Teat Jesucristo. Nop mixeech nej aag ayaj nenüt David aaga natang nenajiüt; aaga David quiaj Abraham mixeech nej.

² Aaga Abraham quiaj tacualüw a Isaac, Isaac tacualüw a Jacob, Jacob tacualüw a Judá, y alacas micoj nej michiig nej. ³ Judá tacualüw a Fares, at a Zara, Tamar mimümüw nejiw. Fares tacualüw a Esrom, Esrom tacualüw a Aram. ⁴ Condom Aram tacualüw a Aminadab, Aminadab tacualüw a Naasón, Naasón tacualüw a Salmón. ⁵ Salmón tacualüw a Booz, mimüm Booz aag ayaj Rahab. Booz tacualüw a Obed, mimüm Obed aag ayaj Rut. Obed tacualüw a Isaí. ⁶ Isaí tacualüw a David, áag tarang minatang nenajiüt. David tacualüw a Salomón, acual aweaag mintaj a Urías.

⁷ Salomón tacualüw a Roboam, Roboam tacualüw a Abías, Abías tacualüw a Asa. ⁸ Asa tacualüw a Josafat, Josafat tacualüw a Joram, Joram tacualüw a Uzías. ⁹ Uzías tacualüw a Jotam, Jotam tacualüw a Acaz, Acaz tacualüw a Ezequías. ¹⁰ Ezequías tacualüw a Manasés, Manasés tacualüw a Amón, Amón tacualüw a Josías. ¹¹ Josías tacualüw a Jeconías y alacas micual

nej. Aag ayaj wüx nüt ndeajtoj maquiiürajpüw nipilan judío andüyiw tiül iüt Babilonia.

¹² Wüx landoj aqiiübaranüw andüyiw Babilonia, Jeconías tacualüw a Salatiel, condom Salatiel tacualüw a Zorobabel. ¹³ Zorobabel tacualüw a Abiud, Abiud tacualüw a Eliaquim, Eliaquim tacualüw a Azor. ¹⁴ Azor tacualüw a Sadoc, Sadoc tacualüw a Aquim, Aquim tacualüw a Eliud. ¹⁵ Eliud tacualüw a Eleazar, Eleazar tacualüw a Matán, Matán tacualüw a Jacob. ¹⁶ Jacob tacualüw a José minoj María. Aaga María quiaj tacual Teat Jesús nasoic a Cristo.

¹⁷ Atquiaj tajlüy gajpopeic (14) nacualaran ajan wüx Abraham matüch a David. At tajlüy algajpopeic nacualaran ajan wüx David matüch wüx taquiiürajpüw nipilan judío andüy tiül Babilonia. Nde wüx tajlüyiw tiül Babilonia wüx tatüch wiquiam Teat Cristo tajlüy algajpopeic nacualaran.

Wüx wijquiat Teat Jesucristo (Lc. 2:1-7)

¹⁸ Wüx wijquiat Teat Jesucristo atcüy tajlüy: María mimüm nej altiüt mipoch aweaag José. Pero naleaing nganaw mequiiübayej, María tajiür teomeaats nej nop nine; tüüch nej aag ayaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ¹⁹ Aaga José minench nej a María nop nej nerang najneaj. Xeyay andiüm minüx nej, áag ngo mandiüm majüiquich lacual manguiayeran; tandiüm macueat atánan quiaj. ²⁰ Naleaing José xeyay tamb wüx omeaats. Ndoj, wüx tameay, quiaj taüm majaw nop ángel ocueaj Teat Dios. Tasaj nej:

—José acualaats David, nde meyac imeaats wüx aaga naél quiaj, iquiiüb marang mintaj a María, cos aaga nine apmawiquiach quiaj Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios neech nej. ²¹ Nej apmawiquiach nop nine nench apmeaach manüt Jesús, cos nej apmawün asoet minipilan nej —aj nej.

²² Atquiaj tajlüy meáwan atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

²³ Nop leawa naleaing nüx nej apmecual mawiquiach nop nine nench.

Aaga nine quiaj apmasoic Emanuel, ajow.

Aaga poch Emanuel quiaj, apiüng: Dios almaquiiüb icoots.

²⁴ Ndoj quiaj tapac amey a José. Condom tarang atnej tasaj nej aaga ángel; taquiiüb a María marang mintaj nej. ²⁵ Naleaing nómban ngo majlüy aweaag, tacüliw wijquiam micual a María. Aaga nine tüünd manüt JESS.

2

Tapeayiw mondüy wüx ocas

¹ Teat Jesús wijquiat tiül cambaj Belén tiül iüt Judea wüx Herodes tarang minatang nenajiüt tiül aaga iüt quiaj. Tajlüy acas monxey mondüy wüx ocas tambüw andüyw Jerusalén imiünüw nonüt iüt. ² Tatüniw manguiayiw:

—¿Nguiane almajlüy aaga nine wijquian leaw apmarang minatang nenajiüt tiül nipilan israele? Cos jayats majüic miocas nej; tajawasan wüx saliünan nonüt tiül xeiütan. Nganüy sajngoton naquiejliün xecosan teombas aaga nine —awüw.

³ Wüx tanguiay aag ayaj a Rey Herodes, ngo majneaj mayaag, aton meáwan moncül Jerusalén lango majawüw cuane apmarangüw. ⁴ Quiaj tatün mapeayiw meáwan montangtang miteaats, aton meáwan mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés ocueaj nipilan judío. Tatün manguiay nguiane netam wijquiam a Cristo.

⁵ Quiaj tasajüw nej:

—Tiül cambaj Belén tiül iüt Judea, cos atquiaj tapiüng tanomb nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng:

⁶ Cambaj Belén tiül iüt Judá, masey nine cambaj ic ajüic, naleaing xeyay ner-tam; cos naw tiül ique apmaw nop apmatüch marang natang nenajiüt, nej apmambeol xecambaj Israel—ajüw nej.

⁷ Ndoj aaga Herodes quiaj tapaj ajcüwa mondüy, axotúyan tatün manguiay nejiw naleaing naleaing cuane minüt amelich majawüw aaga ocas.

⁸ Condom tasaj nejiw mambüw Belén, tapiüng:

—Nganüy quiüran, nguineayantanej itüniün menguiayiün wüx a nine. Wüx lamexoman, ndoj tewiünan mesajan xic, quiaj sanamb a xique aton naquieel xecos teombas nej —aw.

⁹ Wüx landoj masaj nejiw a Herodes, quiaj tambüw. Aaga ocas leawa tajawüw wüx aliw nonüt tiül miütüw nejiw tamb ombas nej. Tayac nejiw alareng niüng ajlüy a nine; quiaj tacúlan cawüx, ngo majüy. ¹⁰ Nejiw wüx tajawüw aag ayaj xeyay tapac omeajtsüw. ¹¹ Almajmeliw tiül iüm, quiaj majawüw a nine almaquiiüb mimüm

nej. Tajmiücüw tiüt maquiejliw micosüw nejiw manguejriw omalüw niüng ajlüy aaga nine. Condom taleaijquiw iquialayej mawüniw müjchiw oro, pom, at najmboc angan soex nasoic mirra. ¹² Condom wüx tameayiw, quiaj taümiw majawüw asaj nejiw Teat Dios nde mandilileaw majawüw a Herodes. Quiaj tandilileaw tiül miiütüw nejiw, ambüw tiül alinots tiüü.

Tecuiürrüw andüy Egipto

¹³ Wüx laambüw a mondüy wüx ocas, quiaj José taüm majaw nop ángel tasaj nej:

—Witiür, quiür, iquiiüb mintaj, iquiüjpan a nine, icuiürran indüyiün tiül iüt Egipto. Icülíwan quiaj, nde mewiünan leaw sasaj icon, cos alinoic nüt Herodes apmayamb a nine mambiy —aw.

¹⁴ Wüx tapac ameay a José, quiaj taxainguw a nine, taquiüjpüw mamb andüy Egipto aaga ongwiiüts quiaj. ¹⁵ Tacülíwan quiaj. Tiünüw mandilileaw wüx landeow Herodes. Quiaj tajlüy atnej lamapiüng Teat Dios wüx tapiüng nop nendead andeac nej, cos tapiüng: “Imiün Egipto tatüniüs xecual mandilil”, aw.

Herodes tapiüng mambiyaranüw namix nine

¹⁶ Wüx aliün mapac a Herodes, tajaw lamawaijchaw nej ajcüwa mondüy wüx ocas, xeyay tajcüy. Tapiüng mambiyaranüw meáwan namix nine monench naw wüx iüm mineat, ndoj wüx naliw, meáwan monlüy tiül Belén, at tiül namix cambaj monlüy quiájan. Cos landoj matün manguiay ajcüwa mondüy, ngüt tajawüw aaga ocas.

¹⁷ Atquiaj tajlüy leaw lamapiüng nomb Teat Dios

masaj Jeremías aaga nendeac andeac nej, wüx tapiüng:

¹⁸ Apmanguiyaran tiül cambaj Ramá, xeyay monpaj, xeyay monjiünts; cos Raquel xeyay ajiünts wüx micual nej. Nejinguind ngondom müüch nej majneaj omeaats, cos lango majlüyw a namix nine.

¹⁹ Condom wüx landeow Herodes, quiaj teümeay a José tiül Egipto, taüm majaw nop ángel tasaj nej:

²⁰ —Nganüy quiür, iquiiüb a nine at mimüm nej, indililean indüyiün tiül miiütan Israel, cos landeowüw mondiüm mambiyaw a nine —aj nej.

²¹ Quiaj tamb andüy tiül miiüt Israel, taquiiüb a nine, at mimüm nej. ²² Wüx José tanguiy Arquelao lamayar minajiüt miteat nej Herodes tiül Judea, quiaj timbol mambüw quiaj. Taüm majaw tasoic mambüw andüyw tiül iüt Galilea. ²³ Wüx tatüchiw tiül miiütüw nejiw, quiaj tambüw macüliw tiül noic cambaj nenüt Nazaret. Atquiaj tajlüy cos lamapiüngüw tanomb mondeac andeac Teat Dios. Tapiüngüw Jesús apmasoic Nazareno cos naw quiaj.

3

Juan Bautista taquiaach tiül wajchiüc

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Wüx aaga nüt quiaj, Juan, aaga neech yow nipilan, tamb mandeac andeac Teat Dios tiül iüt Judea niüng ngo majlüy cambaj. ² Quiaj taquiaach nipilan, tapiüng:

—Ich leaam imeajtsan mecueatiün leaw ngo majneaj irangan, cos aaga nüt wüx Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej laliüc matüch —aw.

³ Cos aaga Juan quiaj, tandead wüx nej Isaías, aaga nendead andead Teat Dios, wüx tapiüng: Apmanguiyaran aljane tengual andead tiül wajchiüc:

“Itajcan majneaj mitiiüd a Teat Naxey; ileainguijchan a tiüd cos nej aliüc.”

⁴ Aaga Juan quiaj asooig apix nej najüyeran miy-
eed camello, aóel teomeaats nej taag. Tatsamb
mow, tanganeow micün xiül. ⁵ Tambüw man-
guiayiw aquiaach nej nipilan monaw tiül cambaj
Jerusalén, monaw tiül iüt Judea, at monaw tiül
namix nine cambaj monlüy mbeay lam Jordán.

⁶ Wüx tapiüngüw lango mandiümüw marangüw
aaga ngo majneaj tarangüw, quiaj Juan tüüch ne-
jiw yow tiül lam Jordán.

⁷ Wüx Juan tajaw lapeayiw quiaj xeyay fariseos
at saduceos mayariw yow aton, quiaj tasaj nejiw:

—¿Jowa icona ponong ndiüc, jane nesaj icon
mercuiürran meriowan tiül aaga xeyay ngo
majneaj aliüc miün apmajlüye? ⁸ Sitiül naleaing
laleaaw imeajtsan nguineay temerangan,
ijüiquichan nómban irangan najneaj. ⁹ Nde
merangrangayon wüx mepiüangan tíulan icona:

“Abraham xeteatiün”; cos xique sasaj icon Teat
Dios alndom müüch majlüy micual Abraham
masey a piedra quiaj, ndot mandiüm. ¹⁰ Nganüy
üech alwüx apmandooig mioxijchaw xiül; atquiaj
meáwan xiül leaw ngo mayac najneaj aóng nej,
apndojquiüm majlos tiül biümb. ¹¹ Xique süüch

icon yow jane naleaing lamacueat arang ngo majnej. Pero aliüc miün nop andüüban xic miün, nej xeyay netam ajlüy, ngo mat xic. Xique sayaag nicuajind xic niüng ajlüy nej; sayaag ngo natüch nandeaand tiüt apaj nej. Nej apmüüch icon mejiüran Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. Apmawün wüx imbasan meáwan ngo majnej atnej biümb ambel nendeaajndej. ¹² Aag ayaj atnej arang nop nerang najiüt, cos alteowix nej minipüch nej, apmaxaing osaab trigo matendey, condom apmaxaing mayac tiül troj. Ndoj aaga opang trigo apmambelich tiül biümb ngondom xejquem —aw.

*Wüx tayar yow Teat Jesús
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)*

¹³ Teat Jesús imiün Galilea tamb majaw a Juan mbeay lam Jordán, müüch nej yow. ¹⁴ Juan ngo mandiüm, tapiüng:

—Ngwüy Teat, ique netam meaach xic yow; ¿neol tewiün mejaw xic nüüch ic yowa? —aw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Nganüy netam merang, cos netam marangar leaw lamapiüng Teat Dios —aw.

Quiaj lango mapiüng nicuajind a Juan. ¹⁶ Wüx landoj ayar yow Teat Jesús, almaw tiül yow, quiaj tajaw lejquiat a cielo, tiün Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios imiün tiül cielo atnej noic palom andüy wüx ombas nej. ¹⁷ Condom tanguiayaran noic nanderac imiün cielo, apiüng:

—Aag ayaj xecual xowüy sandiüm, apac ximeats najaw —aw.

4

Tandiüm mayac nej wüx naél a nimeech
(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Condom Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios taquiiüb mamb Teat Jesús andüy tiül wajchiüc müüch mayac nej wüx naél minatang nimeech.

² Teat Jesús taíünd ngo met ic miow (40) nüt, ic miow ongwiiüts, condom xeyay tind üet. ³ Quiaj tapeay niüng ajlüy nej nimeech, tandiüm mayac nej wüx naél, tasaj:

—Sitiül naleaing ique Micual Dios ic, isaj aaga piedra quiaj marang pan —aj nej.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Ngome áagan nüeteran ipacüy nipilan, leaw nembeat aag ayaj meáwan poch andeac Teat Dios” —aj.

⁵ Condom quiaj minatang nimeech taquiiüb nej mamb andüy tiül nangaj cambaj Jerusalén, mayac wüx omal nadam nangaj iüm. ⁶ Quiaj tasaj nej:

—Sitiül ique Micual Dios ic, ijchic tiüt cos ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng:
 Teat Dios apmüüch mamb miángeles nej mambe-
 olüw ic.

Apmangochiw ic naag owixaw nejiw ngana maleamb ileaj piedra, aw —aj nej minatang nimeech.

⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Aton ajlüy tiül Mipoch Teat Dios, apiüng: “Nde mendiüm mitsoj leaw apiüng Teat Naxey Midios” —aj nej.

⁸ Aaga minatang nimeech taquiiüb nej mamb alinomb. Nganüy taquiiüb nej andüy wüx nop najal oleaj tiüc. Quiaj tüüch nej majaw meáwan

cambaj leaw ajlüy wüx iüt at meáwan leaw najneaj almajiürüw. ⁹ Quiaj tasaj Teat Jesús:

—Meáwan aag ayaj sanüüch ic meneay sitiül ique apmequieel micos tiximbas meyar sandeac —aj nej.

¹⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Iriow ningüy niüng sajlüy, Satanás, cos tiül Mipoch Teat Dios apiüng: “Áagan Teat Dios netam mequieel micos teombas nej meyar andeac” —aj nej.

¹¹ Quiaj taw minatang nimeech. Condom tapeayiw miángeles Teat Dios mambeolüw Teat Jesús.

Teat Jesús tamelich aquiaach tiül Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Wüx Teat Jesús tanguiaay Juan lajmel tiül manchiüc, quiaj tandilil andüy tiül iüt Galilea.

¹³ Nej taton ngome tacül tiül Nazaret, tamb macül tiül Capernaum, noic cambaj mbeay nadam yow nenüt Galilea, tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, monlüy tanomb. ¹⁴ Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüng Isaías nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁵ Icona monaw tiül miiütüw Zabulón y Neftalí, najlüyiw mbeay tiiüd amb mbeay ndec, nonüt necamb lam Jordán; aag ayaj tiül iüt Galilea, niüng xeyay acüliw nipilan ngome judío.

¹⁶ Ajcüwa nipilan quiaj arangüw ngo majneaj, ajlüyiw atnej majlüyiw tiül pojniün, nejiw apmajawüw noic nadam ran. Leaw ajlüyiw tiül xeyay pojniün,

apmachech nejiw a ran quiaj.

¹⁷ Ajan quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

—Icuaeatiün aaga ngo majnej irangan, cos Teat Dios laliüc miün majlüy wüx micambaj nej —aw.

Teat Jesús arriiüd apiquiw mondoc

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Noic nüt wüx Teat Jesús tamong amb mbeay aaga nadam yow nenüt Galilea, quiaj tajaw ijpüw monxey nop necual nejiw, nop Simón nasoic Pedro, alinop Andrés michiig nej. Nejiw tengual andocoj cos mondoc nejiw. ¹⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Macaron tabaats, sanaquiaach icon guineay alndom meyamban nipilan mesajan mayariw sandeac. Langome apmeyamban cüet mendocon, apmeyamban nipilan —aj nejiw.

²⁰ Tacuaeatiwan quiaj mindocoj nejiw, tandüjpiw mamb Teat Jesús.

²¹ Condom quiríwan iün majüyw, quiaj Teat Jesús taxom alijpüw, nop necual nejiw, nop Jacobo, alinop Juan, micual nejiw Zebedeo. Aliw tiül müx maquiüjpüw miteatiw nejiw, tengual axequiw ndoc. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús mambüw maquiüjpüw. ²² Nejiw tacuaeatiwan tiül müx miteatiw nejiw, tambüw mandüjpiw Teat Jesús.

Teat Jesús taquiaach xeyay nipilan

(Lc. 6:17-19)

²³ Teat Jesús tajüy meáwan tiül iüt Galilea. Taquiaach tiül meáwan sinagoga ocueajiw a nipilan quiaj. Tandec guineay apmajlüy wüx

Teat Dios apmajlüy wüx micambaj nej. Aton tamongoch iün andeowüw cuajantanej monandeow leaw axom nejiw nipilan tiül ajcüwa cambaj quiaj. ²⁴ Wüx tanguiyaran tiül iüt Siria meáwan leawa nej arang, quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy nej xeyay moniün andeow. Altiül xeyay teamongochiw, lamix omeajtsüw; altiül nechach, üüch nejiw michachiw nimeech; altiül ndron ombas, nawaag owix oleaj. Teat Jesús tüüch majnej meáwan. ²⁵ Quiaj tandüjpiw nej xeyay nipilan monaw Galilea, monaw Decápolis, monaw Jerusalén, monaw Judea, monaw nonüt necamb lam Jordán.

5

Teat Jesús taquiaach nipilan wüx tiüc

¹ Wüx Teat Jesús tajaw xeyay nipilan lapeayiw niüng ajlüy, quiaj tajtep andüy wüx noic tiüc chetet. Tapeayiw niüng ajlüy nej minipilan nej. ² Quiaj tapots maquiaach nejiw Teat Jesús, tapiüng:

Jane xeyay apac omeaats (Lc. 6:20-23)

³ —Najnejay ajlüyiw leaw ayaag netam nejiw Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios.

⁴ 'Najnejay ajlüyiw leaw amix omeajtsüw nganüy, cos apmüjndiw mapac omeajtsüw alinoic nüt.

⁵ 'Najnejay ajlüyiw leaw ngo merangrangayej; nejiw apmüjndiw a iüt cam leaw tasoiquiw apmüjndiw.

⁶ 'Najneajay ajlüyiw leaw xowüy andiümüw marangüw leaw andiüm Teat Dios, nej apmambeol nejiw.

⁷ 'Najneajay ajlüyiw leaw ajiürüw lasta nop alinop, cos aton Teat Dios apmajiür nejiw lasta.

⁸ 'Najneajay ajlüyiw leaw nómban lamawüniw wüx omeajtsüw ngo majneaj; nejiw alinoic nüt apmajlüyiw niüng ajlüy Teat Dios.

⁹ 'Najneajay ajlüyiw leaw monyamb majlüy monajneaj, ngo majlüy moncüy, nejiw apmasoiquiw micual nejiw Teat Dios.

¹⁰ 'Najneajay ajlüyiw leaw amongochiw ngo majneaj masey arangüw najneaj; nejiw apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios tiül cielo.

¹¹ 'Najneajay ijlüyiün wüx itsojaranan memongochiün ngo majneaj. Aton awüniwan wüx omeajtsüw mandeacüw wüx imbasan xeyay ngo majneaj cos iyariün sandeac. ¹² Tanomb atquiaj tamongochiw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. Nganüy icona, ich mapac imeajtsan xeyay cos ajlüy noic najneajay tiül cielo leaw apmeajndiün.

At icon quiniüc, at icon ran

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'Icona ijlüyiün wüx a iüt cam at icon najneaj quiniüc najtix. Pero sitiül quiniüc mamongajtix, ¿ngueay alndom majtix alinomba? Lango metam, netam majwich ningüiün macuüch nej tiüt nipilan.

¹⁴ 'Icona ningüy wüx aaga iüt cam ijlüyiün at icon ran. Ajawaats sitiül noic cambaj ajlüy wüx tiüc ngondom mexotü. ¹⁵ Ngondom mechen nots candeal condom cas tepal omal tiül nop xor.

Ngwüy, netam meyac cawüx marraj meáwan leaw almajlüy tiül iüm. ¹⁶ Atquiaj icona aton, irangan najneaj tiül nipilan para mejlüyiün atnej aaga ran quiaj; cos wüx nipilan apmajawüw irangan najneaj, nejiw aton apmarangüw leaw andiüm Teat Dios najlüy tiül cielo.

Teat Jesús aquiaach wüx aaga poch tüünd Moisés

¹⁷ 'Nde mepiüangan xique xiün nandrooch aaga poch leawa tüünd Moisés, tengwüy leaw tandeacüw mondeac andeac Teat Dios. Ngwüy, xique ngo niün nandrooch nicuajind. Xique xiün najüiquich wüx nguineay ajlüy, narang atnej apiüng. ¹⁸ Naleaing sasaj icon, wüxan almajlüy a cielo maquiiüb a iüt, nómban ngome apmamong masey noic nine punto, noic nine letra tiül aaga poch leawa tüünd Moisés, cos meáwan leaw Mipoch Teat Dios apiüng netam majlüy. ¹⁹ Atquiaj sitiül aljane mapiüng ngo membeat masey noic nine poch leaw Teat Dios lamapiüng netam marangüch, ndot atquiaj maquiaach wüx nipilan, nej apmajlüy at nej nop chingüy, leaw ngo membeat tiül minipilan Teat Dios. Pero sitiül aljane arang meáwan leaw Teat Dios lamapiüng marangüch, aton maquiaach wüx alinop marang atnej; nej apmarang nop natang tiül cielo niüng apmajlüyiw minipilan Teat Dios. ²⁰ Sasaj icon netam merangan atnej apiüng Teat Dios, ngo matnej arangüw ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at leaw arangüw fariseos; cos sitiül ngo merangan atnej netam ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

*Teat Jesús apiüing wüx moncüy
(Lc. 12:57-59)*

²¹ Lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb mixejchiün, cos tasoiquiw: “Nde membiyan nejingund, sitiül aljane apmambiy alinop netam mangüy aaga nisoet”, ajowiw. ²² Aag ayaj naleaing, xique nganüy sasaj icon, jane ajcüycüy majaw alinop netam mangüy aaga nisoet. Aton jangantanej leaw apmasaj chach aljane, netam mayacüw nej asoet montangtang tiül nadam nangaj iüm. At jangantanej leaw apmapaiich alinop, aag ayaj alndom mamb tiül necoy tiül biümb.

²³ Sitiül leriümb apmeyac erchech, quiaj leaaw imeaats aljane ajcüy majaw ic, ²⁴ ich majlüy, nde meyac. Quiür indeac anaag aaga najcüy majaw ic quiaj, para majnej imeajtsan mamong ijcüyiün, cas tendilil meyac erchech.

²⁵ At sitiül aljane aleaic iriow anaag wüx, andiüm mayac ic teombasüw monajiüt, indeac anaag, ijaw cuane iriowan wüx, ijneajiün wüxan nganaw mepeay anaag teowixaw monajiüt, cos teat xan alndom masaj mimongot nej mayacüw ic tiül manchiüc. ²⁶ Naleaing sasaj ic, wüx lerpeay tiül manchiüc langondom meriow najen, apmeriow wüx lamembich mengüy leaw apmatüniw icueaj.

Aquiaach wüx monjiür najtaj, monjiür naxey

²⁷ Lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb, cos asoiquiw: “Nde mejiüran minajtajan, nde mejiüran minaxeyiün”, ajowiw. ²⁸ Aag ayaj

naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon jangantanej leaw apmajaw nop najtaj mandiümdiüm, aag ayaj atanej lamarang aweaag nisoet.

²⁹ Sitiül miác iniiüg laliüc mayac ic wüx merang ngo majneaj, isoond, ndoj telox ninguiün; cos más najneaj masey noic iniiüg, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb. ³⁰ At sitiül miác iwix apmayac ic wüx merang ngo majneaj, ich ndojquiüm majlos ninguiün; cos más najneaj masey nots iwix, ngome atnej mejlos tiül xeyay necoy tiül biümb.

Teat Jesús aquiaach wüx moncuateay

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹ 'Aton tanomb tasoiquiw: “Jangantanej macueat mintaj nej, netam marang noic nawlig mecueatayej”, ajowiw. ³² Nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey a najtaj; nej a naxey quiaj ajiür nisoet, cos tengual mayac wüx majiür naxey mintaj nej. Aton jane apmaquiüb aaga najcueat najtaj quiaj, apmajiür nisoet, cos apmajlüy atnej minajtaj nej.

Aquiaach wüx monwaiich monpaj minüt Teat Dios

³³ 'Aton lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb mixejchiün: “Nde aleaic mendeacan mepajan minüt Teat Dios sitiül ndoj ngo merangan leaw lamepiüangan apmerangan”, ajowiw. ³⁴ Aag ayaj naleaing. Pero nganüy xique sasaj icon nde mendeacan aleaic mepajan wüx minüt cielo cos aag ayaj niüng chetej Teat Dios. ³⁵ Nde mepajan wüx minüt iüt, cos aag ayaj niüng acuüch oleaj Teat Dios. Aton nde

mepajan wüx minüt Jerusalén cos aag ayaj micambaj aaga Teat natang tiül meáwan monajiüt. ³⁶ Aton nde mepajan wüx imalan, cos cuane icon, ngondom meajchiün mambeor masey nots miondeats imalan, aton ngondom meajchiün marang ngweal. ³⁷ Xique sasaj icon netam mendeacan “naleaing” sitiül naleaing, at netam mepiüangan “ngo maleaing” sitiül ngwüy. Cos sitiül apmepajan minüt aljane, aag ayaj ngo majneaj, ocueaj nimeech.

Wüx monpalüch ombas
(Lc. 6:29-30)

³⁸ Lamenguiayiün nguineay tasoiquiw tanomb, cos atcüy tasoiquiw: “Jangantanej macuiaach oniiüg alinop, atanej netam macuijchich oniiüg nej. Aton jangantanej leaw apmapol olüic alinop, atanej netam mapolich olüic nej”, aw. ³⁹ Pero xique sasaj icon, nde mepalüchiün ombas leawa nerang ngo majneaj wüx imbasan. Ingow aag ayaj sitiül aljane lamaleamb imbeay, iich maleamb ic alinots. ⁴⁰ At sitiül aljane andiüm mayac ic tiül moncüy, mandiüm manood tarrang micamix, iich alinoic majoy aton. ⁴¹ Sitiül aljane müüch ic memal tiüt alngün naüm, nde mepiüng wüx masey memal alatownej. ⁴² Sitiül aljane apmatün icueaj alcuane, iich leaw alndom. Aton sitiül aljane andiüm majüch ic, iich sitiül alndom.

Ijiür lasta leaw ajcüy majaw ic
(Lc. 6:27-28; 32-36)

⁴³ Aton lamenguiayiün nguineay tasoiquiw nomb, cos asoiquiw: “Netam mejiüran lasta alinop, pero leaw ajcüy majaw icon ijcüyiün

mejawan aton”, ajowiw. ⁴⁴ Pero xique sasaj icon netam mejiüran lasta moncüy majaw icon. Indeacan najneaj wüx ombas leaw apaiich icon; irangan najneaj wüx ombasüw leaw ngo mind majaw icon. Itüniün Teat Dios mambeol nejiw leaw arangüw wüx imbasan ngo majneaj. ⁴⁵ Atquiaj apmajüic icona micual icon Teat Dios najlüy tiül cielo. Cos Teat Dios tenguijal müüch majntsop a nüt marraj meáwan nipilan; aton üüch majoet nguijantanej masey niüng ajlüy nerang najneaj, masey niüng ajlüy nerang ngo majneaj. ⁴⁶ Sitiül icona apmejiüran lasta áagan a nipilan leaw andiümüw icon, ¿cuane najneaj aag ayaja? ¿Neol ngwüy atquiaj arangüw ajcüwa monsap mitomiün cambaja, ajcüwa monrang xeyay ngo majneaja? ⁴⁷ Sitiül áagan micoj michiig ertepeay anaag, ¿cuane alwüx ajneaj irangana? ¿Neol ngwüy, atquiaj aton arangüw nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios? ⁴⁸ Icona netam merangan leaw najneaj, palan, atnej arang Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, cos nej nerang najneaj, palan.

6

Nguineay netam marangüch najneaj

¹ Leaw najneaj irangan, nde merangrangayon wüx; cos sitiül irangan najneaj majaw icon nipilan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngome apmüüch icon mejiüran leawa nej andiüm müüch. ² Icona wüx imbeolan aljane leaw ngo majiür, nde mendeacndeacan wüx manguiay nipilan matnej arangüw monrangrangüy tiül sinagogas, at tiül calle aton. Cos nejiw arangüw malombaranüw

wüx. Naleaing sasaj icon, nejiw landoj lama-
jiürüw leaw ayambüw wüx aaga alomboochayej
quiaj. ³ Icona wüx aleaic meajchiün aljane leaw
ngo majiür, ijchan nejinguind ngo majaw, masey
miquiamb iwix ngo majaw leaw arang miác iwix.
⁴ Ijchan leaw indiüman, nejenguind ngo majaw.
Quiaj Miteatiiüts Dios apmüüch icon xeyay mon-
ajnej majawüw nipilan, cos nej ajaw masey
ixotúyan terang.

*Ngüneay netam matajcüch orar mesaj Teat Dios
(Lc. 11:2-4)*

⁵ 'Wüx aleaic apmesajan Teat Dios nde meran-
gan matnej arangüw ajcüwa monrángan ayamb
Teat Dios, cos nejiw xowüy andiümüw mapajüw
minüt Teat Dios tiül sinagoga lombojówan. At
ambüw mapajüw minüt Teat Dios niüng tengual
among monjüy, majaw nejiw nipilan. Naleaing
sasaj icon áagan ayaj apmaxomüw wüx aaga alom-
boochayej quiaj. ⁶ Pero xique sasaj icon, wüx ap-
metajcan orar ijmeliün tiül iüm, ipalan imbiüman,
indeacan mequiüjpan, cos nej alniüng ijlüyiün;
néjan quiaj apmanguiy. Alinoic nüt apmeajndiün
leaw itüniün.

⁷ 'Wüx apmetajcan orar mesajan Teat Dios
nde mepiüngpiüngánan matnej arangüw nipilan
leaw ngo mayariw andeac Teat Dios, cos nejiw
apiüngüw wüx apmandeacndeacüw xeyay, Teat
Dios apmanguiy. ⁸ Icona nde merangan atnej
arangüw nejiw, cos Teat Dios lamajaw cuane ne-
tam icon wúxan nganaw metüniün. ⁹ Icona wüx
apmesajan Teat Dios, atcüy ipiüangan:
Xeteatiün Dios najlüy tiül cielo, ique nangaj minüt.

10 Sandiüman mejlüy wüx meáwan nipilan nguia-jantanej almajlüyiw.

Atnej iyambüch ninguiün tiül nangaj cielo, atquiaj aton netam meyambüch ningüy wüx aaga iüt cam, marangüch leaw ique indiüm.

11 Teat, iich xicon nüeteran nganüy nüt cam, atnej ique ijaw netam.

12 Iwün wüx imeaats aaga ngo majneaj tarangasan Teat, cos xicon aaton lanawüniün wüx ximeajtsan aaga ngo majneaj nipilan arangüw wüx ximbasan.

13 Imbeol xicon nde narangan ngo majneaj Teat. Iwün ninguiün meáwan ngo majneaj, nde matüch xicon nimeech.

Cos ique natang nenajiüt wüx meáwan cambajiüt; ique alndom merang cuajantanej.

Ique najneajay ijlüy meáwan nüt, ngo majiür ümb. Amén.

14 'Sitiül icona iwüniün wüx imeajtsan leaw ngo majneaj arangüch wüx imbasan, Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo atquiaj apmarang wüx imbasan aton. 15 Pero sitiül icona ngo mewüniün wüx imeajtsan leaw ngo majneaj arangüch wüx imbasan, átan quiaj Miteatiiüts Dios ngome apmawün wüx omeaats isoetiün leaw ijiüran.

Teat Jesús aquiaach wüx moniünd lop

16 'Wüx icona iiündan lop para manguiay icon Teat Dios, nde merangan atnej xowüy amix imeajtsan atnej arangüw monrangrangüy, cos nejiw arangüw atnej niün andeowüw para majaw nejiw nipilan mapiüngüw nejiw tenguiäl aiündüw. Naleaing sasaj icon nejiw áagan ayaj apmaxomüw

wüx aag arangüw atquiay quiaj. ¹⁷ Pero icona wüx apmeiündan metajcan orar, ertaagayon majneaj, ijonchiün imalan najneaj, ipejiün iniüjcan aton. ¹⁸ Atquiay nipilan ngome apmateotsüw wüx sitiül icona tenguiäl iündan manguiay icon Teat Dios. Meáwan leawa tenguiäl merangan masey ixotayon, Teat Dios ajaw, ndoj nej apmüüch icon xeyay monajneaj majaw icon nipilan.

Iyacan tiül cielo leaw nembeatmbeat
(Lc. 12:33-34)

¹⁹ 'At aton sasaj icon nde mendiümdiümanan cuajantanej nembeatmbeat ningüy wüx iüt, cos alndom majtep miüt pandiüm. Cuajantanej leaw ijiüran alndom memoen, aton need alndom majmel maneed. ²⁰ Ngwüy icona irangan leaw andiüm Miteatiiüts Dios cos aag ayaj atnej mejiüran xeyay nembeatmbeat tiül cielo niüng nicuajind ngondom majtep miüt, ngondom memoen, ngondom majteor. ²¹ Cos niüng ijiüran cuajantanej nembeatmbeat, quiaj iyacan imeajtsan aton.

Ran ocueajaran
(Lc. 11:34-36)

²² 'Oniügaran aag ayaj nerraj icoots. Sitiül iyacan iniüjcan wüx mejawan najneaj, apmambeol icon merangan najneaj. Wüx icona irangan najneaj aag ayaj atnej mejlüyiün tiül ran. ²³ Pero sitiül icona indiüman meyacan iniüjcan wüx mejawan leaw ngo majneaj, quiaj apmerangan xeyay ngo majneaj; aag ayaj atnej ijlüyiün tiül pojniün. Sitiül icona irangan ngo majneaj, andüy quiaj apmexeyay ngo majneaj temerangan quiaj.

Wüx Teat Dios, at wüx tomiün
(Lc. 16:13)

²⁴ Nejinguind ngondom marang minajiüt ijpüw monxey nóiquian, cos ndot apmandiüm marang leaw apiüng nop, ngome apmarang leaw apiüng alinop. Tengwüy xeyay mandiüm mandüüb nop, quiaj ngome apmarang leaw apiüng alinop. Atquiaj ajlüy, nómban ngondom mendüüb Teat Dios sitiül meyac imeaats wüx mendiümdiüm tomiün.

Teat Dios üüch meáwan leawa tengual atam
(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'Xique sasaj icon nde mamb wüx imeajtsan mepiüngan cuane apmeatiün, cuane apmengane-owan, at wüx ipixan mepiüngan cuane apmesoi-jquiün. ¿Neol ngwa, icona alwüx itaman ngo matnej nüeteran; aton micuerpojan alwüx atam ngo matnej napixeran? ²⁶ Ijawan nguineay ajlüyiw a quiec, nejiw ngo mepiürüw maxainguüiw omeaats corrül, ngo mapalüw leaw apmüetiwi alinoic nüt; cos Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo awiül nejiw. ¿Neol, ngome alwüx imbeatiün a icona ngo matnejiw a quieque? ²⁷ ¿Ngwüy jane tiül icona cos xowüy amb wüx omeaats alcuane, alndom matang wüx alpinawan metro?

²⁸ '¿Neol tapots amb imeajtsan wüx ipixana? Ijawan nguineay ajlüy a mbaj tiül xiül. Nejiw atangüw ngo marangüw najiüt nicuajind, ngo mendileaw aton. ²⁹ Nganüy sasaj icon, aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón najlüy tanomb, masey tajiür xeyay najneajay apix nej cos nej tajiür xeyay tomiün, ngo matüch matnej ajneajiw ajcüwa mbaj. ³⁰ Sitiül Teat Dios ayac

aaga mbaj soex najlüy tiül xiül leaw nganüy almajlüy, oxep lamarang asap andaab pow, cuane wüx ngo müüch icon meáwan leawa netam. ¿Neol ngo meyacan imeajtsan wüx neje? ³¹ Icona nde meyacan imeajtsan wüx mepiüangan: “¿Cuane apmetiiüts manganeowaats, cuane apmasoijquiiüts?” merawan. ³² Cos nipilan leaw ngo mayambüw Teat Dios, xeyay ayacüw omeajtsüw wüx aag ayaj. Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo, nej alwüx; nej ajaw meáwan leaw tengual atam icon. ³³ Netam meyamban ombas mejlüyiün tiül minipilan Teat Dios, merangan meáwan leawa nej andiüm. Quiaj apmüüch icon meáwan leawa netam. ³⁴ Atquiaj icona nde mamb wüx imeajtsan mepiüangan cuane apmajlüy oxep, cos aaga oxep quiaj apmaquiiüb miün alinoic cuane mamb wüx imeajtsan. Meáwan nüt ajlüy palpálwüx naél.

7

Nde meyacan asoet alinop (Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ Nde meyambyamban asoet alinop, quiaj ne-jingüind ngome apmayamb isoetiün. ² Cos atnej icona iyacan asoet alinop, atnej apmajmel isoetiün. Atnej icona irangan wüx alinop, atnej apmarangüch wüx imbasan aton. ³ ¿Neol nguineay ixom mejaw a najmel altiül oniiüg alinop, nganüy a ique ngo mexom mejaw aaga xiül alatsam tiül iniiüga? ⁴ ¿Cuane wüx alndom mesaj alinop: “Chiün nawün aaga najmel altiül iniiüg quiaj”, meraj, sitiül nganaw mewün a xiül alatsam tiül

iniiüga? ⁵ ¡Ndeac mbeay! Sasaj ic menguiay, iwün ombas aaga xiül alatsam tiül iniiüg quiaj, ndoj quiaj apmejaw najneaj para alndom mewün aaga najmel altiül oniiüg alinop.

⁶ 'Nde meajchiün a pet leaw nangaj cos alndom majchic matsamb machiüt icon tiüt. Aton nde meloxiün nembeatmbeat perlas teombas sow, cos alndom macuüchcuüch tiüt. Aag ayaj atnej mewijchan meajchiün pet leaw xeyay nembeat. Cos sitiül pet ngo majaw jane ic, alndom matsamb iwix, masey tendiüm meaach leaw najneaj. Tengwüy apmarangüw atnej arang sow, cos sow apmacuüchcuüch tiüt leaw ngo mandiüm müet, masey xeyay najneaj üünd.

*Sitiül apmetüniün apmeajndiün
(Lc. 11:9-13, 6:31)*

⁷ 'Sitiül apmetüniün apmeajndiün; sitiül apmeyamban apmexoman; sitiül apmerndeacan apmengocharanan. ⁸ Cos jangantanej leaw apmatün apmüünd; leaw apmayamb apmaxom; at leaw apmendeac apmangocharan.

⁹ ¿Ngwüy aljane tiül icona sitiül micual nej matün pan, ingow üüch pan apmüüch noic piedra? ¹⁰ ¿Jondot matün cüet, ingow üüch cüet apmüüch nop ndiüca? ¹¹ Sitiül icona nerangan ngo majneaj, ijawan nguineay meajchiün micualan noic najneaj, cuantemas Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo apmüüch najneajneaj cuajantanej jane apmatün nej ocueaj.

¹² 'Icona netam merangan wüx alinop atnej temendiüman marangüch najneaj wüx imbasan, cos atquiaj apiüng tiül aaga poch leawa tüünd

Moisés. Aton atquiaj ajlüy tiül minawijquiaw mondeac andeac Teat Dios.

Indüjpiün narix tiüüd

(Lc. 13:24)

¹³ 'Ijmeliün iriümban tiül quicheech puerta niüng ajmeleran. Cos ajlüy alinoic nadam niüng ajmeleran, nadam a tiüüd aton, ambüw tiül ajmeliw xeyay nipilan. Aaga nadam tiüüd quiaj amb andüy tiül castigo. ¹⁴ Aaga alinoic puerta niüng ajmeleran, aag ayaj quicheech, at a tiüüd aton narix. Aag ayaj amb andüy tiül cielo niüng apmapacaran meáwan nüt, pero naleaing napateay monxom nej.

Xiül wüx aong ajaraw sitiül najneaj

(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'Ijawan wüx ajcüwa monwaiich, cos aliücüw mapiüngüw nejiw andeacüw andeac Teat Dios. Nejiw apmajüic at nejiw sap ngome napatüw; naleaing tiül omeajtsüw nejiw at nejiw napat sampü. ¹⁶ Icona alndom mejawan jane nejiw wüx leaw arangüw. ¿Ngwa alndom mepejtiün uvas wüx noic owil sats, ngwa alndom mepejtiün toc wüx patiürra? ¹⁷ Meáwan leaw najneaj xiül aóng najneaj, leaw xiül lango majneaj ngondom mayac najneaj aóng. ¹⁸ Noic owil najneaj xiül ngondom maóng ngo majneaj, at noic owil xiül leaw ngo majneaj, ngondom maóng najneaj. ¹⁹ Leaw xiül ngo mayac najneaj aóng nej, apmandoiijquich majlos tiül biümb. ²⁰ Atnej xiül wüx aóng alndom majaraw sitiül najneaj, atquiaj nipilan aton ajaraw jane nej wüx ajaraw leaw arang.

Ngome meáwan nipilan apmamb tiül cielo
(Lc. 13:25-27)

²¹ 'Ngome meáwan monpiüng: "Teat Naxey, Teat Naxey", mawüw, apmajmeliw tiül micambaj Teat Dios. Áagan leaw monrang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, nejiw apmajmeliw. ²² Wüx aaga nüt quiaj xeyay nipilan apmasajüw xic: "Teat Naxey, Teat Naxey, taquiaachasan nipilan wüx minüt, aton wüx minüt tawünasan nimeech wüx ombasüw nipilan. At tarangasan xeyay ateócan wüx minüt", apmawüw. ²³ Pero xique quiaj sanasajüw: "Ngo najaw jane icon. Iriowan ningüy niüng sajlüy monrang ngo majnej", sanajüw.

Ijpüw monrang iüm
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴ 'Jangantanej leaw apmanguiaiy xepoch cam marang atnej sapiüng, apmajlüy atnej nop naxey nexom omeaats, tawitich ombiüm nej wüx piedra. ²⁵ Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, ngo marang nej nicuajind aaga iüm quiaj, cos wüx piedra witiow. ²⁶ Nganüy jangantanej leaw apmanguiaiy xepoch cam ndoj ngo marang atnej, apmajlüy atnej nop naxey nechach, tawitich ombiüm nej teomeaats lam tíülan wiiüd. ²⁷ Camüm majoet maw nadam lam, mapac nadam iünd, quiaj ajmiüc a iüm. ¡Nómban ndroj ombas! —aw.

²⁸ Wüx landoj mandeac meáwan aaga poch quiaj Teat Jesús, mbayajow nipilan manguiaiyw leaw landoj mandeac. ²⁹ Cos taquiaach nejiw atnej andeac nop nendüy nejiür nadam najiüt, ngo matnej aquiajchiw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés.

8

*Tamongoch napat monandeow nenüt lepra**(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)*

¹ Wüx taw tiüt Teat Jesús imiün wüx tiüc, tandüjpiw nej xeyay nipilan. ² Condom quiaj ajngot majaw nej nop naxey axom nej napat monandeow nasoic lepra atextexíchan ombas nej. Quiaj taquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

—Teat Naxey, sitiül ique indiüm, sawaw alndom memongoch iün sandeow —aj.

³ Quiaj Teat Jesús taxaing owix marreeg, tasaj:

—Xecual sandiüm, sanamongoch iün indeow —aj.

Wúxan ndoj masoic aag ayaj, andüüban ndej minecoy nej aaga niün andeow quiaj. ⁴ Condom quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Nde mesaj nejinguid, quiür, iich majaw ic miteaats, iyac erchech atnej tapiüng Moisés marangüch. Quiaj apmajawüw ique lerneaj —aj nej.

*Tajnej nop nerang minajiüt minatang soldado**(Lc. 7:1-10)*

⁵ Almajmel tiül cambaj Capernaum Teat Jesús, quiaj tiün majaw nej nop minatang soldado matün nej ocueaj. ⁶ Tasaj:

—Teat Naxey, nop nerang xenajiüt alwüx mats saniüng, lamalox nej tiüt noic monandeow. Nómban asol nej, xeyay necoy tengual mamongoch —aw.

⁷ Quiaj tapiüng Teat Jesús:

—Saleamb quiaj namongoch iün andeow —aw.

⁸ Quiaj tapiüng a natang soldado romano:

—Teat Naxey, cuane xic, xique ngo nembat nicuajind para meamb saniüng. Xique sapiüng teat, mepiüng noic poch, quiaj apmajneaj a nembol xic. ⁹ Cos xique aton sajiür nesaj xic cuane narang, at a xique sajiür xesoldado leaw sasajüw cuane netam marangüw. Sitiül xique sanasaj nop: “Quiür”, naj; nej apmamb. Sitiül sanasaj alinop: “Mac”, naj; nej aliüc. Tengwüy sanasaj nerang xenajiüt: “Irang aag agüy”, naj; nej apmarang —aw.

¹⁰ Wüx tanguiaj aag ayaj Teat Jesús mbayaw manguiaj, quiaj tasaj leaw almaquiiüb, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon ngo naxom masey anop tiül nipilan judío leaw ayar sandeac matnej aaga naxey cam. ¹¹ Aton sasaj icon, alinoic nüt aliüc xeyay palpálwüx nipilan imiün nonüt, imiün noleat, apchetemoj maquiüjpüw teat Abraham, teat Isaac, teat Jacob tiül cielo tiül micambaj Teat Dios. ¹² Pero altiül nipilan judío leaw apiüngüw apmajlüyiw tiül micambaj Teat Dios, apmajlosüw tiül pojniün, quiaj apmajiüntsüw, apmenchicnchic olüiquiw nejiw —aw.

¹³ Condom quiaj Teat Jesús tasaj aaga natang soldado:

—Quiür ijtsor, cos teyar sandeac atquiaj apmajlüy —aw.

Aaga nerang minajiüt nej a soldado tíülan aaga ores quiaj tajneaj.

*Wüx tajneaj müm miocuats Pedro
(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)*

¹⁴ Condom quiaj tamb Teat Jesús andüy aniüng Pedro. Quiaj tajaw niün andeow najtaj miocuats Pedro, alwüx mats, tengual müüch nej nerraar.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tamb marreeg owix aaga najtaj, ajneaj wüx üüch nej nerraar. Quiaj witiüt tarang nej üetiw.

*Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow
(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)*

¹⁶ Wüx langwiiüts taquiüjpüw mamb niüng ajlüy Teat Jesús xeyay nipilan leaw alwüx ombasüw nejiw nimeech. Quiaj tawün nimeech wüx ombasüw nipilan wüx mipoch nej, at aton tataag majneaj meáwan moniün andeow. ¹⁷ Atquiaj tarang para alndom majlüy atnej tarang nomb tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng: “Nejáyan quiaj tawün iün andeowaats, aton tajoy wüx ombas nej meáwan necoy ocueajiiüts”, aw.

*Leaw tandiüm mandüüb Teat Jesús
(Lc. 9:57-62)*

¹⁸ Wüx tajaw Teat Jesús laxeyay nipilan alniüng ajlüy nej, quiaj tasaj minipilan nej:

—Tabaats amongoots andüy necamb a nadam yow quiaj —aw.

¹⁹ Quiaj ajngot nop naxey nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Tasaj Teat Jesús:

—Teat Naxey, xique sanandüüb ic mamb leaw niüng apmeamb —aj.

²⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Wiül ajjür ombiüm nej, at a quiec aton; nganüy a Teat Naxey ngo majiür nguiane mapiib omal —aj nej.

²¹ Nop minipilan nej tasaj nej:

—Teat, sandiüm nacül leaw ndoj andeow xeteat namiüt; quiaj sanandüüb ic —aw.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Tabar nganüy indüüb xic, icueat, ich majlüy mondeow memiütayej nejeyéjan quiaj —aj nej.

Teat Jesús talomboch iünd, at omal yow

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ Condom quiaj tajtep tiül müx Teat Jesús, tambüw maquiüjpüw nej minipilan nej.

²⁴ Aleambüw tiül ndec, quiaj taw noic nadam iünd, anmachaachaach tiül müx omal yow, pero Teat Jesús almameay. ²⁵ Quiaj tambüw minipilan nej mapacüjchiw nej, tasajüw:

—¿Teat, imbeol xicon; laliüc tsoyomoots tiüt! —ajüw nej.

²⁶ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol termbolana? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? —aj nejiw.

Condom quiaj witiüt. Talic a iünd lombom, at a yow majlüyan. Quiaj lambat. ²⁷ Ajcüwa monxey mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Cuame nipilan nej aaga naxey quiaja? Cos iünd at a yow ayariw nej andeac —awüw.

Monxey monaw Gadara alwüx ombasüw nimeech

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Wüx tajtepiw necamb aaga nadam yow quiaj tiül iüt Gadara, quiaj tajngotoj ijpüw monxey imiünüw tiül niüng amiüraad mondeow. Alwüx ombasüw nimeech, lamüüch nejiw michachiw. Nejiw xowüy lapatüw, nejinguind ngondom mamong amb tiül aaga tiiüd quiaj. ²⁹ Wüx tajngotoj, tendeacüw napac, tapiüngüw:

—¿Cuane indiüm merang wüx ximbasan a ique Jesús micual Teat Dios? ¿Neol tewiün meach xicon namongochiün ngo majneaja, sitiül nganaw matüch a nüte? —ajüw nej.

³⁰ Alquiaj noic ajlüy sow tengual üetiw, miünquiájan tam niüng ajlüyiw nejiw. ³¹ Quiaj a nimeech tatüniw nej ocueaj, tasajüw nej:

—Sitiül apmewün xicon, iich xicon namban namjeliün tiül a sow quiün —awüw.

³² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Quiüran —aw.

Quiaj tambüw tandüyiw tiül a sow. Almajmeliw tiül, quiaj tecuiürrüw a sow, ambüw wüx tiüc tajmiücüw tiül yow, tümb mandeowüw.

³³ Condom ajcüwa monjiür sow mbayajow; quiaj tecuiürrüw andüyiw tiül cambaj. Tapots masajüw nipilan cuane tajlüy; at tapiüngüw nguineay tarangüch wüx ombasüw ajcüw leawa üüch nejiw michachiw nimeech. ³⁴ Quiaj tambüw majawüw Teat Jesús meáwan nipilan imiünüw tiül a cambaj quiaj. Wüx tapeayiw quiaj, tatüniw ocueaj maw quiaj tiül miiütüw nejiw.

9

Wüx tajneaj nop ndron ombas

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

¹ Condom quiaj tandilil alinomb Teat Jesús majtep tiül müx, tamongoj andüyiw necamb, tandüyiw tiül micambaj nej Capernaum.

² Almapeayiw quiaj, quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey ndron ombas, amb wüx mats. Teat

Jesús tajaw nguineay ayacüw omeajtsüw wüx nej, quiaj tasaj a niün andeow:

—Ich mapac imeaats, xecual, cos lanawün isoet —aw.

³ Wüx tanguiyiw aag ayaj, acas mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tandeacüw nejiwan quiaj, tapiüngüw: “Aaga naxey quiaj xeyay ngo majneaj andeac, cos andeac atnej nej Dios nej”, awüw.

⁴ Teat Jesús tajaw cuane tengual mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tendecan atquiaj tiül imeajtsana?

⁵ ¿Cuane ngo maél iyajcan nasaj, nasaja: “Isoet lanawün”, ngwüy nasaja: “Witiür, ijü”, naja?

⁶ Nganüy apmejawan a Teat Naxey naleaing alndom mawün nisoet ningüy wüx iüt —aw.

Quiaj tasaj a niün andeow:

—Witiür, ixaing mimats, quiür ijtsor —aj.

⁷ Quiaj witiüt tajtsor. ⁸ Nipilan wüx tajawüw aag ayaj mbayatoj. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Teat Dios, cos lamambeol nop nipilan ndoj ombas marang aag ayaj.

*Wüx Teat Jesús tarriüü Mateo
(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)*

⁹ Almaw quiaj Teat Jesús, quiaj tajaw nop naxey nenüt Mateo, alchetem wüx bang niüng angüyeran mitomiün cambaj. Quiaj tasaj:

—Mac tabar —aj.

Quiaj witiüt a naxey quiaj, tamb maquiiüb nej.

¹⁰ Alinoic nüt Teat Jesús alchetem tiül nden, tengual üetiw maquiiüb minipilan nej. Aliw quiaj xeyay monsap mitomiün cambaj; at aliw quiaj aton xeyay nipilan monrang ngo majneaj.

Nóiquian tengual üetiw maquiüjpüw. ¹¹ Wüx tawüw aag ayaj a fariseos, quiaj tasajüw minipilan nej Teat Jesús:

—¿Neol minatangan nequiaach icon tapots üet aweaag monsap mitomiün cambaj, at aldemás nipilan leaw ngo mayambüw Teat Díos? —ajüw.

¹² Wüx tanguiaiy aag ayaj Teat Jesús, quiaj tasaj nejiw:

—Leaw ayaag najneaj ajlüy ngo metam mayamb nejaw nej, áagan nipilan leaw ayaag niün andeow mbich netam mayamb nejaw nej.

¹³ Quiüran iyamban imeajtsan cuane amb apiüing aaga poch cam: “Xique sandiüm merjiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün”, aw. Xique ngo niün nayamb leaw ayaag najneaj arang, xique xiün nayamb leaw monrang ngo majneaj, nüüch leaam omeajtsüw nguineay tengual marangüw, para marangüw leaw andiüm Teat Díos —aj nejiw Teat Jesús.

Tatüniw manguiaiyiw wüx aiündüch
(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴ Condom quiaj tapeayiw niüing ajlüy nej minipilan Juan aaga neech yow nipilan, tasajüw nej:

—Teat, xiconá saiündan xeyay, at nipilan fariseos aton. Jow nganüy minipilan, ¿neol ngo maiündüwa? —ajüw nej.

¹⁵ Teat Jesús quiaj tasaj nejiw. Tapiüing:

—¿Alndom nop nengoch owixe mamix omeajtsüw miamigo neje sitiül nej alquiaj almaquiüjpüwa? Alinoic nüt wüx lango majlüy a nench, aaga nüt quiaj mbich apmaiündüw.

16 'Nejinguind ngondom macancham tiül noic nguirich napixeran quiripite jayats jael, cos aag ayaj sitiül apmacanchamaran tiül, wüx aptsontso-com, quiaj apmachiüt alquiriw aaga nguirich jael quiaj. 17 At aton ngondom mayacaran jayats vin tiül nguirich taag iquial vin, cos sitiül apmajmel tiül, apchiütam a taag, condom quiaj apmajünch tiüt a vin, at a taag aton apndrom ombas. Ngwüy, jayats vin netam majmel tiül jayats taag; quiaj ngome apndrom ombasüw, apmaiücüw noic miün —aw.

*Micual Jairo, at a najtaj nerreeg apix Teat Jesús
(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)*

18 Teat Jesús tengualeámban mandeac aag ayaj masaj nejw, quiaj ajngot nop naxey, natang ne-najiüt tiül nipilan judío, maquieel micos nej tiüt teombas nej, tapiüng:

—Teat, xecual les tandeow. Tabar teat, meyac iwix wüx ombas nej mepacüüch —aw.

19 Quiaj witiüt Teat Jesús, tandüüb mamb a naxey quiaj, at minipilan nej tandüjpiw nej mamb aton. 20 Quiaj ajngot nop najtaj niün andeow, lamajiür gajpic (12) neat tatow majiür, xeyay at-sambiich nej miquiej nej. Quiaj tatüch niüng ajlüy Teat Jesús amb wanopech marreeg apix. 21 Cos tapiüng tiül omeaats: “Sitiül narreeg masey apix nej, quiaj sanajneaj”, aw. 22 Teat Jesús ndiliteay majaw, tasaj nej:

—Xecual, ich mapac imeaats, nganüy lerneaj cos teyac imeaats wüx xic —aw.

Quiájan tajneaj a najtaj nómban.

²³ Wüx Teat Jesús tapeay aniüng aaga natang nenajiüt quiaj, tajaw aliw quiaj monind at xeyay nipilan ancayajyaj. ²⁴ Quiaj tasaj a nipilan:

—Iriowan ningüy, aaga nüx cam ngome landeow, nej almameay —aj nejiw.

Nipilan quiaj titsojow nej.

²⁵ Wüx laawüw meáwan nipilan, quiaj Teat Jesús tajmel tiül iüm. Condom tasap owix a nüx mawitich. Quiaj witiüt a nüx. ²⁶ Meáwan cambaj najlüy quiaj tanguiayiw nguineay lamarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch majneaj ijpüw somb

²⁷ Teat Jesús almaw quiaj, tandüjpiw nej mamb ijpüw monxey nesombüw. Tengual apajüw masajüw nej:

—¿Teat naxey micual David, ijiür xicon lasta! —awüw.

²⁸ Wüx tapeay tiül nden, tapeayiw niüng ajlüy nej ajcüwa monxey nesombüw quiaj. Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—¿Ipiüngana naleaing xique alndom narang aag ayaja? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Ajaj teat, sapiüangan alndom —awüw.

²⁹ Quiaj Teat Jesús tayac owix wüx oniüjcüw nejiw, tasaj:

—Sitiül atquiaj iyajcan tiül imeajtsan, atquiaj apmajlüy —aj nejiw.

³⁰ Quiaj rat oniüjcüw. Condom Teat Jesús tasaj nejiw, tapiüng:

—Ijawan, nde mesajan nejingüind —aj nejiw.

³¹ Pero nejiw almawüw quiaj, tapots mandeac-ndeacüw wüx aag ayaj meáwan tiül aaga iüt quiaj, manguiayeran nguineay tarang Teat Jesús.

Teat Jesús tüüch mendeac nop jew

³² Almawüw quiaj ajcüwa monxey quiaj, quiaj ajngot maquiüraab miün nop naxey alwüx ombas nej nimeech, lamüüch nej mejew. ³³ Quiaj Teat Jesús tawün nimeech wüx ombas a naxey quiaj, tajneaj mendeac. Meáwan nipilan mbayatoj majawüw, tapiüngüw:

—Ngomeaag ajlüy tiül micambajaats Israel atquiaj quiaj—awüw.

³⁴ Pero ajcüwa fariseos tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj alndom mawün nimeech cos minatang nimeech tengual mambeol nej—awüw.

Teat Jesús xeyay ajiür lasta nipilan

³⁵ Teat Jesús tajüy tiül meáwan cambaj, tiül rüñch aton, maquiaach nipilan tiül palpálwüx sinagoga. Tandeac xeyay najneaj poch manguiayeran nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios. Aton tamongoch palpálwüx monandeow, at meáwan necoy tandendiich. ³⁶ Wüx tajaw nguineay ajlüyiw meáwan nipilan, tajiür nejiw lasta, cos ajcueatüwan, ngo majlüyiw nóiquian, at nejiw sap ngo majlüy wüx nop nejiür nejiw. ³⁷ Quiaj tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Naleaing sasaj icon, najiüt ajlüy xeyay, pero monrang najiüt napateay. ³⁸ Itüniün ocueaj a teat neneay najiüt müüch miün xeyay monrang najiüt—aj nejiw.

10

*Teat Jesús tarriiud gajpiüp apóstoles
(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)*

¹ Condom quiaj Teat Jesús tawün gajpiüp (12) naw tiül minipilan nej, tüüch nejiw ndoj ombasüw mawüniw nimeech wüx ombas nipilan, at aton mamongochiw cuajantanej monandeow at necoy.

² Ajcüwa gajpiüp (12) apóstoles atcüy minütiw nejiw: nop Simón aaga nasoiç Pedro, aquíiüb Andrés michiig nej; alinop Jacobo, at a Juan michiig nej, micual nejiw Zebedeo. ³ Aton Felipe, Bartolomé, Tomás; at Mateo aaga tarang nesap mitomiün cambaj; Jacobo micual Alfeo; Lebeo aaga nasoiç Tadeo; ⁴ aton Simón naw tiül noiç ajlüy nipilan nasoiçiw Cananista; at a Judas Iscariote aton, aaga ndoj tayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

Teat Jesús tüüch mambüw mandeacüw mipoch nej

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Ndoj quiaj Teat Jesús tüüch mambüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj nejiw:

—Nde meamban tiül miiütüw nipilan ngome Israel, aton nde mejmeliün tiül nicuajind cambaj tiül iüt Samaria. ⁶ Quiüran ombas, imbeolan ajcüwa nipilan judío, cos nejiw ajlüyíwan at nejiw najcueat sap. ⁷ Quiüran isajan nipilan laliüc matüch a nüt majlüy wüx micambaj nej Teat Dios. ⁸ Aton itajcan majneaj leaw axom nejiw napat monandeow nasoiç lepra, at cuajantanej monandeow. Ipacüjchiün leaw landeow, iwüniün nimeech wüx ombas leaw alwüx ombas nej nimeech. Xique süüchan icon ndoj imbasan

merangan meáwan aag ayaj, ata icona nganüy imbeolan nipilan, nde metüniün nicuajind.

⁹ Nde mejoyiün tomiün, nde mejoyiün oro, nde mejoyiün plata, tengwüy bronze. ¹⁰ Nde mejoyiün minchiüjtsan tiül tiüüd, aton nde mejoyiün ijquiaw camix. Átan nde mesoijqüiün napüic, nde mejoyiün ingotan. Cos leaw nerang najiüt netam mawiülaran.

¹¹ Wüx apmepeayiün tiül noic cambaj, tengwüy tiül noic rüñch, iyamban jane apmexoman quiaj leaw ajneaj omeaats majaw icon. Ixojtan aniüng nej; naw quiaj apmeriowan wüx lamatüch a nüt meriowan. ¹² Wüx apmejmeliün tiül noic nden ertepeayiün, itüniün monapacüy. ¹³ Sitiül apac omeajtsüw majawüw icon, itüniün monapacüy; sitiül ndot ngo mandiümüw icon nde metüniün. ¹⁴ Sitiül ngo mandiümüw mangochiw icon, ngo mandiümüw manguiayiw leaw apmesajan, iriowan tiül aaga nden quiaj, tengwüy tiül aaga cambaj quiaj. Itajtan quiaj minajndot ileajiün. ¹⁵ Naleaing sasaj icon, wüx nüt apmajaraw wüx asoeteran, alwüx quiriw apateay ngo majneaj apmamongochiw monaw cambaj Sodoma maquiiüb Gomorra, ngo mat nejiw ajcüwa nipilan quiaj.

Apmemongochiün naél

¹⁶ Nganüy xique süüch icon meamban at icon sap indüyiün tiül tegüy sampüy. Netam mejlüyiün at icon ndiüc leawa necuiür nexotüy, ngo majlúyan ndeaam. Aton irangan atnej arang palom, cos palom ngo marangüw ngo majneaj wüx ombas alinop. ¹⁷ Ijawan wüx ajcüwa nipilan quiaj, cos apmayacüw icon

teombasüw monajiüt, apmawüjchiw icon tiül sinagogas. ¹⁸ Aton apmaquiüjpüw icon teombasüw montangtang monajiüt cos iyariün sandeac. Atquiaj alndom mendeacan xic wüx manguiayiw ajcüwa montangtang monajiüt, at palpálwüx nipilan leaw ngome judío. ¹⁹ Naleaing wüx apmayacüw icon teombasüw monajiüt, nde meyambyamban imeajtsan mepiüangan cuane apmepiüangan, nguineay apmendeacan, cos wüx apmerndeacan, quiaj Teat Dios apmüüch icon poch cuane apmepiüangan. ²⁰ Cos ngome icona apmerndeacan, Nangaj Miespíritu Miteatiiüts Dios apmendeac tiül icon.

²¹ 'Nachiigueran apmayac teowixaw monajiüt micoj nej mandeow. At nateateran apmayacüw teowixaw monajiüt micual nej mandeow. Nacualaran aton apmayacüw teowixaw monajiüt miteatiw nejiw mandeow. ²² Meáwan nipilan apmajcüyiw majawüw icon cos iyariün sandeac. Jane ngo macueat xic, jane apmaíüc wüx mamongoch meáwan aag ayaj leawa ndoj, apmaw wüx. ²³ Wüx ayambüw imbasan tiül noic cambaj alndom mercuiürran indüyiün tiül alinoic cambaj. Naleaing sasaj icon, nganaw membichan mejüyiün tiül meáwan cambaj tiül iüt Israel, quiaj apmandilil Teat Naxey.

²⁴ 'Nop nequiajchay ngome alwüx ajaw, napateay ajaw; nganüy nequiaach nej alwüx ajaw. Aton nop nerang najiüt ngome alwüx atam, napateay atam; nganüy aaga neneay najiüt alwüx atam. ²⁵ Nop nequiajchay ich mapac omeaats sitiül lamatüch ajaw nequiaach nej, nde matün

wüx alquiriw; at nop nerang najiüt aton netam mapac omeaats sitiül lamüünd marang leawa netam, atnej neneay najiüt, nde mandiüm mamong wüx. Sitiül nateateran tasoic nimeech nej, nenüt Beelzebú, ¿jowa nganüy a micual neje, cuane ngome apmasoiquiwe?

*Áagan Teat Dios netam mermbolan mendüyiün
(Lc. 12:2-9)*

²⁶ 'Nde mermbolan mendüyiün ajcüwa nipi-lan, cos leaw ngo majüic nganüy apmajüic alinoic nüt; aton leaw nganüy ngo majüic alinoic nüt apmajaraw. ²⁷ Leaw tengual nasaj icon nganüy wüx icóotsan quiaj cam, alinoic nüt netam mesajan meáwan nipilan. Leaw tengual nandex tiül ilajcan nganüy, alinoic nüt netam mendeacan napac manguiay meáwan nipilan. ²⁸ Nde mermbolan mendüyiün leaw alndom mambiy icon, cos espíritu ngondom mandeow. Leaw naleaing netam mermbolan mendüyiün, aag ayaj leaw alndom mandrooch imbasan, at miespíritujan tiül biümb.

²⁹ ¿Neol, ngome noic tomiün ombeat ijquiw nine quiec ajnapa? Naleaing sapiüing ngo majmiüc masey noic tiül nejiw mandeow sitiül Teat Dios ngo mandiüm. ³⁰ Aton meáwan miondeats omalanan nateoraw. ³¹ Pares sapiüing nde mermbolan cos icona alwüx ermbeatiün ngo mat icon ajcüwa nine quiec quiaj.

*Jane ngo mexotüy wüx ayar andeac Teat Jesús
(Lc. 12:8-9)*

³² 'Jangantanej leaw ngo mexotüy wüx ayar sandeac masaj nipilan, xique aton sanasaj Xeteat

najlüy tiül cielo xenipilan nej. ³³ Aton jangantanej leaw apmarang atnej ngo metam nej xic, ata xique aton sanasaj Xeteat najlüy tiül cielo ngome xenipilan nej.

Mbajcaw nipilan wüx Teat Jesús
(Lc. 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ 'Nde mepiüangan xique xiün nüüch majlüy monajneaj wüx aaga iüt cam. Ngwüy, xique ngo niün nayac monajneaj wüx iüt, xique xiün nayac moncüy. ³⁵ Cos áag tiünas, altiül naxey apmajcüy aweaag miteat nej, ata nüx apmajcüy aweaag mimüm nej; at altiül mintaj nacualaran apmajcüy aweaag mimümüw nejiw. ³⁶ Nop naxey tiül nden miün apmajiür moncüy majaw nej.

³⁷ 'Jane alwüx andiüm miteat nej mimüm nej, pero napateay andiüm xic, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. At aton leaw alwüx andiüm micual nej, napateay andiüm xic, aton ngo membeat marang xenipilan. ³⁸ At jane ngo mandiüm mamongoch meáwan naél masey mambiyaran wüx cruz cos ayar sandeac, aag ayaj ngo membeat marang xenipilan. ³⁹ Sitiül aljane ngo mayar sandeac cos imbol mandeow, nej wüx apmandeow apmamongoch xeyay ngo majneaj tiül biümb meáwan nüt. Pero sitiül aljane ngo mapiüing wüx, masey mandeow cos ayar sandeac, nej alinoic nüt apmajlüy xeyay najneaj tiül cielo.

Leaw apmüünderan
(Mr. 9:41)

⁴⁰ 'Jane apmayar indeacan, sandeac ayar aton. Jane ayar sandeac, ayar andeac neech xic niün.

⁴¹ Jane apmayar andeac nop nendeac andeac Teat

Dios cos ajaw Teat Dios neech nej miün, nej apmüünd atnej leaw apmüünd aaga nendeac andeac Teat Dios quiaj. Aton sitiül aljane apmayar andeac nop nerang minajiüt Teat Dios cos ajaw tenguiäl marang najneaj, nej aton apmüünd atnej apmüünd aaga nerang minajiüt Teat Dios quiaj. ⁴² Aton jangantanej leaw apmüüch masey tegüy yow manganeowüw ajcüwa namix nine quiaj, cos ajaw xenipilan nejiw; naleaing sasaj icon, nej ngome apmajnot ocueaj leaw apmüünd —aj nejiw Teat Jesús.

11

Minipilan Juan tambüw majawüw Teat Jesús (Lc. 7:18-35)

¹ Wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw cuane netam marangüw ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, quiaj taw quiaj, tamb maquiaach nipilan tiül meáwan cambaj tiül aaga iüt quiaj.

² Juan, aaga neech yow nipilan, altiül manchiüc. Wüx tanguiay nguineay tenguiäl marang Teat Cristo, quiaj tüüch mambüw ijpüw minipilan nej majawüw Teat Jesús. ³ Tatüniw nej manguiayiw, tasajüw:

—¿Teat, ique aaga Cristo leaw aliüc miüna, ngwüy netam nacüliün alinopa? —ajüw.

⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Quiüran isajan teat Juan meáwan leawa temejawan at leawa temenguiayiün. ⁵ Isajan nguineay larraw oniüjcüw leaw nesomb, leaw necoex lajüy, leaw nexom nej napat monandeow nasoic lepra lajneaj, leaw nelaag lamanguiay, at aton leaw

tandeow nganüy lapac, at ajcüwa nipilan ngo majiürüw tenguiäl manguiayiw nguineay alndom maw asoetiw nejiw. ⁶ Najneajay ajlüy leaw ngo machiw omeaats wüx xique —aj nejiw Teat Jesús.

⁷ Wüx laambüw minipilan Juan, quiaj Teat Jesús tapots mandeac masaj nipilan wüx Juan, tapiüng:

—¿Cuane teamban mejawan tiül wajchiüca? ¿Ngwüy tejawan nots najchowa tenguiäl majowjow nej iünda? ⁸ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Tejawan nop naxey asooig najneajay apix neje? Icona ijawan leaw asooig najneaj apix nej aag ayaj najlüy aniüng nop natang nenajiüt.

⁹ ¿Ngwüy, cuane teamban mejawana? ¿Teamban mejawan nop nendeac andeac Teat Diosa? Ajaj áag, naleaing nej alwüx atam ngo matnej nop nendeac andeac Teat Dios. ¹⁰ Cos wüx aaga Juan quiaj, andeac aaga poch narangüch tiül minawiig Teat Dios, niüng apiüng:

Xecual, sanüüch mamb nop nejoy xepoch mamong ombas, teoj iliüc.

Nej apmataag majneaj mitiüüd apmemong tiül.

¹¹ Naleaing sasaj icon, tiül meáwan nipilan ngo maw tiül nop majntsop wüx atam ajlüy matnej atam a Juan. Pero naleaing tiül minipilan Teat Dios, leawa chingüy aag ayaj alwüx atam ngo matnej a Juan.

¹² 'Ajan wüx tiün a Juan andüy miün cam, xeyay nipilan tenguiäl apacüw wüx majmeliw tiül micambaj Teat Dios. Pero leaw ngo mimboloj, ajcüw ayaj alndom majmeliw. ¹³ Cos meáwan mondeac andeac Teat Dios, at a poch tüünd Moisés tandeacüw wüx leaw aliüc miün apmajlüy aleaw

niüng tapeay a Juan. ¹⁴ Nganüy sitiül icona in-diüman meyariün, apmejawan nej aaga Juan quiaj tiün atnej Elías leaw lapiürang aliüc. ¹⁵ Netam menguiayiün at mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

¹⁶ '¿Cuane at nejiw sanapiüng wüx ajcüwa nipilan monlüy nganüy cama? Cos at nejiw namix monguich montsoj tiül plas, tenguiual masajüw aquiüjpüw nejiw, ¹⁷ apiüngüw: “Xicona tenguiual saindean pero icona ngo mejiüangan; átan sajiüntsán pero icona ngo merangan amix imeajtsan”, awüw. ¹⁸ Cos tiün a Juan, nej nguiaj ngo met ngo manganeow, icona tepiüangan nej alwüx ombas nej nimeech. ¹⁹ Nganüy tiün a Teat Naxey, nej üet aweaag jangantanej, at anganeow aweaag. Icona ipiüangan nej nerrombüy nangüngün; ajlüyay maquiüüb nipilan leaw ngo mayamb Teat Dios, at monsap mitomiün cambaj. Alinoic nüt apmajüic sitiül najneaj sandeac, sitiül sajiür fis, at apmajüic sitiül najneaj sarang tengwangwüy —aw.

*Nipilan nadam omeajtsüw
(Lc. 10:13-15)*

²⁰ Condom quiaj Teat Jesús tapots mandeac wüx ajcüwa cambaj niüng lamarang xeyay ateócan, cos ajcüwa nipilan quiaj ngo macueatiw marangüw ngo majneaj, ngo mayariw andeac nej. Tapiüng:

²¹ —¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Corazín! ¡Jaa, icona monaw tiül cambaj Betsaida! Cos jon-dot tiül cambaj Tiro y Sidón tarangüch meáwan

ateócan leaw tarangüch tiül icona, catsats tsotojow tiül ngwiat masoijquiw nambeor apixaw nejiw majüiquichaw leaaw omeajtsüw wüx meáwan ngo majneaj tenguijal marangüw. ²² Áag sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw monaw Tiro y Sidón, ngo matnej icona. ²³ Ata icona monaw cambaj Capernaum, ¿iyajcan icona apmeamban tiül cielo? ¡Niquimas! Aleáingan apmejlosan tiül aaga xeyay ngo majneaj, tiül mondeow. Cos sitiül ndot tiül cambaj Sodoma marangüch ateócan atnej tarangüch tiül icona, Sodoma aliün majlüy nganüy. ²⁴ Áag sasaj icon nganüy, alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, napateay quiriw ngo majneaj apmamongochiw nipi-lan monaw Sodoma, ngo matnej icona —aw.

Macaron niüng sajlüy, ixojtan

(Lc. 10:21-22)

²⁵ Tiül aaga nüt quiaj Teat Jesús tasaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeyay najneajay irang Teat, ique natang ne-najiüt tiül cielo at wüx iüt. Cos meáwan leawa lajlüy quiaj, textot ngo meaach majawüw leaw mondüy, leaw monxomxom omeaats. Nganüy lameaach majawüw ajcüwa atnej nine monguich quiaj. ²⁶ Najneaj Teat, cos atquiaj indiüm —aw.

²⁷ Condom tapiüng:

—Meáwan cuajantanej leaw almajlüy, xeteat lamayac tiül xiwix. Nejinguind ngo majaw jane xic, áagan xeteat ajaw. Aton nejinguind ngo majaw jane xeteat, xíquian quiaj sawaw, ata nejiw leawa xique sandiüm nüjchiw majawüw.

28 Macaron niüng sajlüy leawa laúmb apac marang cuajantanej, leaw ajiür xeyay naél. Xique sanüüch maxood. 29 Iyariün sandeac, irangan leaw sanaquiaach icon, cos xique xeyay ajneaj ximeaats ngo nerangrangüy. Quiaj apmajneaj imeajtsan, apmexojtan. 30 Cos leawa xique sandiüm merangan, aag ayaj ngo maél; ngome apaxiüm merangan leawa sapiüng—aw.

12

Tajeliw trigo wüx nüt axoodaran (Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

1 Tiül aaga nüt quiaj wüx noic nüt axoodaran, Teat Jesús tamong amb tiül noic corrül. Minipilan nej tind üetiw, quiaj tapots majeliw natang aól trigo matajtüw müetiw. 2 Ajcüwa fariseos wüx tajawüw aag ayaj, quiaj tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Ijaw minipilan nguineay tengual marangüw wüx nüt axoodaran, aag ayaj ngondom marangüw—ajüw.

3 Nej tasaj nejiw:

—¿Neol ngomeaag meteowana tiül Mipoch Teat Dios mejawan nguineay tarang mixejchiiüts David wüx nej tind üete, at leaw almaquiüjpüw nej atona? 4 Nejiw tajmeliw tiül nangaj iüm, tüetiw pan leawa najmel marang nichech ocueaj Teat Dios; aag ayaj nejingüind ngondom müet, áagan miteaats alndom müetiw. 5 ¿Neol ngomeaag meteowan tiül a poch tüünd Moisés nguineay arangüw miteaats tiül nadam nangaj iüma? Cos masey nüt axoodaran nejiw netam marangüw

najiüt, aag ayaj ngome nisoet. ⁶ Xique sasaj icon nganüy ajlüy ningüy nop alwüx atam, ngo matnej aaga nadam nangaj iüm. ⁷ Icona ngo mejawan cuane amb apiüng Mipoch Teat Dios niüng apiüng: “Xique sandiüm mejiürayon lasta, ngome áagan iyacan erchechiün”, aw. Sitiül icona tejawan aag ayaj, ngome apmeyacan asoet jane ngo marang nicuajind. ⁸ Aaga Teat Naxey alwüx atam, ngo matnej aaga nüt axoodaran quiaj —aw Teat Jesús.

*Nop naxey ndron ombas nechey owix
(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)*

⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül sinagoga ocueaj nipilan judío. ¹⁰ Alquiaj nop naxey ndron ombas, nechey nots owix. Quiaj tatüniw manguiayiw Teat Jesús, tasajüw:

—¿Alndom mamongocharan iün andeow nipilan wüx nüt axoodarana? —ajüw nej.

Tapiüngüw aag ayaj cos andiümüw maxomüw cuane wüx alndom mayacüw asoet.

¹¹ Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jondot nop tiül icona almajiür nop sap, ndot majmiüc ocueaj nej tiül noic lol wüx nüt axoodaran, ¿quia ngondom majmele maxaingue? ¹² Sitiül sap alndom majwan, jow nipilan, cuane wüx ngondom mambeolaran. ¿Neol ngwa alwüx atama? Naleaing alndom marangüch noic najnej wüx nüt axoodaran —aj nejiw.

¹³ Condom quiaj tasaj aaga ndron ombas quiaj:

—Ileainguiich iwix —aj.

Camüm maleainguiich, lajneaj nómban atanej alinots owix nej. ¹⁴ Quiaj tawüw quiaj ajcüwa

fariseos. Tapots mayambüw nguineay alndom mambiyaw Teat Jesús.

Tanomb tanderac wüx Teat Jesús

¹⁵ Teat Jesús tajaw nguineay tengual mandiümüw marangüw. Quiaj taw quiaj, tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Tamongoch iün andeow meáwan moniün andeow. ¹⁶ Tasaj nejiw nde majüiquichaw jane nej. ¹⁷ Atquiaj tarang para majlüy atnej lamarang wüx nawlig tanomb teat Isaías, áag nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

¹⁸ Jogüy nerang xenajiüt, áag leawa lanarriüd, xeyay sajiür nej lasta, nej üüch mapac ximeaats. Sanayac wüx ombas nej xeespíritu; nej apmasaj palpálwüx nipilan nguineay sandiüm marangüw.

¹⁹ Nej ngome apmajcüy aweaag aljane, ngome apmepaj. Nejinguind ngome apmanguiaay andeac nej tiül calle.

²⁰ Nej ngome apmapol masey nots tongoy naj-chow, ngome apmaxejquen leaw aliün mayac quiriw nasop; apmacül leaw ajlüy teowix nej micambaj nej.

²¹ Nipilan tiül palpálwüx nación apmayacüw omeajtsüw wüx nej.

Apiüngüw ambeol nej nimeech

(Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²² Condom quiaj taquiüraab niüng ajlüy nej nop naxey nesomb, aton nejew, ngondom mendeac, alwüx ombas nej nimeech. Quiaj Teat Jesús tüüch

majneaj a naxey quiaj, rat oniiüg at tendeaç.

²³ Meáwan nipilan mbayatoj, tapiüngüw:

—¿Quia aag ayaj micual mixejchiiüts Davida?
—awüw.

²⁴ Wüx tanguiaiyiw aag ayaj ajcüwa fariseos, quiaj tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj awün nimeech cos ambeol nej Beelzebú, aaga minatang nimeech —awüw.

²⁵ Teat Jesús tajaw nguineay tengual mapiüngüw tiül omeajtsüw, quiaj tasaj nejiw:

—Meáwan montangtang monajiüt tiül noic iüt, sitiül apmbajcamoj majcüyiw nejeyéjan quiaj, apmendroochayej ombasüw. At meáwan cambaj, tengwüy tiül noic nden, sitiül mbajcamoj ngo majlüyiw nóiquian, ngome apmaiücüw, apndajrriümoj.

²⁶ Atquiaj aton sitiül nimeech apmawün alinop nimeech wüx ombasaran, ¿nguineay apmajlüyiwe? Sitiül ngo majlüyiw nóiquian, ¿nguineay alndom marangüw cuajantanej ngo majneaja? ²⁷ Sitiül naleaing Beelzebú nembeol xic nawün nimeech, isajan xic, jow minipilanan, ¿jane nembeol nejiw mawüniw nimeeche? Nejiw minipilanan apmajüiquichaw ngo maleaing ipiüangan. ²⁸ Pero sitiül Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios nembeol xic nawün nimeech wüx ombas nipilan, naleaing sasaj icon lamatüch icon mejmeliün tiül micambaj Teat Dios.

²⁹ ¿Cos nguineay alndom aljane majmel aniüng nop napac naxey maneed leaw andiüm, sitiül ngome ombas maóel owix aaga naxey quiaj, cas tawün majoy leaw andiüma?

³⁰ Jangantanej leaw ngo mandüüb xic, ajcüy majaw xic. Jangantanej leaw ngo mambeol xic

wüx leaw teanaxejneng, aag ayaj teamawiich ninguiün.

³¹ 'Pares sasaj icon, meáwan nisoet leaw arangüw nipilan, Teat Dios alndom mawün wüx omeaats. At cuajantanej ngo majnej poch anderac aton alndom mawün wüx omeaats nej. Pero jane apmandeac ngo majnej wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aag ayaj mbich nómban ngondom mawün wüx omeaats nej Teat Dios.

³² Jangantanej apmandeac ngo majnej poch wüx Teat Naxey, alndom maw aaga nisoet quiaj; pero jane apmandeac ngo majnej wüx Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, aaga nisoet quiaj mbich ngondom maw wüx ombas nej wüx aliün ningüy wüx aaga iüt cam, at alinoic nüt ngondom.

*Noic owil xiül wüx aong ajaraw
(Lc. 6:43-45)*

³³ 'Leaw xiül nüeteran aóng, sitiül najnej atang, apmayac najnej aóng. At noic owil xiül sitiül ngo majnej atang apmayac ngo majnej aóng aton. Cos noic owil xiül ajüic nguineay ajlüy wüx apmayac aóng nej. ³⁴ ¡Cuane icona, at icon ndiüc! ¿Nguineay alndom mepiüangan cuane najnej, sitiül icona xeyay ngo majnej irangana? Cos leaw anderac, aag ayaj ajlüy tiül omeat-saran. ³⁵ Nop nipilan leaw andeac najnej ajüiquich nej xeyay najnej altiül omeaats. Pero nop nipilan leaw andeac ngo majnej, aag ayaj ajüiquich nej xeyay ngo majnej altiül omeaats.

³⁶ Xique sasaj icon, alinoic nüt wüx apmajaraw wüx asoeteran, meáwan nipilan apmasajüw Teat Dios neol tapiüngüw meáwan ngo majnej poch

leaw tsajmbiüt ombeayiw mapiüngüw. ³⁷ Cos wüx mipoch apmajaraw sitiül apmajmel isoet tengwüy apmaw —aj nejiw Teat Jesús.

Nipilan atüniw ateócan
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Altiül fariseos, at mondüy wüx aaga poch tayac Moisés tasajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Teat, sandiüman najawan merang noic nadam ateócan —awüw.

³⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ajcüwa nipilan monlüy nganüy monrang xeyay ngo majneaj, ngo mandüjpiw Mipoch Teat Dios, andiümüw majawüw ateócan. Naleaing nicuajind ngome apmüjndiw majawüw, áagan ateócan tajlüy wüx Jonás aaga nendeac andeac Teat Dios tajlüy nomb. ⁴⁰ Cos atnej Jonás tacül teomeaats nadam cüet er nüt er ongwiiüts, atquiaj Teat Naxey aton apmacül tiül loliüt er nüt er ongwiiüts. ⁴¹ Alinoic nüt wüx Teat Dios apmajaw wüx asoeteran, ajcüwa nipilan monaw Nínive leaw tajlüyiw tanomb, apmayacüw isoetiün. Cos ajcüwa nipilan quiaj tayambüw Teat Dios wüx a Jonás tapaj nej ocueajiw. Nganüy ajlüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej a Jonás. ⁴² Nop najtaj najlüy tanomb, natang nenajiüt nej naw cawac. Aaga najtaj quiaj wüx apmajaraw wüx asoeteran apwitiüm mayac isoetiün; cos nej imiün xeyay miünquiaj tamb manguiay najneajay mipoch aaga minatang nenajiüt nenüt Salomón. Nganüy ajlüy ningüy tiül icona nop alwüx xeyay atam ngo matnej Salomón.

*Wüx nimeech andilil wüx ombasaran
(Lc. 11:24-26)*

⁴³ 'Nop nimeech wüx apmaw wüx ombas aljane, apmajüyjüy tiül wajchiüc mayamb nguiane apmaxood. Wüx lapaxiow ajüyjüy, ngo maxom, quiaj apmapiüng: ⁴⁴“Sanandilil, sandüy tiül niüng tawas”, apmaw. Camüm mapeay quiaj, apmaxom aaga nipilan atnej nop iüm najneajay najirimb najmel mimbaj, ngo majlüy tiül nejinguid. ⁴⁵ Almajaw atquiaj, quiaj apmamb majan alayaíw aquiüb nej alwüx apatüw, ngo matnej. Quiaj apmambüw andüyiw wüx ombas a nipilan quiaj. Ndójjwüx aaga nipilan quiaj xeyay ngo majneaj apmajlüy, ngo matnej tajlüy nomb. Atquiaj apmajlüy wüx ajcüwa nipilan monrang ngo majneaj cam —aj nejiw.

*Mimüm Teat Jesús y michiig nej
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)*

⁴⁶ Teat Jesús tealeámban andeac masaj nipilan, quiaj ajngot mimüm nej y michiig nej, pero ngo majmeliw. Tapiüngüw andiümüw mandeacüw maquiüjpüw. ⁴⁷ Aljane tasaj nej:

—Aliw ninguiaj mimüm y michiig. Andiümüw mandeacüw chüc mequiüjpüw —ajow.

⁴⁸ Quiaj tasaj aaga nesaj nej, tapiüng:

—¿Jane ipiüng xemüma, jane ipiüng xechiigue? —aj.

⁴⁹ Quiaj tandic owix andüy niüng ajlüyiw minipilan nej, tapiüng:

—Jogüy ajcüw agüy xemüm, xechiig. ⁵⁰ Cos meáwan leawa nerang atnej andiüm Xeteat najlüy tiül cielo, ajcüw ayaj xemüm, xecoj, at xechiig aton —aw.

13

*Andeac wüx nop nepiür
(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)*

¹ Tiül aaga nüt quiaj taw tiül iüm Teat Jesús, tamb andüy mbeay nadam yow nenüt Galilea, chetem quiaj. ² Canchiütoj niüng ajlüy nej xeyay nipilan. Quiaj tajtep tiül nop müx tiül yow, chetem. Ajcüwa nipilan tacüliwan wüx iüt mbeay yow. ³ Quiaj tapots mandeac masaj nejiw xeyay najneaj poch, pero ngome aleaing miün, tapiüng:

—Tajlüy nop naxey tamb apiür. ⁴ Wüx tengual mawiich leawa teamapiür, quiaj tajmiüc tigüy mbeay tiiüd, ndoj wüx tajngotoj quiec tambichaw mamileaw. ⁵ Tigüy tajmiüc wüx piedra niüng ngo majlüy omeaats iüt. Tajntsop najen. ⁶ Wüx tajntsop nüt terraar, quiaj tambel nej. Cos ngo majiür mioxiich nej, quiaj tawaag a nine soex quiaj. ⁷ Altigüy tajmiüc tiül sats, condom tajntsop. Naleaing cos sats najen atangüw, áag taxotüw tiüt a nine soex quiaj. ⁸ Altigüy tajmiüc tiül najneaj iüt, najneajay terangüy. Tigüy napateay taóng, altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng. ⁹ Netam meajchiün ilajcan, mexoman imeajtsan wüx aaga sandeac quiaj —aw.

*¿Neol, cuane ajpar aaga andeac quiaja?
(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)*

¹⁰ Condom minipilan nej tatüchiw niüng ajlüy nej masajüw:

—Teat, ¿neol tendeac atquiaj, ngome aleaíngan mesajüw nipilana? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona tengual meajndiün mejawan leaw nomb ngo majüiquicharan, nguineay aldom majmeleran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. Pero nejiw ngome apmasoiqiw aleaing miün. ¹² Cos sitiül aljane ayac wüx omeaats xepoch, apmüünd manguiay maxom xeyay. Pero sitiül nop ngo mayac wüx omeaats, aaga quiriw anguiay quiaj apndrom omeaats. ¹³ Áag tandecas atquiaj ngome aleáingan, cos sawaw masey ajawüw ngome apmajawüw cuane, at masey anguiayiw ngome apmajawüw cuane wüx amb apiüng. ¹⁴ Atquiaj aldom majlüy wüx ombasüw ajcüwa nipilan quiaj, atnej nomb tarang tiül minawiig nej teat Isaías, aaga nendeac andeac Teat Dios, niüng apiüng:

Apmenguiayiün naag ilajcan, pero ngome apmejawan cuane;

apmejawan naag iniüjcan, pero ngome apmejawan cuane wüx andeac.

¹⁵ Cos icona xeyay adam imeajtsan;

imontsotsan iniüjcan cos ngo mendiüman mejawan.

Ipalan ilajcan cos ngo mendiüman menguiayiün.

Ngo mendiüman meyacan imeajtsan wüx, mejawan cuane wüx amb apiüng; cos ngo mendiüman meyariün.

Ngo mendiüman namongoch iün indeowan.

¹⁶ 'Xique sasaj icon, najneajay ijlüyiün, apac imeajtsan cos icona lameajndiün mejawan, at lameajndiün menguiayiün. ¹⁷ Naleaing sasaj icon, xeyay mondeac andeac Teat Dios at xeyay monyamb Teat Dios tandiümüw majawüw leaw

nganüy lamejawan, pero taton ngo majawüw; tandiümüw manguiayiw leaw lamenguiayiün nganüy, pero taton ngo manguiayiw.

Cuane wüx amb apiüng wüx nepiür
(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ Nganüy inguiayiün cuane wüx amb apiüng aaga sandeac wüx nepiür. ¹⁹ Leaw lamanguiay anderac nguineay alndom majmeleran tiül micambaj Teat Dios, ndoj ngo mayac wüx omeaats, andüüban ajngot a nimeech mawün wüx omeaats nej leaw lamanguiay. Aag ayaj ajlüy atnej aaga osaab soex najmiüc mbeay tiüd. ²⁰ Nganüy aaga osaab soex najmiüc tiül piedra, aag ayaj apiüng wüx nipilan leawa anguiay Mipoch Teat Dios, andüüban mayar, apac omeaats. ²¹ Naleaing aaga nipilan quiaj ajlüy atnej nine soex napateay mioxiich nej. Áag ngo maüc, camüm majlüy quiriw naél ajcan ayar Mipoch Teat Dios; andüüban machiw omeaats. ²² At aaga osaab soex najmiüc tiül sats, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, pero xeyay ayac omeaats wüx mandiümndiüm cuajantanej leaw alndom maxom wüx aaga iüt cam. Quiaj lango leaam omeaats wüx Mipoch Teat Dios, lango müch nej marang leaw Teat Dios andiüm. Aag ayaj atnej ngo mayac aóng. ²³ Pero aaga osaab soex leaw napiürüch tiül najneaj iüt, aag ayaj apiüng wüx nipilan leaw anguiay Mipoch Teat Dios, ayac wüx omeaats, condom aaga poch ambeol nej marang leaw andiüm Teat Dios. Aag ayaj atnej mayac xeyay aóng. Altiül taóng napateay,

altigüy tayac wüx quiriw, altigüy tayac wüx xeyay aóng —aj nejiw Teat Jesús.

Ngo majneaj soex ajntsop tiül trigo

²⁴ Átan tandeac Teat Jesús andüy wüx ngo majneaj soex, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tajlüy wüx nop naxey tapiür osaab trigo tiül micorrül nej. ²⁵ Naleaing aaga ongwiiüts quiaj wüx lameayiw, quiaj tamb nop najcüy majaw aaga neneay iüt quiaj, tapots mawiich tiül aaga iüt quiaj osaab ngo majneaj soex niüng lapiürüch trigo, condom cas tamb. ²⁶ Camüm matang matüch a nüt maól, quiaj lajüic ajcüwa ngo majneaj soex aliw tiül. ²⁷ Almajawüw aag ayaj monrang minajiüt aaga neneay corrül, quiaj tambüw masajüw nej: “Teat Xan, ¿neol ngwa, najneaj osaab trigo ipiüre? ¿Jow nganüy, nguia naw tajntsop ajcüwa ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁸ Quiaj tapiüng aaga neneay corrül: “Nop ajcüy majaw xic nerang aag ayaj”, aw. Quiaj tasajüw nej monrang minajiüt nej: “¿Masey nambana nalojquiün aaga ngo majneaj soexe?” ajüw nej. ²⁹ Quiaj nej tasaj nejiw: “Ngwüy, ich majlüy, cos sitiül apmelojquiün aaga ngo majneaj soex quiaj, alndom lojquiüm a trigo aton. ³⁰ Ich majlüy matangüw nóiquian, ndoj apmawüniüts wüx apmacojchich. Cos wüx apmacojchich, xique sanasajüw moncooch maxainguw ombas aaga ngo majneaj soex, masojnongon noic noic ponong, maoeliw, müjchiw mandaab. Condom cas taxainguw a trigo mayacüw tiül xetroj, sanajüw” —aw.

Tandeac wüx osaab mostaza
(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Teat Jesús tandeac alinoic andeac andüy wüx mostaza, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej osaab mostaza wüx nop naxey mapiür tiül micorrül nej. ³² Naleaing tiül meáwan osaab soex leaw napiürüch, aaga osaab mostaza quiaj xowüy minine. Ndoj wüx apmatang apmajal oleaj, alwüx ajal oleaj tiül meáwan soex, apmatüch atnej noic owil xiül. Quiec alndom marang ombiüm wüx mipüüg nej —aw.

Tandeac andüy wüx levadura
(Lc. 13:20-21)

³³ Átan tandeac alinoic andeac ngome aleáingan, tandeac andüy wüx levadura, tapiüng:

—Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang levadura. Wüx nop najtaj ayac levadura tiül arej nepeax arin, aaga levadura apmüüch maxip aaga ajtsaj marang pan —aw.

Teat Jesús ngo mandeac aleáingan
(Mr. 4:33-34)

³⁴ Teat Jesús atquiaj tandeac ngome aleáingan masaj nipilan. Nicuajind ngo mandeac aleáingan.

³⁵ Tandeac atquiaj para majlüy atnej lamapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tarang wüx nawiig:

Xique ngome sanandeac aleáingan;
sanapiüng wüx cuajantanej leaw ngo majaraw
nde ajan wüx Teat Dios tarang aaga iüt cam.

*Tapiüng cuane wüx amb apiüng a ngo majnej
soex*

³⁶ Wüx Teat Jesús landoj andeac masaj nipi-lan, condom tajmel tiül iüm. Quiaj minipilan nej tambüw masajüw nej:

—Isaj xicon teat, cuane wüx amb apiüng aaga leaw tendeac wüx ajcüwa ngo majneaj soex tiül corrül —ajüw nej.

³⁷ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Aaga nepiür najneaj osaab soex, aag ayaj Teat Naxey. ³⁸ Nganüy aaga corrül, aag ayaj andeac wüx a iüt cam. Aaga najneaj osaab soex, aag ayaj apiüng wüx minipilan Teat Dios. Pero aaga osaab ngo majneaj soex quiaj apiüng wüx minipilan nimeech. ³⁹ Aaga najcüy majaw neneay corrül nepiür ngo majneaj osaab soex, aag ayaj nejay nimeech. Aaga wüx apxaijnguiam omeaats corrül aag ayaj apiüng wüx alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. At ajcüwa monxaing omeaats corrül, aag ayaj apiüng wüx ángeles. ⁴⁰ Atnej tarriüjtüch ajcüwa ngo majneaj soex majwich tiül biümb, atquiaj apmajlüy alinoic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. ⁴¹ Aaga nüt quiaj Teat Naxey apmüüch miün miángeles nej marriüjtüw mawüniw ajcüw leaw monrang ngo majneaj, at leaw monyac wüx alinop marang ngo majneaj, mawüniw tiül minipilan nej. ⁴² Apmajlosüw tiül biümb niüng apmajiüntsüw xeyay, apmeporros olüiquiw. ⁴³ Quiaj ajcüwa monyamb Teat Dios apmajlüyiw najneajay tiül micambaj Teat Dios, ancaltit at nejiw achech nüt. Netam menguiayiün, mexoman imeajtsan wüx leaw sandeac quiaj.

Tandeac andüy wüx tomiün naxoraad

⁴⁴ 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nembeat tomiün naxoraad tiül corrül. Ndoj nop naxey wüx taxom aaga tomiün taton ngo mapiüng, taxot majneaj, apac omeaats, quiaj tamb manüüb meáwan leaw almajiür para alndom mangal aaga iüt quiaj maneay.

Tandeac andüy wüx noic perla xeyay nembeat

⁴⁵ 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej nop nengalüy neyamb nembeat perla. ⁴⁶ Cos wüx apmaxom noic perla leaw xeyay nembeat, quiaj apmamb manüüb meáwan leaw almajiür mangal aaga najneajay perla quiaj.

Tandeac andüy wüx ndoc

⁴⁷ 'Aton micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej arang nots chinch wüx ajwich tiül ndec, cos apmasap cuajantanej cüet. ⁴⁸ Wüx lachipiw a ndoc, quiaj ajcüwa mondoc apmanotoj andüy wüx iüt. Condom apchetemoj marriüjtüw. Leaw najneaj cüet apmayacüw tiül nchep, leaw ngwüy apmawijchaw ninguiün. ⁴⁹ Atquiaj apmajlüy ali-noic nüt wüx apmümb minüt a iüt cam. Quiaj ajcüwa ángeles apmawüniw leaw monrang ngo majneaj tiül monrang najneaj. ⁵⁰ Leaw monrang ngo majneaj apmajlosüw tiül biümb niüng apmajüntsüw xeyay, at apmeporros olüiquiw —aj nejiw Teat Jesús.

Leaw jayats, aton leaw ajlüyay

⁵¹ Condom tasaj nejiw Teat Jesús:
—¿Canüy lamejawan cuane wüx sandeaca? —aj nejiw.
Quiaj tapiüngüw:

—Lanajawan teat —awüw.

⁵² Quiaj tapiüng:

—Nop nendüy wüx aaga poch tüünd Moisés, wüx laquiajchay wüx nguineay alndom majlüyeran tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej nop nateateran tiül noic nden. Cos meáwan leaw almajiür tiül nden atam nej, altiül jayats, altiül najlüy tanomb —aw.

*Teat Jesús ngo mandüüram tiül Nazaret
(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)*

⁵³ Teat Jesús taw quiaj wüx landoj mapiüng wüx meáwan leawa tandeac quiaj. ⁵⁴ Tamb andüy tiül micambaj nej. Condom tapots maquiaach nipilan quiaj tiül a sinagoga ocueajiw nejiw. Ajcüwa nipilan wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow, tapiüngüw:

—¿Nguineay tendüy aaga naxey quiaja? ¿Nguiane aquiajchay ndoj ombas marang ateócan? ⁵⁵ ¿Neol ngome nej micual aaga naxey nerang xiüla? Aton ngwa, ¿María minüt mimüm neje? ¿Jow Jacobo, José, Simón, Judas, ngwa michiig neje? ⁵⁶ Meáwan michiig montaj nej aliw ningüy maquiüjpaats. ¿Neol, jow nej nguineay ndot ombas meáwan aag ayaja? —awüw.

⁵⁷ Pares ngome tayariw nej andeac. Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop nendeac andeac Teat Dios ayarich andeac nej nguiajantanej; pero áagan tiül micambaj nej ngo mayarich andeac, at micoj nej michiig nej ngo mayariw nej andeac —aj nejiw.

⁵⁸ Áag ngo marang quiaj xeyay cuajantanej ateócan tiül a cambaj quiaj, cos ngo mayariw nej andeac.

14

Wüx tambiyeran Juan Bautista
(*Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9*)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, aaga Herodes natang ne-najiüt tiül iüt Galilea, tanguiay nguineay tenguijal marang Teat Jesús. ² Quiaj tasaj monbeol nej:

—Aag ayaj a Juan neech yow nipilan lapac tiül mondeow. Áag ndot ombas marang cuajantanej —aj nejiw.

³ Atquiaj tapiüng a Herodes cos alwüx omeaats nej leaw tarang. Nej tüüch mamb ndeaam a Juan, majmel tiül manchiüc, maelich naag galen. Aag ayaj tarang cos atquiaj tandiüm a Herodías mintaj Felipe, michiig a Herodes. ⁴ Cos Juan wüx aliün mapac tasaj a Herodes:

—Ngo majneaj mequiüb mintaj michiig —aj.

⁵ Quiaj a Herodes tandiüm mambiy a Juan, pero naleaing timbol mandüy nipilan, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nej nendeac andeac Teat Dios. ⁶ Noic nüt aaga Herodes tayac nangos nüt, arang atüch mineat nej. Nop nüx micual aaga Herodías tejiüng niüng ajlüyaran. Aaga Herodes xowüy tajneaj majaw. ⁷ Quiaj tapiüng ap-müüch aaga nüx quiaj cuajantanej leaw apmatün, aton tapaj minüt midios nej majaraw naleaing ap-müüch. ⁸ Condom aaga nüx tamb matün manguiyay mimüm nej cuane netam matün. Wüx landoj manguiyay, quiaj tamb masaj a Herodes:

—Teat, sandiüm membiy aaga Juan neech yow nipilan meaach xic omal nej, amb tiül noic polat —aj.

⁹ Masey aaga Herodes tamix omeaats, naleaing cuane apmarang cos lamapaj minüt midios nej, aton nipilan tanguaiyw. Quiaj tapiüng müünd. ¹⁰ Tüüch mamb mandojquich onic a Juan tiül manchiüc. ¹¹ Quiaj tajoyiw omal a Juan amb tiül noic polat, tujchiw a nüx, ndoj a nüx amongóchan tüüch mimüm nej.

¹² Condom wüx tapeayiw quiaj minipilan Juan, taxainguiw micuerpo nej maquiüjpüw mamb mamiütüw. Wüx landoj, quiaj tambüw masajüw Teat Jesús.

*Teat Jesús tüüch üetiw acoquiaw mil monxey
(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)*

¹³ Wüx Teat Jesús tanguiaiy aag ayaj, taw quiaj, tamb amb tiül müx andüy niüng ngo majlüy nipilan. Wüx tanguiayaran laámb, quiaj tambüw mandüjpiw nej xeyay nipilan ambüw wüx iüt imiünüw tiül palpálwüx cambaj. ¹⁴ Wüx Teat Jesús taw tiüt imiün tiül müx, quiaj tajaw lapeayiw quiaj xeyay nipilan. Wüx tajaw nejiw, quiaj tajmiüc omal omeaats, condom tamongoch iün andeow xeyay nipilan leaw taquiüraab niüng ajlüy nej. ¹⁵ Wüx langwiiüts, quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—Teat, lamitiüt a nüt, aton ngo macüleran ningüy. Isajüw a nipilan quiaj majtsoriw, mambüw mangalüw üetiw tiül rüñch —ajüw nej.

¹⁶ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo metam mambüw, icona netam meajchiün üetiw —aj nejiw.

¹⁷ Quiaj tapiüngüw:

—¿Cuane sanüjchiün? Cos áagan acoquiaw pan alijpüw nine cüet sajiüran —awüw.

¹⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijamiünan, chiün najaw —aj.

¹⁹ Condom quiaj Teat Jesús tasaj nipilan chetemoj tiüt tiül nine soex. Quiaj tayar aaga acoquiaw pan alijpüw nine cüet, taxaing omal majaw cawüx, tüüch gracias Teat Dios. Wüx tambaag, quiaj texeyay. Condom tüüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan. ²⁰ Meáwan nejiw tetiw paxiün. Condom taxainguiw leaw nenaw, chipiüt gajpiüp (12) nchep. ²¹ Ajcüwa nipilan leaw tetiw atüch acoquiaw mil monxey, pálwüx montaj at namix monguich aton.

Teat Jesús tajüy teomal yow
(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²² Condom quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej majtepiw tiül müx mambüw ombas nejiw, nej teoj apmamb, mamongoj andüyiw necamb a nadam yow quiaj. Cos nej apmacül quiaj alquiriw metepeay aweaag nipilan leaw ümb majtsoriw, cas taw quiaj. ²³ Wüx laümb majtsoriw nipilan, quiaj tamb andüy wüx nop tiüc mandeac aweaag Teat Dios. Wüx lapojniow, Teat Jesús aliün quiaj. ²⁴ Nganüy aaga müx namb lamatüch pinawan aaga nadam yow quiaj, tengual mapijpijliüt nej omal yow, cos xowüy lapac a iünd angochiw. ²⁵ Condom wüx landüy wüx arraw, quiaj Teat Jesús tamb matüch nejiw, ajüy amb teomal yow atnej majüy wüx iüt. ²⁶ Wüx tajawüw nej minipilan nej tengual ajüy

amb teomal yow, mbayajow tepajüw cos timboloj xeyay, tapiüngüw:

—¡Aag ayaj nembolooch! —awüw.

²⁷ Teat Jesús tasaj nejiw:

—¡Nde mbayameron, cos xique, ngome aljane!
—aj nejiw.

²⁸ Quiaj tendead a Pedro masaj nej:

—Teat Naxey, ata naleaing ique, iich xic namb najüy teomal yow aton natüch ic —aj nej.

²⁹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Mac, teat —aj nej.

Almanguiaj aag ayaj a Pedro ajchíquian tiüt, tajüy amb teomal yow mamb matüch Teat Jesús.

³⁰ Naleaing wüx tajaw nguineay apac a iünd, timbol, tanaámb tsoyoj tiüt. Quiaj tepaj:

—¡Teat Naxey, imbeol xic! —aw.

³¹ Quiaj Teat Jesús tandic owix nej najénan masap nej, tapiüng:

—¿Neol techiw imeaatsa; neol nganaw mejaw jane xique? —aw.

³² Condom wüx tajtepiw tiül müx, quiaj lambat nómban. ³³ Quiaj ajcüw monlüy tiül müx taquiejliw micosüw nejiw tiüt teombas Teat Jesús, tapiüngüw:

—¡Naleaing, ique Micual Teat Dios! —awüw.

Teat Jesús tüüch majnej moniün andeow tiül Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Condom andojquíwan a nadam yow, tapeayiw necamb, tiül iüt Genesaret. ³⁵ Wüx ajcüwa nipilan quiaj tajawüw nejay Teat Jesús napeay, najénan tujchiw manguiayiw meáwan nipilan tiül a iüt quiaj. Quiaj taquiüjpüw niüng ajlüy nej meáwan

moniün andeow. ³⁶ Tatüniw ocueaj Teat Jesús sitiül alndom müüch nejiw masambüw masey apix nej. Meáwan nejiw leaw tasambüw nej tajneajiw nómban.

15

Leaw üüch majiür nisoet nipilan (Mr. 7:1-23)

¹ Noic nüt acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús, maquiüjpüw ajcüw mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, napeayiw imiünüw Jerusalén. Tatüniw manguiayiw nej:

² —¿Neol minipilan ngo mandüjpiw leaw tayacüw tanomb mixejchiiüts marangüche? ¿Neol wüx üetiw ngo majantsüw owixaw xeyay atnej ajlüyay marangaatsa? —awüw.

³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Jow icona, ¿neol ngo merangan atnej apiüng Teat Diosa? ¿Neol tengowüjchiün para alndom mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiüna?

⁴ Cos Teat Dios tapiüng: “Iyar andeacüw miteat, mimüm, indiümüw”, aw. Aton tapiüng: “Leawa nendeac ngo majneaj wüx ombas miteat nej, mimüm nej, ich mambiyaran”, aw. ⁵ Pero nganüy icona ipiüngan nop naxey alndom masaj miteat nej mimüm nej, mapiüng: “Leawa sajiür langondom nüüch icon, cos meáwan aag ayaj sanüüch Teat Dios”, maj. ⁶ Ipiüngan wüx aljane apmapiüng aag ayaj, lango metam mambeol miteat nej mimüm nej. Quiaj temengowüjchiün leaw andiüm Teat Dios para mendüjpiün opech leaw tayacüw mixejchiün. ⁷ ¡Ndeac mbeay!

Naleaing leaw tarang teat Isaías tiül minawiig nej leaw Teat Dios tasaj nej, cos tandeaç wüx icona wüx tapiüng:

⁸ Ajcüwa nipilan quiaj apiüngüwan ayariw sandeaç, ngome wüx omeajtsüw, ombeayíwan.

⁹ Ngo membeat leaw arangüw wüx ayambüw xic, cos meáwan leaw aquiajchiw, aag ayaj mipochiw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁰ Condom Teat Jesús tapaj nipilan masaj:

—Inguiayiün, iyacan wüx imeajtsan leaw teanasaj icon: ¹¹ Cuajantanej leaw ajmel tiül ombeayaran müeteran, aag ayaj ngome nisoet; leaw ngo majneaj poch aw teombeayaran aag ayaj mbich nisoet —aj nejiw.

¹² Quiaj tambüw masajüw nej minipilan nej, tapiüngüw:

—¿Tejaw Teat, nguineay tajcüyiw ajcüwa fariseos wüx tanguiayiw indeaca? —ajüw nej.

¹³ Nej tasaj nejiw:

—Cuajantanej napiürüch leaw Xeteat najlüy tiül cielo ngo mapiür, apmalojquich nómban. ¹⁴ Ich majlüyiw cos nejiw ajlüyiw atnej arang nop somb wüx teamanetet owix alinop somb. Cos sitiül nop somb apmanetet owix alinop somb, mijpüéj apmajmiücüw tiül loliüt —aj nejiw Teat Jesús.

¹⁵ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, isaj xicon cuane wüx amb apiüng aaga tendeaç quiaj —aj.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol, at a icona aton nganaw mejawana cuane amb apiünga? ¹⁷ ¿Ngo mejawan nguineay

ajlüy wüx nüeterana? Cos aag ayaj ajmel tiül ombeayaran, among teomeaatsaran, ndoj ap-maw. ¹⁸ Nganüy leaw ngo majnej poch aw teombeayaran, aag ayaj mbich nisoet cos naw wüx omeaatsaran. ¹⁹ Imiün tiül omeaatsaran aw cuajantanej ngo majnej alwüx omeaatsaran. Aton altiül ambiyaw nipilan. Altiül ajiürüw minaxeyiw nejiw, minajtajüw nejiw, at altiül monüx ajlüyiw maquiüjpüw monench, at monench ajlüyiw maquiüjpüw monüx masey ngo mengoch owixaw. Aton moneed, monwaiich, at mondeac ngo majnej wüx ombas alinop, tengwüy wüx ombas Teat Dios. ²⁰ Meáwan aag ayaj üüch majiür nisoet nipilan. Nganüy, wüx üeteran masey ngo marangüch aaga leaw ajlüyay merangan wüx ajantsüch owixaran, cos aag ayaj mbich ngome nisoet —aw.

*Nop najtaj Cananea tayamb Teat Jesús
(Mr. 7:24-30)*

²¹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamb andüy tiül iüt ocueaj cambaj Tiro maquiüüb Sidón. ²² Quiaj tajngot majaw nej nop najtaj naw tiül iüt Canaán, nganüy acül tiül aaga iüt quiaj. Tapots apaj, tapiüng:

—¡Teat Naxey, micual David, ich majmiüc imal imeaats mejaw xic! Xecual xeyay ngo majnej teamamongoch, alwüx ombas nej nop nimeech —aw.

²³ Teat Jesús ngo masaj nej nicuajind. Quiaj tatüchiw nej minipilan nej, tasajüw:

—Teat, isaj ich maw ningüy, cos aliüc almandüüb opechiiüts teapaj —awüw.

²⁴ Condom quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Xique tündiüs niün nambeol áagan nipilan judío, cos nejiw ajlüyw at nejiw najcueat sap—aw.

²⁵ Quiaj aaga najtaj tamb taquieel micos nej tiüt, tapiüng:

—Teat Naxey, imbeol xic—aw.

²⁶ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Xenipilan judío ajlüyw atnej xecual, netam nambeolüw ombas. Sitiül ngo narang atquiaj, sanarang atnej nop naxey anood mipan micual nej müüch nine pet müetiw—aj nej.

²⁷ Aaga najtaj tasaj nej:

—Teat, naleaing aag ipiüng quiaj, masey apmetiw ombas micual, pero aton masey nine pet alndom mamilmil leaw najmiüc tiüt minaw üet neneay nej—aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¡Naleaing müm, xeyay iyac imeaats wüx xique! Nganüy apmajlüy atnej indiüm—aj nej.

Quiaj tajneaj micual nej ajan wüx aaga ores quiaj.

Teat Jesús tüüch majneaj xeyay moniün andeow

²⁹ Condom Teat Jesús taw quiaj, tamong amb mbeay nadam yow Galilea, tamb andüy wüx nop tiüc, quiaj chetet. ³⁰ Tapeayiw niüng ajlüy nej xeyay nipilan, aquiüjpüw mamb xeyay moniün andeow; altiül necoex, nesomb, nejew, at leaw ndron ombas. Tayacüw tiüt niüng ajlüy Teat Jesús, condom nej meáwan tataag majneaj. ³¹ Meáwan nipilan mbayatoj wüx tajawüw landeac leaw nejew, at leaw ndron ombas lajneaj, leaw necoex lajüy, átan leaw nesomb larraw oniiüg. Tandeacüw xeyay najneaj wüx Midios Israel.

*Teat Jesús tüüch üetiw apiquiw mil monxey
(Mr. 8:1-10)*

³² Condom Teat Jesús tapaj minipilan nej, tasaj:

—Sajiürüw lasta a nipilan cam, cos lamatüch er nüt tatow acüliw ningüy maquiüjpaats, lango majiürüw cuane apmetiw. Aton ngo nandiüm nüjchiw majtsoriw sitiül nganaw metiw, cos alndom masap nejiw lop tiül tiüüd —aj.

³³ Quiaj tasajüw nej minipilan nej:

—¿Teat, nguiane alndom naxoman nüeteran ningüy tiül wajchiüc metiw meáwan aaga nipilan quiaja? —ajüw nej.

³⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Cas pan aliün mejiürana? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Áagan ayaíw pan alacas nine cüet —awüw.

³⁵ Quiaj tapiüng Teat Jesús chetemoj tiüt nipilan.

³⁶ Condom tayar aaga ayaíw pan at a nine cüet; tüüch gracias Teat Dios. Ndoj tambaag müüch minipilan nej majineaw müjchiw meáwan nipilan.

³⁷ Meáwan nejiw tetiw paxiün. Condom leaw nenaw ocueajiw taxainguiw chipiüt ayaíw nchep.

³⁸ Leaw monxey tetiw, atüch apiquiw mil, pálwüx montaj, pálwüx namix monguich. ³⁹ Wüx landoj aag ayaj, quiaj tetepeayayej maquiüjpüw nipilan, condom taw quiaj, amb tiül müx. Tamb andüy tiül iüt Magdala.

16

*Atüniw nadam ateócan
(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)*

¹ Altiül fariseos y saduceos tambüw majawüw Teat Jesús cos andiümüw masapüw nej wüx naél. Tasajüw marang nadam ateócan majawüw naleaing Teat Dios tiül cielo ambeol nej.

² Nej tasaj nejiw:

—Wüx langwiiüts, tenguijal ajmel nüt, icona ipiüangan: “Nganüy apmarang najneaj cos ayac nacants oic”, irawan. ³ Aton wüx ümb arraw ipiüangan: “Nganüy ngome apmarang najneaj cos xowüy amococ, ayac nacants oic”, irawan. ¡Ndeac mbeay icon! Cos icona ipiüangan ijawan cua-jantanej wüx oic, wüx caaw, ¿neol a nganüy ngo mejawan nicuajind wüx meáwan leawa tenguijal ajlüye? ⁴ Nipilan monlüy nganüy cam monrang ngo majneaj atüniw ateócan majawüw. Naleaing sasaj icon ngome apmüjndiw majawüw. Apmüjndiw áagan ateócan leaw tajlüy wüx Jonás, aaga nendeac andeac Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Ndoj quiaj tacueat nejiw, tamb.

Leaw aquiajchiw fariseos
(Mr. 8:14-21)

⁵ Wüx tapeayiw necamb aaga nadam yow, quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw ngo majoyiw pan.

⁶ Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—Inguiayiün, sanasaj icon, netam mejawan wüx aaga levadura ocueaj fariseos y saduceos —aj nejiw.

⁷ Quiaj minipilan nej tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—¿Neol tandeac atquiaja? Aag ayaj tandeac cos ngo majamiünaats pan —awüw.

⁸ Teat Jesús tajaw cuane alwüx omeajtsüw. Quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots indeacndeacan wüx pan tíulan icona? ¿Neol tapateay iyacan imeajtsan wüx xique? ⁹ ¿Neol nganaw mejawan, ngo leaam imeajtsan nguineay tarangas wüx tajineas acoquiaw pan müetiw acoquiaw mil monxey? Jow leaw tenaw, ¿cas nchep tatücha? ¹⁰ ¿Neol ngo leaam imeajtsana? Jow, wüx tajineas ayaíw pan müetiw apiquiw mil nipilan, ¿jow leaw tenaw, cas nchep chipiüta? ¹¹ ¿Neol cuane nerang icon ngondom mejawana? Cos xique ngome teanasaj icon wüx pan wüx tasajas icon mejawan wüx levadura ocueajiw fariseos at saduceos —aj nejiw.

¹² Quiaj tajawüw naleaing ngome teamasaj nejiw majawüw wüx levadura ocueaj pan, asaj nejiw majawüw wüx leaw aquiajchiw ajcüwa fariseos y saduceos.

Pedro tapiüng Teat Jesús aaga Cristo
(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Wüx tambüw andüyiw tiül iüt ocueaj Cesarea de Filipo, quiaj Teat Jesús tatün manguiay minipilan nej, tasaj:

—¿Cuane apiüngüw nipilan jane nej a Teat Naxey? —aj nejiw.

¹⁴ Quiaj tasajüw nej:

—Altiül apiüngüw nej aaga Juan neech yow nipilan. Altiül apiüngüw aaga Elías, altiül apiüngüw Jeremías, tengwüy alinop nendeac andeac Teat Dios —awüw.

¹⁵ Quiaj Teat Jesús tasaj nejiw:

—Jow icona, ¿jane xic ipiüngana? —aj nejiw.

¹⁶ Quiaj tasaj nej Simón Pedro:

—Ique aaga Cristo leaw tapiürang aliüc, Micual ic Teat Dios almapac —aw.

¹⁷ Quiaj tapiüng Teat Jesús, tasaj Pedro:

—Ich mapac imeaats, Simón micual Jonás, cos aaga poch indeac quiaj ngome aljane tasaj ic, nejay Xeteat Dios najlüy tiül cielo tüüch ic mejaw. ¹⁸ Aton xique sasaj ic, ique tenüt Pedro, aag ayaj apiüng wüx nine piedra. Pero wüx aaga nadam piedra cam sanawitich majlüy xeyay xenipilan. Nicuajind ngondom manood nejiw masey nimeech marang leaw andiüm. ¹⁹ Xique sanüüch ic llave meleaag micambaj Teat Dios majmeleran tiül. Leaw apmeóel ningüy wüx iüt apmaoeleran tiül cielo; at leaw apmecheed ningüy wüx iüt apchejtium tiül cielo aton —aj.

²⁰ Condom quiaj tasaj minipilan nej:

—Nde mesajan nejinguind xique aaga Cristo leaw lapiürang aliüc —aj nejiw.

*Teat Jesús tapiüng apmambiyaw nej
(Mr. 8:31—9:1; Lc. 9:22-27)*

²¹ Teat Jesús naw wüx aaga nüt quiaj tapots masaj minipilan nej netam mamb Jerusalén. Quiaj apmamongoch xeyay ngo majneaj teowixaw montangtang tiül a nadam nangaj iüm, teowixaw montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Aton netam mandeow mambiyaran, ndoj wüx er nüt apmapac alinomb. ²² Condom quiaj a Pedro tawün nej ninguiün quiriw, tasaj:

—¡Teat, aag ayaj ngo mandiüm Teat Dios; ique ngondom memongoch aag ayaj! —aj nej.

²³ Teat Jesús ndiliteay majaw a Pedro, tasaj:

—Icueat xic, nde mendiüm mepal leaw netam narang. Nde mendeac atnej andiüm Satanás. Cos aaga indeac quiaj ocueaj nipilan, ngome ocueaj Teat Dios —aj.

²⁴ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, tapiüng:

—Sitiül aljane andiüm mayar sandeac majlüy xenipilan, ich mawün wüx omeaats meáwan naél leaw alndom mamongoch, ich mandüüb wüx leawa sarang masey mamongoch xeyay ngo majneaj, masey mandeow wüx cruz cos andüüb xic.

²⁵ Sitiül aljane ngo mayar sandeac ajcan imbol mambiyaw nej nipilan, alinoic nüt nej apmamongoch xeyay ngo majneaj. Pero sitiül aljane masey mandeow ajcan andüüb xic ayar sandeac, alinoic nüt najneajay apmajlüy. ²⁶ ¿Jondot sitiül aljane alndom maneay meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx aaga iüt cam, cuane ajar sitiül apndrom ombas lango mamb tiül cielo? ¿Nguineay alndom nop mangüy asoet nej maw wüxe? ²⁷ Cos alinoic nüt wüx aaga Teat Naxey aliüc alinomb xeyay najneajay apmajlüy, xeyay nelitlit atnej ajlüy Teat Dios, almaquiüjpüw nej a ángeles. Quiaj apmangüy meáwan anopnop wüx leaw tarang. ²⁸ Naleaing nganüy sasaj icon altiül icona nganaw mandeow, quiaj apmejawan nguineay ajlüy a Teat Naxey wüx apmajlüy wüx micambaj nej —aj nejiw.

17

*Tewüney majawüw nej Teat Jesús
(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)*

¹ Wüx lamatüch anaíw nüt tatow ndoj mapiüng aag ayaj, quiaj Teat Jesús taquiiüb Pedro, Jacobo, at a Juan michiig Jacobo. Tambüw wüx nop nadam tiüc nejíwan quiaj. ² Condom Teat Jesús tewüney majawüw nej. Quiaj tajawüw teombas nej xowüy lalitlit atnej achech nüt; apix nej tajlüy rajnüy atnej ran. ³ Camüm quiaj majawüw mixejchiw nejiw tajlüyiw tanomb, ajcüwa Moisés maquiiüb Elías, tengual andeacüw maquiüjpüw Teat Jesús. ⁴ Condom quiaj a Pedro tasaj Teat Jesús:

—Teat, najneajay macüliiüts ningüy nóiquian. Sitiül mendiüm sanarangan ningüy arej nden, noic ineay, alinoic aneay teat Moisés, at alinoic aneay teat Elías —aj.

⁵ Pedro tealeámban mandeac aag ayaj, quiaj ajn-got noic rajnüy oic taxot nejiw. Imiün tiül aaga oic quiaj tanguiayiw noic nanderac, apiüng:

—Aaga ayaj xecual, xeyay sandiüm, apac ximeaats najaw. Inguiayiün meáwan leawa nej asaj icon —aj nejiw aaga nendeac quiaj.

⁶ Almanguiayiw aag ayaj minipilan nej, tanaámb mojcojow tiüt mbayatoj xeyay. ⁷ Quiaj Teat Jesús tamb marreeg nejiw, tapiüng:

—Witiüron, nde mbayameron —aj nejiw.

⁸ Almaxainguiw omalüw, quiaj majawüw ngo majlüy quiaj nejinguid, áagan Teat Jesús almaquiüjpüw.

⁹ Condom wüx teawüw tiüt imiünüw wüx tiüc, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nde mesajan nejinguid wüx aaga leaw Teat Dios tüüch icon mejawan quiaj. Wüx Teat Naxey landoj lapac tiül mondeow, quiaj alndom mendeacan wüx —aj nejiw.

¹⁰ Quiaj tatüniw nej manguiayiw minipilan nej, tasajüw:

—Teat, ¿neol ajcüwa mondüy wüx aaga poch leawa tüünd Moisés apiüngüw netam miün aaga Elías ombas nej, teoj aliüc aaga Cristo? —ajüw nej.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing leaw apiüngüw, Elías netam miün ombas masaj nipilan leam omeajtsüw wüx Teat Dios. ¹² Nganüy sasaj icon Elías laiün ningüy. Naleaing ngome tajawüw jane nej. Tarangüw wüx ombas nej cuajantanej ngo majneaj leaw andiümüw. Atquiaj Teat Naxey aton apmamon-goch xeyay ngo majneaj teowixaw nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

¹³ Quiaj minipilan nej leaad omeajtsüw, teaman-deac wüx ombas aaga Juan neech yow nipilan.

*Wüx tajneaj nop alwüx ombas nej nimeech
(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)*

¹⁴ Wüx tapeayiw niüng ajlüyiw nipilan, quiaj tajngot nop naxey maquieel micos nej tiüt teombas Teat Jesús, tasaj:

¹⁵ —Teat Naxey, ijiür lasta xecual cos nimeech alox nej tiüt, teamamongoch xeyay ngo majneaj. Nguiyaj lamalox nej tiül biümb tengwüy tiül yow.

¹⁶ Saquiiüb miün nüüch majawüw nej minipilan sitiül alndom matajcüw nej majneaj. Naleaing ngondom ombasüw —aj nej.

¹⁷ Quiaj Teat Jesús tasaj nipilan:

—¡Jaa, icona nipilan ngo meyariün sandeac, monrang ngo majneaj icon! ¿Cas nüt ipiüangan sanajlüy ningüy naquiiüb icona? ¿Cas nüt ipiüangan

sanaíuc wüx leaw irangana? Iquiüjpan miün aaga nench najaw —aj nejiw.

¹⁸ Condom quiaj talic aaga nimeech najlüy wüx ombas a nench; tasaj macueat. Quiaj tacueat, tajneaj a nench tíulan aaga ores quiaj.

¹⁹ Condom minipilan nej wüx nejíwan quiaj maquiüjpüw nej, quiaj tasajüw:

—¿Neol xicona ngondom nawüniün aaga nimeech quiaja? —ajüw nej.

²⁰ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cos ajcan apateay iyacan imeajtsan wüx xique. Naleaing sasaj icon sitiül icona meyacan imeajtsan wüx xic, masey atonej apateay osaab mostaza, apndom mesajan aaga tiüc quiaj: “Iriow ninguij, quiür indüy ninguiün”, merajan, y aaga tiüc apmaw. Ngo majlüy nicuajind leaw ngondom merangan sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique. ²¹ Pero aaga nimeech quiaj ngondom maw sitiül ngo matajcüch orar y maiündüch xeyay —aj nejiw.

*Teat Jesús tapiüng alinomb apmambiyaw nej
(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)*

²² Wüx tajlüyiw nóiquian tiül iüt Galilea, quiaj Teat Jesús tapots masaj nejiw wüx nguineay Teat Naxey apmayacüch teowixaw nipilan, ²³ apmambiyaw nej; ndoj, wüx er nüt apmapac alinomb. Wüx tanguiayiw aag ayaj tamix omeajtsüw xeyay.

Tawün tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm

²⁴ Wüx Teat Jesús tapeay tiül cambaj Capernaum maquiüb minipilan nej, quiaj ajcüwa monxaing tomiün andüy tiül nadam nangaj iüm tambüw

majawüw teat Pedro. Tatüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—Jow aaga teat nequiaach icon, ¿ngo mawün tomiüna andüy tiül a nadam nangaj iüm ocueajiiütsa? —ajüw nej.

²⁵ Quiaj teat Pedro tasaj nejiw:

—Ajaj awün —aw.

Wüx tajmel tiül iüm a Pedro, andüüb masaj nej Teat Jesús, tapiüng:

—¿Nguineay ipiüng teat Simón? Jow monajiüt tiül noic cambaj, ¿jane ocueaj atüniw tomiüna, micual miiütüw nejiwe, ngwüy napeay miün nipilana? —aj nej.

²⁶ Quiaj tapiüng a Pedro:

—Atüniw ocueaj napeay miün nipilan —aw.

Teat Jesús tapiüng:

—Nganüy micual iüt ngo metam mangüy.

²⁷ Naleaing, pero ngana mandeacndeacüw wüx; quiür mbeay ndec, erlech. Leaw apmelech ombas, apmexom teombeay nej tomiün. Aag ayaj ngochan meajchiw ajcüwa monsap tomiün, aag ayaj ayacar icore —aj nej Teat Jesús.

18

¿Jane alwüx atam ajlüy?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Tiül aaga nüt quiaj, tatüniw nej manguiayiw minipilan nej, tasajüw:

—¿Jane alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo? —ajüw nej.

² Quiaj Teat Jesús tapaj miün nop nine, malembech pinawan nejiw. ³ Condom tapiüng:

—Naleaing sasaj icon sitiül ngo mendüyiün wüx merangan atnej arang nop nine, ngondom mejmeliün tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁴ Atquiaj jangantanej leaw apmarang atnej aaga nine cam, ngo merangrangüy nicuajind, aag ayaj alwüx atam ajlüy tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo. ⁵ Aton jangantanej apmajiür lasta nop nine atnej aaga nine cam, aag ayaj atnej xique tengual majiür xic lasta.

Nde meyacüchiün wüx ngo majneaj
(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Jangantanej apmandiüm mayac wüx marang ngo majneaj masey nop tiül ajcüwa namix nine monyar sandeac, najneaj wüxan nganaw marang aaga ngo majneaj quiaj, maoelich teonic nej nop cow majlos tiül ndec tsoyom tiüt nómban. ⁷ ¡Xeyay ngo majneaj ajlüy wüx iüt, cos ajlüy leaw alndom müüch majmiücaran tiül nisoet! Aag ayaj meáwan nüt ajlüy, pero ¡xeyay ngo majneaj apmamongoch leaw apmayac wüx nisoet alinop!

⁸ Atquiaj sitiül aljane ayaag owix nej tengwüy oleaj nej andiüm mayac nej wüx marang ngo majneaj, ich mandooig malox ninguiün. Cos más najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey ngo majiür nots owix tengwüy nots oleaj, cos cuane ambeol nej majlüy palan, ndoj majlos tiül biümb niüng ngondom xejquem nómban. ⁹ Aton sitiül aljane ayaag oniiüg nej andiüm majaw leaw ngo majneaj, ich masoond malox ninguiün. Cos najneaj majmel niüng apmapacaran meáwan nüt masey noic oniiüg nej, cos cuane ambeol nej

majiür palan oniüg, ndoj majlos tiül biümb tiül necoy.

Tandeac wüx ndron sap

(Lc. 15:3-7)

¹⁰ 'Nde mepiüngan jangantanej tiül ajcüwa namix nine quiaj ngo membeat, cos sasaj icon ajcüwa ángeles tiül cielo leaw tengual mambeol nejiw, meáwan nüt teamajawüw mitey Xeteat Dios najlüy tiül cielo. ¹¹ Cos Teat Naxey tiün mawün wüx meáwan nipilan leawa landoj apndrom ombasüw.

¹² '¿Cuane ipiüngan? Jondot nop naxey alma-jiür coic miow (100) sap, camüm ndrot ocueaj nop. ¿Neol ngome apmacueat aaga peic miow gajpoquey (99) quiaja, mamb mayamb aaga nop leaw ndrona? ¹³ Sitiül ndot maxom, naleaing sasaj icon apmapac omeaats xeyay majaw aaga axom quiaj, ngo matnej meáwan leaw ngo ndrom. ¹⁴ Atquiaj aton Miteatiiüts Dios najlüy tiül cielo ngo mandiüm majaw ndrom ombasüw nop tiül ajcüwa namix nine quiaj.

Wüx aljane aleaic marang wüx imbas

(Lc. 17:3)

¹⁵ 'Sitiül aljane aleaic marang wüx imbas, quiür indeac anaag najneaj icónan quiaj, meaach leam omeaats leaw tarang. Sitiül tayar leaw ipiüng, lamembeol, lameaach majneaj omeaats. ¹⁶ Nganüy sitiül ngo mayar leaw isaj, iyamb nop ijpüw mequiüüb, meamban mejawan majlüyiw quiaj manguiayiw. ¹⁷ Sitiül nej ngo mayar leaw isajan, isajan montangtang tiül moncanchiün mandeacüw maquiüjpüw. Ndot átan ngo mayar

leaw asajüw nej, iyacan atnej nop ngo mayar andeac Teat Dios, tengwüy atnej nop nesap mitomiün cambaj leaw xeyay ngo majneaj arang.

¹⁸ 'Naleaing sasaj icon, meáwan leaw apmeoeliün wüx aaga iüt cam apmaoelich tiül cielo. Aton meáwan leaw apmechejtiün wüx aaga iüt cam, apmachejtich tiül cielo aton.

¹⁹ 'Sasaj icon alinomb, masey sitiül ijpüw icona ningüy wüx iüt aleaic metüniün, noic nej imeajtsan, Xeteat Dios najlüy tiül cielo apmüüch.

²⁰ Cos nguiajantanej niüng xenenguejow masey ijpüw arojpw monyar sandeac, xique sajlüy quiaj pinawan nejiw —aj nejiw Teat Jesús.

²¹ Condom quiaj teat Pedro tamb matün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—Teat, ¿jondot nop aleaic marang wüx ximbas, cas ombas netam nawün wüx ximeaats leawa taranga, leaw atüch ayaíwe? —aj.

²² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ngo nasaj ic áagan ayaíw; alndom mewün wüx imeaats masey ayaíw ermiow gajpowüw (77) —aj.

Tandeac andüy wüx nop najon nerang najiüt

²³ 'Tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo ajlüy atnej tarang nop minatang nenajiüt wüx tandiüm majaw nguitow ajüchiw nej anopnopo mimonbeol nej. ²⁴ Tapots majaw wüx nguitow ajüch, quiaj apeay quiaj maquiüraab niüng ajlüy nej nop leaw ajüch nej xeyay tomiün. ²⁵ Aaga naxey quiaj ngondom mangüy leaw ajüch. Quiaj tapiüng aaga minatang nenajiüt majnapüw, majlüyiw ocueaj

alinop maquiiüb mintaj nej micual nej. At majnap meáwan leaw almajiürüw para mawün mitomiün nej. ²⁶ Condom aaga naxey quiaj taquieel micos nej tiüt teoleaj minatang nenajiüt matün ocueaj. Tasaj: “Teat, satün icueaj, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw salnajúch ic”, aj. ²⁷ Quiaj aaga natang nenajiüt tajmiüc omal omeaats majaw nej. Tawün wüx omeaats nej nómban leaw lamajúch aaga naxey quiaj, tapiüng tsajmbiüm mamb. ²⁸ Almaw quiaj aaga naxey nejüchay, quiaj mangoch nop aquiüüb nej arang aweaag najiüt, almajúch nej quiriw tomiün. Quiaj tasap mapats onic, landüy wüx apmambiy. Quiaj tasaj: “Nganüy nganüy ingüy xetomiün”, aj. ²⁹ Quiaj aaga naxey taquieel micos nej tiüt, matün ocueaj, tasaj: “Satün icueaj teat, ngwa mecül xic alquiripite, ndoj sanangüy meáwan leaw sajúch ic”, aj. ³⁰ Aaga naxey quiaj ngome tandiüm macül nej, andúüban tamb mayac tiül manchiüc leaw ambich mangüy mitomiün nej. ³¹ Wüx tajawüw aag ayaj alacas monrang najiüt, xeyay ngo majneaj mayajcüw. Quiaj tambüw masajüw aaga minatang nenajiüt manguiay meáwan leaw lamarang aag naxey quiaj. ³² Quiaj tapaj nej miün alinomb aaga minatang nenajiüt, tasaj nej: “¡Ique nop ic ngo majneaj nerang xenajiüt! Ique meáwan leaw tejüch xic, aag ayaj tawüniüs wüx ximeaats nómban, cos tetün xicueaj. ³³ Jow nganüy ique, ¿neol ngo mejiür lasta alinop atnej tajiüras ic lasta?” aj nej. ³⁴ Tajcüy xeyay aaga natang nenajiüt, quiaj tüüch mamb tiül manchiüc macúlan quiaj leaw ambich mangüy meáwan ajüch.

³⁵ 'Atquiaj apmarang wüx imbasan Xeteat Dios najlüy tiül cielo sitiül ngo mewüniün wüx imeajt-san meáwan leaw arang wüx imbasan alinop —aj nejiw Teat Jesús.

19

Teat Jesús apiüng wüx moncueateay (Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

¹ Condom wüx Teat Jesús landoj masaj nejiw meáwan aaga poch quiaj, quiaj taw Galilea tamb andüy tiül iüt Judea, najlüy nonüt necamb lam Jordán. ² Tandüjpiw nej mamb xeyay nipilan. Meáwan tamongoch iün andeowüw.

³ Condom acas fariseos tambüw majawüw Teat Jesús matüntüniw manguiayiw majawüw cuane apmapiüng. Quiaj tasajüw:

—¿Alndom nop naxey macueat mintaj nej cos tarang cuajantanej leawa nej ngo mandiüm? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tasaj nejiw:

—¿Ngomeaag meteowan tiül Mipoch Teat Dios, niüng apiüng nej nerang nipilan, cos apiüng: “Tarang naxey at tarang najtaj”? ⁵ Aton tapiüng: “Nop naxey netam macueat miteat nej mimüm nej, maquiiüb mintaj nej. Quiaj apmajlüyiw nóiquian, atnej nop nipilan nejiw.” ⁶ Atquiaj langome apmajlüyiw ijpüéj, apmajlüyiw nop nejiw cos noic omeajtsüw. Pares nejinguind ngondom müüch mecueatayej leaw Teat Dios lamüüch majlüy nóiquian —aj nejiw Teat Jesús.

⁷ Quiaj tasajüw nej:

—¿Neol a Moisés tapiüng alndom nop naxey macueat mintaj nej sitiül marangüch minawijquiaw nejiw müjndiw mecueatayej nómban? —ajüw nej.

⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Moisés tapiüng alndom mecueatiün mintajan cos tajaw nadam imeajtsan. Naleaing nomb ngome atquiaj ajlüy. ⁹ Pero nganüy xique sasaj icon sitiül nop naxey macueat mintaj nej, acueátan, ngome nejiür naxey mintaj nej, condom aaga naxey quiaj apmaquiiüb alinop, nej a naxey quiaj ajiür xeyay nisoet cos lamajiür minajtaj nej. Aton jane apmaquiiüb nop najcueat najtaj ajiür xeyay nisoet cos atnej majiür minajtaj nej aton —aj nejiw.

¹⁰ Quiaj tapiüngüw minipilan nej:

—Sitiül atquiaj ajlüy naél wüx aljane macueat mintaj nej, nómban ngo majneaj majiüraran mintajaran —awüw.

¹¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngome meáwan nipilan alndom maiücüw wüx aaga ipiüangan quiaj. Áagan leaw Teat Dios lamambeol müüch majlüyiw atánan quiaj. ¹² Ajlüy monxey ajiür cuane wüx ngo mengoch owixaw: altiül atquiaj ajlüy nde wijquiaw; altiül aljane tarang nej wüx ombas nej; at altiül ngo mengoch owix cos xeyay andiüm marang minajiüt micambaj Teat Dios. Leaw ayaag alndom majlüy atánan quiaj, ngo mengoch owix, pues najneaj —aj nejiw.

Taquiüraab niüng ajlüy Teat Jesús acas namix nine

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Condom taquiüraab niüng ajlüy nej acas namix nine matepeayiw Teat Jesús, mayac owix nej wüx omalüw nejiw, matün monajneaj ocueaj Teat Dios müüch nejiw. Minipilan nej taliquiaw ajcüw monquiiüb namix nine. ¹⁴ Quiaj Teat Jesús tapiüng:

—Ijchan miünüw a namix nine niüng sajlüy, nde mepalan. Cos ocueajiw nejiw micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo —aw.

¹⁵ Quiaj tajend omalüw namix nine, ndoj taw quiaj.

*Nop nejiür xeyay, tandeac aweaag Teat Jesús
(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)*

¹⁶ Condom tajngot nop majaw Teat Jesús, tatün nej manguiay, tasaj:

—Teat, sawaw ique najneaj irang. Nganüy isaj xic Teat, ¿cuane najneaj netam naranga para namb tiül cielo nacül quiaj meáwan nüte? —aj nej.

¹⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Neol tepiüng xique nerangas najneaja? Ne-jingüind nipilan ngo marang najneaj. Áagan Teat Dios arang najneaj. Nganüy sitiül indiüm meamb tiül cielo, netam merang meáwan leaw tapiüng Teat Dios marangüch —aj.

¹⁸ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—¿Ngün? —aj.

Teat Jesús tasaj nej:

—Nde membiy nejingüind; nde mejiür pálwüx najtaj; nde merneed; nde mendeac ngo maleaing wüx ombas alinop; ¹⁹ iyar andeac miteat mimüm; aton ijiür lasta alinop atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj —aj nej Teat Jesús.

²⁰ Quiaj tasaj nej aaga naxey quiaj:

—Teat, meáwan aag ayaj sayac wüx ximeaats narang nde quich xic. ¿Cuane alinoic netam naranga? —aw.

²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Sitiül indiüm merang leaw palan, quiür inüüb meáwan leaw almejiür, condom imbaag ombeat meaach leaw nipilan ngo majiür. Ndoj tewiün mendüüb xic merang xenajiüt. Atquiaj apcanchiüm meáwan nembeatmbeat leaw apmeaand alinoic nüt tiül cielo —aj nej.

²² Wüx tanguiaj aag ayaj, quiaj tamix omeaats, taw quiaj, cos nej ajiür xeyay cuajantanej, ngo mandiüm mandrooch ombas.

²³ Quiaj Teat Jesús tasaj minipilan nej:

—Naleaing sasaj icon xeyay naél ocueajiw ajcüwa monjiür xeyay cuajantanej majmeliw tiül micambaj Teat Dios. ²⁴ Sanandüy wüx nasaj icon alinomb, ngo maél mamong teowil nots ndiüc nop camello, ngo matnej aél ocueaj nop nejiür xeyay, majlüy tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵ Wüx tanguiajiw aag ayaj minipilan nej xeyay mbayatoj, tetünayej menguiayayej:

—Sitiül atquiaj ajlüy, ¿jane alndom maw wüx asoet neje? —awüw.

²⁶ Quiaj Teat Jesús tajaw teombasüw nejiw, tapiüng:

—Nipilan ngondom mawün wüx asoet nejin-guind; pero Teat Dios ngo maél majaw aag ayaj cos nej alndom marang cuajantanej —aj nejiw.

²⁷ Condom Pedro quiaj tasaj nej:

—Teat, xicona lanacueatiün meáwan leaw tajiürasan para nandüjpiün ic. Jow nganüy, ¿cuane sanaxoman wüx? —aj nej.

²⁸ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, alinoic nüt wüx Teat Dios apmüüch marang jayats meáwan cuajantanej leaw ajlüy wüx iüt, wüx Teat Naxey apmasap najneajay niüng chetej marang natang nenajiüt, apmajlüy quiaj gajpiüp (12) niüng chetejow montangtang monajiüt, niüng icona leaw mondüüb xic apchete-meron mejawan wüx asoetiw ajcüwa gajpiüp (12) ajlüy nipilan acualaats Israel. ²⁹ At aton jangantanej monyar sandeac leaw acueat aniüng nej, acueat miteat nej, mimüm nej, micoj nej, michiig nej, mintaj nej, micual nej, tengwüy macueat miüt nej para mandüüb xic, apmajlüy najneaj. Apmüjndiw xeyay, ngo matnej leaw tacueatiw wüx a iüt cam, aton apmapacüw tiül cielo meáwan nüt. ³⁰ Naleaing jane ayaag atnej alwüx atam ajlüy nganüy, alinoic nüt apmajlüy chingüy; at jane ayaag chingüy nej nganüy, alinoic nüt apmajlüy natang tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

20

Andeac andüy wüx monrang najiüt

¹ Aton tasaj nejiw Teat Jesús:

—Cos tiül micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo, ajlüy atnej tarang nop nateateran nejiür iüt. Cos nej taw úmban arraw mayamb monrang najiüt macojchiw najün uva. ² Wüx taxom monrang

najiüt, tasoiquiw apmangüyaranüw noic nüt noic-noic tomiün nasoic denario. Quiaj tüüch mambüw marangüw minajiüt nej. ³ Condom taw alinomb wüx lapeay pinawan ajüy nüt. Quiaj taxom tiül plas alacas monxey tenguiäl ayambüw najiüt. ⁴ Quiaj tasaj nejiw: “¿Ngwüy tabaatsa, merangan najiüt tiül xecorrül mecojchiün xeúva? Ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. Quiaj tambüw. ⁵ Camüm taw alinomb aaga neneay najiüt laámb aplembem nüt, at wüx lanchejliow nüt aton. Átan taxom monrang najiüt atnej tilüy quiaj. ⁶ Condom taw alinomb lamitiüt nüt, níungan taxom alacas aliw tiül plas, ngo maxomüw najiüt. Quiaj tasaj nejiw: “¿Neol tejlüyüünan ningüy pal nüte; ngo mexoman najiüta?”, aj nejiw. ⁷ Quiaj tapiüngüw: “Cos nejinguind ngo miün mayamb xicon”, awüw. Quiaj aaga neneay najiüt tasaj nejiw: “Quiüran irangan najiüt tiül xecorrül aton, ndoj sanangüy icon atnej netam”, aj nejiw. ⁸ Wüx laúmb tiüt aaga nüt, quiaj aaga neneay najiüt tasaj aaga naxey leaw tayac majlüy wüx majaw monrang najiüt: “Íwüniw tiül najiüt, ingüy minajiütüw nejiw. Ingüy ajan wüx teoj mapeay, ndóywüx leaw mbas mapeay”, aj. ⁹ Wüx tapeayiw ajcüw monrang najiüt leaw tajmeliw lamitiüt nüt, tangüyaranüw palan noic-noic denario anopnopo. ¹⁰ Condom wüx tatüch nejiw leaw mbas majmeliw tiül najiüt, apiüngüw a nejiw apmüjndiw wüx alquiriw; naleaing tündiw atówan nej aton noic denario. ¹¹ Tayariw, pero naleaing tajcüyiw, tandeacndeacüw wüx ombas aaga neneay najiüt. ¹² Tasajüw: “Ajcüwa teoj ma-

jmeliw tiül najiüt, ¿wül arangüw najiüta? Áagan noic ores tarangüw, pero ique tengüy atow nej ingüy xicon. Nganüy xicona tarangasan xeyay najiüt, sandeowan tiül nerraar mbich nüt”, ajüw nej. ¹³ Quiaj tapiüng aaga neneay najiüt, tasaj nop nerang najiüt: “Amigo, xique ngo narang nicua-jind ngo majneaj wüx imbasan. ¿Neol ngwa, landoj lamandeacaatsa sanangüy icon noic denario? ¹⁴ Iyar leaw sangüy ic quiaj, quiür. Xique sandiüm nüüch aaga teoj mapeay atow nej süüch ic. ¹⁵ ¿Neol, ngome alndom narang leawa xic sandiüm wüx xetomiüna? ¿Ngwüy, ngo majneaj mejaw xic ajcan sandiüm nambeol nejiw aton?” aj. ¹⁶ Aton tapiüng Teat Jesús:

—Altiül leawa mbas nejiw, apmajlüyiw teoj, at leawa teoj nejiw apmajlüyiw mbas. Cos xeyayiw leaw najpajüw, pero napateayiw leaw narriüjtüch —aw.

Tandüy wüx mapiüng apmambiyeran
(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Wüx Teat Jesús aliw tiül tiiüd laambüw andüyiw Jerusalén, quiaj tawün nejiw mbiüjlatoj mbeay tiiüd ajcüwa gajpiüp (12) minipilan nej, tasaj:

¹⁸ —Nganüy laambaats andüyiiüts Jerusalén niüng Teat Naxey apmayacüch teowixaw montangtang miteaats at ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés. Quiaj apmapiüngüw mandeow. ¹⁹ Aton apmayacüw nej teowixaw napeay miün nipilan, apmitsojow nej, apmawüjchiw, ndoj apmambiyaw wüx cruz. Pero naleaing wüx er nüt apmapac alinomb —aj nejiw Teat Jesús.

*Leaw tatün mimüm Jacobo y Juan
(Mr. 10:35-45)*

²⁰ Condom nop najtaj mimümüw a Jacobo at a Juan, micual nejiw Zebedeo, tamb nóiquian maquiüjpüw majawüw Teat Jesús. Taquieel tiüt micos nej teombas cos andiüm matün alcuane.

²¹ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—¿Cuane indiüm, müm? —aj nej.

Quiaj tapiüng aaga najtaj:

—Teat, wüx nüt apchetemear merang natang nenajiüt tiül micambaj, ijchaw chetemoj ajcüwa xecual cam aton, nop amb wüx miác iwix alinop amb wüx miquiamb —aw.

²² Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ngo mejawan leaw itüniün. ¿Ngwüy alndom memongochiün xeyay necoye atnej xique sanamongoche? ¿Ngwüy alndom mendeowana atnej xique sanandeowa? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—Alndom —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing, netam memongochiün xeyay necoy atnej xique sanamongoch, aton apmembiyaranan; pero aaga ipiüangan chetemeron wüx xeác y wüx xequiamb, mbich aag ayaj ngome xique alndom nüüch aljane, néjan quiaj Xeteat ajlüy wüx müüch leaw lamateots müüch —aj.

²⁴ Wüx tanguiyiw aag ayaj ajcüw algajpowüw (10) minipilan nej, quiaj tajcüyw; ngo majneaj majawüw ajcüw alijpüw nechiigayej quiaj. ²⁵ Condom Teat Jesús tapaj masaj nejiw, tapiüng:

—Lamejawan nguineay arangüw monajiüt tiül meáwan cambaj, cos arangüw apatüw atnej lamaneayiw nómban meáwan nipilan leaw ajlüyiw wüx; átan minatangüw nejiw ngo majiürüw lasta nejingüind. ²⁶ Pero tiül icona ngondom merangan atquiaj. Cos jane andiüm marang natang tiül icona netam mambeol icon. ²⁷ Aton sitiül aljane tiül icona andiüm marang más netam ajlüy, netam marang atnej nop nembeol. ²⁸ Atquiaj ajlüy wüx a Teat Naxey cos nej ngo miün mambeolaran, nej tiün mambeol meáwan nipilan, at mandeow mangüy asoet xeyay nipilan —aj nejiw.

*Teat Jesús tüüch majneaj ijpüw somb
(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)*

²⁹ Wüx tawüw tiül cambaj Jericó xeyay nipi-lan almandüjpiw Teat Jesús. ³⁰ Aliw quiaj ijpüw monxey nesomb, alchetemoj mbeay tiiüd. Wüx tanguiayiw Teat Jesús namong, quiaj tepajüw, tapiüngüw:

—¡Teat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta! —awüw.

³¹ Ajcüwa nipilan taliquiaw nejiw mapalüw ombeayiw, naleaing nejiw tepajüw napac, tapiüngüw:

—¡Teat Naxey, micual teat David, ijiür xicon lasta! —awüw.

³² Quiaj lembet Teat Jesús, tapaj ajcüwa somb quiaj, tatün manguiay nejiw, tapiüng:

—¿Cuane indiüman metüniün wüx ximbasa? —aj nejiw.

³³ Quiaj tasajüw nej:

—Teat, sandiüman ram xeniüjcan —ajüw nej.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tajmiüc omal omeaats majaw nejiw, tayac owix wüx oniüjcüw nejiw. Andúüban ajneajiw, nómban rat oniüjcüw. Condom tambüw mandüjpiw Teat Jesús aton.

21

Teat Jesús tajmel tiül Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Wüx laliüc matüchiw Jerusalén, tapeayiw tiül cambaj Betfagé niüng ajlüy mitiüc Olivos. Quiaj Teat Jesús tüüch mamb ijpüw minipilan nej.

² Tasaj:

—Quiüran tiül aaga cambaj najlüy alareng niüng ajlüyiiüts. Quiaj apmexoman nop bur neóel, almaquiiüb nop quicheech bur micual nej. Ichejtiün, iquiüjpan miün. ³ Sitiül aljane aleaic masaj icon, isajan: “Teat Naxey apmetam nej, ndoj apmatsoriich alinomb”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

⁴ Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nop nendeac andeac Teat Dios, cos tapiüng:

⁵ Isajan a cambaj Jerusalén:

“Ijawan, jogüy minatang nenajiüt icueajiün, aliüc majaw icon,

Nej ngome nerangrangüy, najneaj omeaats; ajtep nop quicheech bur, micual nej nop bur nemalmal naúm”, aw.

⁶ Quiaj tambüw minipilan nej. Tarangüw meáwan atnej lamasaj nejiw Teat Jesús.

⁷ Taquiüjpüw miün a bur maquiiüb micual nej. Quiaj tapojchiw teopechiw a bur apixaw nejiw. Condom Teat Jesús tajtep chetem wüx.

⁸ Meáwan nipilan, tapüjchiw tiüt apixaw nejiw tiül tiüüd, altiül tapoliw omal xiül mayacüw tiüt tiül tiüüd. ⁹ Ajcüwa nipilan quiaj teapajüw napac, átan namong ombas, átan aliüc tamiün, tengual mapiüngüw:

—¡Najneajay arang micual teat David! ¡Nangaj ajlüy aaga niün, üüch nej miün Teat Dios! ¡Najneajay ajlüy Teat Dios tiül cielo! —awüw.

¹⁰ Condom wüx Teat Jesús tajmel tiül cambaj Jerusalén meáwan nipilan tendeadcndecüw wüx, tatüniw manguaiyiw:

—¿Jane aag ayaja? —awüw.

¹¹ Altiül nipilan tapiüngüw:

—Aag ayaj aaga Jesús naw tiül cambaj Nazaret tiül Galilea. Nej nop nendeac andeac Teat Dios —awüw.

Tawün tiül a nadam nangaj iüm leaw ngo metam majlüy quiaj

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Condom Teat Jesús tajmel tiül aaga nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios. Quiaj tapots mawün meáwan monüjpeay at mongalüy leaw aliw tiül. Aton tatech ninguiün mimesüw mongowüüch tomiün, at mibangüw monüüb palom. ¹³ Tasaj nejiw:

—Tiül Nangaj Mipoch Teat Dios apiüng: “Saniüng ajlüy niüng apmatajcüch orar”, aw Teat Dios. Pero icona lamerangan aaga nangaj iüm cam atnej niüng axotüy moneed —aj nejiw Teat Jesús.

14 Tambüw majawüw nej tiül nadam nangaj iüm leaw nesomb at leaw necoex, nej tataag nej-jiw majneaj. 15 Ajcüwa montangtang miteaats at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés tajcüyiw wüx tajawüw meáwan najneajay ateócan leaw teamarang Teat Jesús; at wüx tanguiyiw nguineay a namix monguich teapajüw tiül nadam nangaj iüm, cos teamapiüngüw: “¡Najneajay arang micual mixejchiiüts David!” awüw. 16 Tasajüw Teat Jesús:

—¿Quia ngo menguiay cuane teamapiüngüw wüx íque ajcüw ayaja? —ajüw nej.

Quiaj tasaj nejíw:

—Ajaj, teananguiyay. ¿Jowa icona ngomeaag me-teowan tiül Mipoch Teat Dios? niüng apiüng atcüy: Xique lanayac teombeayiw namix monguich at namix nine aaga poch mapiüngüw najneajay irang —aj nejíw Teat Jesús.

17 Condom taw quiaj tacueat nejíw, tamb andüy tiül cambaj Betania. Quiaj tacül aaga ongwiiüts quiaj.

Teat Jesús talic a toc

(Mr. 11:12-14, 20-26)

18 Wüx rat tiüt, quiaj tamb Teat Jesús andüy Jerusalén alinomb. Wüx aleamb tiül tiüüd tind üet.

19 Tajaw noic owil toc almbeay tiüüd. Quiaj tamb majaw, naleaing ngo maxom wüx nicuajind, áagan aóp majlüy wüx. Quiaj Teat Jesús tasaj aaga toc:

—¡Aleaw atogüy ümb minüt, lango mejiür íong nómban! —aj.

Quiaj tawaag a toc. 20 Wüx tajawüw aag ayaj minipilan nej mbayajow. Tasajüw Teat Jesús:

—¿Neol nguineay ajen awaag a toc quiaja?
—ajüw.

²¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, sitiül naleaing iyacan imeajtsan wüx xique, ngo mechiwean imeajtsan, alndom merangan cuajantanej. Ngome áagan wüx toc quiaj alndom merangan, alndom mesajan aaga tiüc quiaj: “Iriow ningüy, quiür indüy tiül ndec”, merajan, y atquiaj apmajlüy. ²² Meáwan leaw apmetüniün wüx apmetajcan orar, apmeajndiün sitiül ipiüangan tiül imeajtsan alndom majlüy —aj nejiw.

*Tasajüw Teat Jesús nguiane tayar minajiüt nej
(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)*

²³ Condom Teat Jesús tajmel tiül nadam nangaj iüm. Wüx tengual aquiaach nipilan, quiaj tambüw majawüw nej montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan israel. Tatüniw nej manguiayiw, tapiüngüw:

—¿Nguiane iyar minajiüt merang aag ayaja?
¿Jane neech ique? —awüw.

²⁴ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton sanatün nanguiy icon noic poch. Sitiül apmesajan xic, at a xique aton sanasaj icon nguiane nayar xenajiüt narang aag agüy. ²⁵ Jow a Juan, wüx tüüch yow nipilan, ¿jane tasaj nej marang aag ayaja? ¿Diosa, ngwüy nipilana? —aj nejiw.

Quiaj tendeacndeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

—Sitiül apmapiüngaats Teat Dios neech nej miün, quiaj apmasaj icoots: “¿Neol ngo meyariün

andeac neje?” apmaw. ²⁶ Sitiül apmapiüngaats nipilan, pues imbolaats mandüyiiüts cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw aaga Juan quiaj nop nendeac andeac Teat Dios nej —awüw.

²⁷ Áag tasajüw Teat Jesús:

—Ngo najawan —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—At a xique aton ngo nasaj icon jane neech xic niün narang leaw teanarang cam —aj nejiw.

Andeac andüy wüx ijpüw nacualaran

²⁸ Aton tasaj nejiw:

—¿Cuane ajiür meyajcan aaga sanandeac cama? Tajlüy nop naxey ajiür ijpüw micual nej. Condom tamb matüch niüng ajlüy nop, tasaj: “Nganüy xecual, quiür irang najiüt tiül micorrül xeúva”, aj. ²⁹ Quiaj tasaj nej micual nej: “Ngo mind”, aw. Ndoj leaad omeaats ngo majneaj arang, quiaj tamb marang najiüt. ³⁰ Condom aaga naxey tamb majaw alinop micual nej. Tasaj níungan atnej landoj masaj a nop. Quiaj tapiüng micual nej: “Najneaj teat, sanamb”, aw. Ndoj ngo mamb. ³¹ ¿Jow nganüy, ngün tiül nejiw tarang leaw andiüm miteatiw nejiw? —aj nejiw Teat Jesús.

Quiaj tapiüngüw:

—Aaga nasoic ombas —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Naleaing sasaj icon, ajcüwa monsap mitomiün cambaj at monjüyjüy montaj apmajmeliw ombas tiül micambaj Teat Dios, ngo mat icona. ³² Cos aaga Juan neech yow tiün masaj icon nguineay merangan najneaj, pero icona ngome teyariün andeac nej. Pero altiül ajcüwa monsap mitomiün

cambaj, aton altiül monjüyjü montaj tayariw nej andeac. Icona masey tejawan aag ayaj, ngo leaam imeajtsan mecueatiün irangan ngo majneaj, me-yariün andeac nej.

*Andeac andüy wüx ngo majneaj monrang najiüt
(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)*

³³ 'Inguiayiün alinoic leaw sanasaj icon: Tajlüy nop nateateran tapiür xeyay owil uva tiül mi-corrül nej, tarang najneaj owil corrül. Condom tarang noic pil tiüt tiül piedra niüng ap-macuüücharan najün uva maw miyow nej. Aton tarang nop najal oleaj iüm nasoic torre niüng al-ndom macüleran cawüx majiürüch a corrül.

'Ndoj tayac teowix nipilan aaga corrül quiaj, cas tamb andüy alinoic iüt. ³⁴ Wüx lamatüch a nüt mapeederan najün uva, quiaj aaga neneay corrül tüüch mamb acas monbeol nej majawüw mon-rang najiüt, mayariw leaw netam müünd neneay iüt. ³⁵ Naleaing ajcüwa monrang najiüt tasapüw ajcüwa monbeol. Nop tatoliw, alinop nómban tam-biyaw, alinop taloxiw. ³⁶ Aaga neneay iüt quiaj tandüy wüx müüch mamb alacas monbeol nej. Atanej tarangüch wüx ombasüw aton.

³⁷ 'Ndójwüx quiaj tüüch mamb micual nej, cos tapiüng: "Netam mayariw andeac xecual", aw. ³⁸ Naleaing ajcüwa monrang najiüt, wüx tajawüw micual neneay iüt, quiaj tapiüngüw nejíwan quiaj: "Nej aag ayaj apmeneay aaga corrül cam. Tabaats mambiyaats, ndoj icoots apmaneyiiüts a iüt cam", awüw. ³⁹ Quiaj tasapüw mawüniw tiül corrül, ndoj tambiyaw nómban.

⁴⁰ 'Jow, wüx apmapeay aaga naxey neneay iüt, ¿cuane apmarang wüx ombasüw ajcüwa monrang najiüt quiaja? —aj nejiw.

⁴¹ Quiaj tapiüngüw:

—Aaga neneay iüt apmambiy ajcüwa ngo majneaj monrang najiüt quiaj, ngome apmajiür nejiw lasta. Condom aaga iüt apmayac teowix alinoic ajlüy monrang najiüt para alndom müjchiw nej leaw netam müünd wüx apmatüch a nüt mapejtich najün uva —awüw.

⁴² Condom tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Neol, ngo meteowan guineay apiüng tiül Mipoch Teat Dios? cos apiüng:

Aaga piedra leaw taloxiw ninguiün monrang iüm, nganüy laiün marang xeyay netam piedra tiül oxing iüm.

Teat Dios nerang aag ayaj,
ajawaats aag ayaj xeyay najneaj, aw.

⁴³ 'Pares sasaj icon langome apmejlyüiün tiül micambaj Teat Dios. Apmüünd palpálwüx nipilan leaw apmarang atnej andiüm Teat Dios. ⁴⁴ Jane apmajmiüc wüx aaga piedra quiaj apmapol nej. Pero sitiül aaga piedra quiaj apmajmiüc wüx ombas aljane, nómban apmacuiaach nej tiüt —aj nejiw.

⁴⁵ Ajcüwa montangtang miteaats y fariseos, wüx tanguaiyiw leaw teamandeac Teat Jesús, quiaj leaad omeajtsüw aag ayaj andüy wüx ombasüw nejiw amb apiüng. ⁴⁶ Quiájan tandiümüw masapüw nej; pero naleaing timboloj mandüyiw cambaj, cos meáwan nipilan apiüngüw Teat Jesús nop nej nendeac andeac Teat Dios.

22

Andeac andüy wüx nop nengoch owix

¹ Teat Jesús tandüy wüx alinomb masaj nejiw acas poch ngome aleaing miün, tapiüng:

² —Tiül micambaj Teat Dios ajlüy atnej arang nop minatang nenajiüt, tayac nangos nüt wüx angoch owix micual nej. ³ Tüüch mambüw mimonbeol nej majanüw leaw najpajüw niüng aaga nengoch owix. Naleaing ajcüwa najpajüw quiaj, ngo mandiümüw mambüw. ⁴ Tandüy wüx müüch mamb alacas mimonbeol nej, tasaj: “Isajan ajcüwa landoj iün majpajüw: Landoj lajlüy leaw apmüeteran, lanambiy xeboy, at leaw naxipxip xenimal. Meáwan lajlüy, isajan miünüw niüng nengoch owix”, aj nejiw. ⁵ Ajcüwa iün majpajüw quiaj, ngo mandiümüw. Nop tamb tiül corrül, alinop tamb menüjpeay. ⁶ Alacas tasapüw ajcüwa monbeol, quiaj tapots matoliw, ndoj tambiyaw nómban. ⁷ Wüx tanguiy aag ayaj a minatang nenajiüt tajcüy xeyay, tüüch mambüw misoldados nej mandrojchiw ombas ajcüwa ngo majneaj nipilan quiaj, mambel micambajüw nejiw. ⁸ Condom quiaj tasaj mimonbeol nej: “Meáwan lajlüy, pero ajcüwa najpajüw ngo metamüw nicuajind. ⁹ Nganüy quiüran meáwan tiül tiüüd, isajan nipilan leaw apmexoman ich miünüw ningüy niüng nengoch owix”, aj nejiw. ¹⁰ Quiaj tambüw tiül tiüüd ajcüwa monbeol quiaj, tapots masojnongoj meáwan nipilan leaw axomüw, masey monrang najneaj, masey monrang ngo majneaj. Condom chipiow a nden niüng nengoch owix.

¹¹ Condom aaga minatang nenajiüt quiaj tajmel majaw meáwan monlüy quiaj. Quiaj tajaw altiül nop ngo masooig apix nej atnej netam majiür monamb niüng nengoch owix. ¹² Quiaj tasaj: “Amigo, ¿neol nguineay tejmel ningüy sitiül ngo mesooig leaw asoijquiw monamb niüng nengoch owixe?” aj. Aaga naxey quiaj lombójan, ngo mendeac. ¹³ Quiaj aaga minatang nenajiüt tasaj mimonbeol nej: “Isapan, itsajcan oleaj owix, iloxiün ninguiün tiül ngo majneaj tiül pojniün niüng ajlüy monjiünts, niüng aporros olüiqueran”, aj nejiw. ¹⁴ Cos xeyay najpajüw, pero napateay narriüjtüch —aw Teat Jesús.

*¿Netam majwan tomiün andüy tiül Roma?
(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)*

¹⁵ Condom tawüw quiaj ajcüwa fariseos, tapots mandeacndeacüw nguineay alndom masapüw Teat Jesús wüx leaw apmandeac. ¹⁶ Quiaj tujchiw mamb minipilanüw nejiw at alacas minipilan Herodes masajüw Teat Jesús, tapiüngüw:

—Teat, sajawan ique xeyay indiüm mejaw manderac leaw naleaing, aton iquiaach leaw apiüng Teat Dios atnej netam. Ique ngo mepiüng wüx leaw andeac nipilan. Aton ique ngo meamb wüx mejaw jane netam jane ngwüy. ¹⁷ Sandiüman nanguiayiün leaw apmepiüng Teat. ¿Naleaingue netam majwan tomiün müünd a minatang nenajiüt nenüt César, ngwüy ngo metama? —ajüw nej.

¹⁸ Naleaing Teat Jesús cos lamajaw neol tatüniw manguiaiwi, quiaj tasaj nejiw:

—¡Icona monwüyay arang najneaj! ¿Neol tendiüman mesapan xic wüx leawa sanapiünga?

19 Chiün najaw aaga tomiün leaw apmüünd minatang nenajiüt —aj nejiw.

Quiaj tūjchiw nej majaw noic tomiün nasoić denario. ²⁰Almajaw, quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¿Jane mitey, jane minüt alwüx a tomiün cama?
—aj nejiw.

²¹Quiaj tasajüw nej:

—César —awüw.

Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Ijchan a César leaw ocueaj nej, at aton ijchan Teat Dios leaw ocueaj nej —aj nejiw.

²²Wüx tanguiaiyw aag ayaj mbayajow manguiayiw, acueatíwan nej, tawüw quiaj.

Wüx apmapacaran tiül mondeow

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³Tíülan aaga nüt quiaj tapeayiw majawüw Teat Jesús acas saduceos. Ajcüw ayaj apiüngüw mondeow langome apmapacüw alinomb. Tatüniw manguiayiw:

²⁴—Maestro, teat Moisés apiüng sitiül nop naxey mandeow, nganaw majiürüw micualüw nejiw, michiig nej netam mengoch owix aweaag aaga lemben omal najtaj quiaj, majiürüw micualüw nejiw atnej majlüy micual micoj nej. ²⁵Atquiaj tajlüy tiül xiconá, cos tajlüy ayaíw monxey nop necual nejiw. Aaga natang tiül nacojarañ tengoch owix, ndoj tandeow nganaw majiürüw micualüw nejiw. Condom michiig nej tengoch owix aweaag aaga lemben omal quiaj. ²⁶Atanej tajlüy wüx michiig nej, tandeow aton. Condom átan amb alinop michiig nej. Atquiaj tengoch owixaw maquiüjpüw aaga najtaj meáwan ajcüwa ayaíw

monxey. ²⁷ Ndójwüx, nejay a najtaj tandeow. ²⁸ Jow alinoic nüt wüx apmapacaran tiül mondeow, ¿ngün tiül nejiw ajcüwa ayaíw monxey apmaquiüjpüw aaga najtaj quiaja, cos meáwan tengoch owixaw maquiüjpüw? —ajüw nej.

²⁹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—¡Ngo mejawan cuane teamendeacan quiaj, cos ngo mejawan cuane ajlüy tiül Mipoch Teat Dios; aton ngo mejawan cuane alndom marang Teat Dios! ³⁰ Cos wüx apmapacaran alinomb ngome apmequiübbayej, cos apmajlüyeran nóiquian atnej ángeles ocueaj Teat Dios najlüyiw tiül cielo. ³¹ Nganüy wüx aaga ipiüngan apacaran tiül mondeow, ¿neol, nómban ngomeaag meteowana nguineay apiüng Teat Diosa? Cos apiüng: ³² “Xique Midios Abraham, Midios Isaac, Midios Jacob, ajcüw tajlüyiw tanomb”, aw. Cos Teat Dios ngome Midiosüw mondeow, nej Midiosüw leaw almapac —aj nejiw Teat Jesús.

³³ Nipilan wüx tanguiayiw aag ayaj mbayajow manguaiyiw aquiaach.

*¿Ngün tiül a poch tüünd Moisés alwüx atam?
(Mr. 12:28-34)*

³⁴ Wüx ajcüwa fariseos tanguiayiw nguineay Teat Jesús lamüüch mapalüw ombeayiw a saduceos, quiaj canchiütoj. ³⁵ Condom nop tiül nejiw, nop nendüy wüx minawiig Moisés, tatün manguaiy Teat Jesús majaw cuane apmapiüng, tasaj:

³⁶ —Maestro, ¿ngün tiül aaga poch tüünd Moisés más xeyay netam marangüche? —aj.

³⁷ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—“Netam mendiüm Teat Dios con imeaats, con miespíritu, con mifis aton.” ³⁸ Aag ayaj alwüx atam, ombas netam marangüch. ³⁹ Alinoic andüüban landiüm atnej, apiüng: “Ijiür lasta jangantanej atnej ijiürüy lasta iquiáyan quiaj”. ⁴⁰ Naw wüx aaga ijquiw poch andeac Teat Dios quiaj, ajlüy meáwan poch leawa Moisés tayac, at leaw taquiajchiw mondeac andeac Teat Dios —aj nej Teat Jesús.

¿Jane mixeech a Cristo?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Wúxan canchiüjow quiaj a fariseos, quiaj tatün manguiaj nejiw Teat Jesús.

⁴² Tapiüng:

—¿Cuane ipiüngan wüx aaga Cristo, aag lapiürang aliüca? ¿Jane mixeech neje? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—David —awüw.

⁴³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Neol, nguineay a David tasaj: “Teat Naxey”, maj, wüx tandeac leaw tasaj nej Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios, cos tapiüng:

⁴⁴ Teat Dios tasaj a Teat Naxey, aaga Cristo:

“Cheter ningüy amb wüx xeác, leaw ndoj nayac moncüy majaw ic maquiejliw micosüw nejiw timbas”, aw.

⁴⁵ ¿Nguineay alndom mapiürang David mixeech aaga Cristo, sitiül nejay David tasaj: “Teat Naxey”, maja? —aj nejiw Teat Jesús.

⁴⁶ Quiaj nejinguid ngondom mangoch nej andeac. Ajan wüx aaga nüt quiaj nejinguid ngome tandüy wüx matün manguiaj nej nicuajind.

23

Tandeac wüx fariseos y wüx mondüy wüx a poch tüünd Moisés

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Condom Teat Jesús tasaj minipilan nej, at atigüy nipilan aton, tapiüng:

² —Ajcüwa mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa fariseos chetetoj niüng chetet a Moisés maquiajchiw wüx leawa nej tapiüng.

³ Icona netam meyariün leaw aquiajchiw, netam merangan leaw apiüngüw; pero naleaing, nde merangan atnej arangüw nejiw, cos nejiw aquiajchiw najneaj, pero ngo marangüw atnej.

⁴ Nejiw üjchiw nipilan mamalüw leaw xeyay naúm ngondom mamalüw; pero nejiw ngo mandiümüw marrejquiw aag ayaj masey naag nots micual owixaw.

⁵ Meáwan leaw arangüw, arangüwan majaw nejiw nipilan. Xeyay andiümüw maoliw teombas omalüw at wüx owixaw nejiw aaga nine iquial acas Mipoch Teat Dios atnej ajlüyay marangüw. Naleaing nejiw xowüy andiümüw mayacüw leaw nadamdám. Aton apixaw nejiw leaw asoijquiw ajiür najaljal misoots nej ngo matnej leaw asoijquiw meáwan nipilan.

⁶ Aton wüx ajlüy monet xowüy ayambüw chetemoj niüng ajlüy natangtang monajiüt. Átan ayambüw chetemoj niüng alndom malombaranüw tiül sinagogas.

⁷ Aton xowüy andiümüw matepeay nejiw nipilan tiül plas, xowüy andiümüw masoiquiw Rabí, Rabí, majowiw.

8 'Icona nde meyambyamban mesoiquiün Rabí, cos meáwan icona ijlüyiün atnej nerchiigayon, nercojayon itowtowíün ijlüyiün. Áagan nop nequiaach icon ajlüy, aag ayaj a Cristo leaw lapiürang aliüc. 9 Nde mepiüangan wüx nejinguind ningüy wüx a iüt cam: miteatiiüts, merawan, cos áagan Teat Dios nalüy tiül cielo alndom mepiüangan wüx miteatiiüts. 10 Nde mendiüman mesoiquiün minatang icon, cos áagan a Cristo leaw lapiürang aliüc, nejay minatangan. 11 Jane ayamb nguineay mambeol jangantanej tiül icona, aag ayaj ajlüy atnej natang tiül icona. 12 Cos jane ayaag nej natang, apmüünd marang nop ngo membeat nicuajind; aton jane ayaag nej ngo membeat, nej apmarang natang.

13 'iPobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at aton icona fariseos, ndeac mbeay! ¿Neol ipalan a nipilan, ngo meajchiün majmeliw tiül micambaj Teat Diosa? Icona ngo mendiüman mejlüyiün tiül, aton ngo meajchiün majmeliw leaw andiümüw majmeliw.

14 'iPobre icona, mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos inojtiün aniüngüw monleben omal montaj at meáwan almajiürüw; ndoj itajcan orar xeyay para majaw icon nipilan, nguineay alndom mexotan irangan ngo majneaj, aag ayaj imbeayíünan. Cos temerangan atquiaj, apmajmel xeyay isoetiün.

15 'iPobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijüyjüyiün nguiajantanej wüx iüt, aton tiül ndec, meyamban nipilan mandüjpiw wüx nguineay irangan. Wüx lamandüjpiw leaw irangan, quiaj

lameajchiün marangüw xeyay ngo majneaj, alwüx quiriw ngo matnej leaw irangan.

¹⁶ ¡Pobre icona, at icona somb montiib mitiiüd alinop! Neol ipiüangan: “Sitiül aljane mapaj wüx minüt aaga nadam nangaj iüm cam, aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt a oro najlüy tiül nadam nangaj iüm, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng”, merawan.

¹⁷ ¡Icona nerchachiün, nersomban! ¿Neol, ngün alwüx atam, aaga oro, ngwüy nadam nangaj iüma, aaga neech marang nangaj a oro? ¹⁸ Aton ipiüangan: “Jangantanej leaw apmapaj minüt aaga artül aag ayaj ngo membeat; pero jane apmapaj minüt nichech najmel wüx artül, aag ayaj mbich nembeat, netam marang leaw tapiüng”, irawan.

¹⁹ ¡Icona nerchachiün, nersomban! ¿Ngün alwüx atama, aaga nichech, ngwüy aaga artül leawa neech mangaj aaga nicheche? ²⁰ Leaw apaj minüt artül, aton apaj minüt meáwan leaw najmel wüx.

²¹ At leaw apaj minüt a nadam nangaj iüm, ngome áagan minüt nadam nangaj iüm quiaj apaj, at apaj Teat Dios aton cos nej acül quiaj. ²² Aton jane apaj minüt cielo, apaj minüt niüng chetej Teat Dios. Ngome áagan aton apaj minüt Teat Dios cos nej quiaj chetej.

²³ ¡Pobre icona, mondüy wüx a poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Icona iyacan diezmo naw tiül ajcüwa najmboc angan soex nenüt menta, inix, comino; pero naleaing icueatiünan ngo merangan leaw alwüx atam naw tiül aaga poch tüünd Moisés. Aag ayaj, merangan leaw najneaj, netam mejiüran lasta jangantanej,

aton netam meyacan imeajtsan wüx Teat Dios. Ajcüw ayaj xeyay netam meyacan imeajtsan wüx merangan. Aton ngondom mecueatiün meyacan midiezmojan. ²⁴ ¡Icona at icon somb montiib mitiüüd alinop, cos ilalan leaw apmenganeowan ngana melajan tiül xix, pero ngo meyajcan sitiül melajan tiül nop camello!

²⁵ ¡Pobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Ijantsan ombas a tas, at a polat, pero ngo meyamban imeajtsan nguineay texoman leaw apmeyacan tiül, cos meáwan ixomxománan wüx inejtiün. Aton ngondom mersapayon wüx mecueatiün merangan ngo majneaj. ²⁶ ¡Icona fariseos somb! Netam ombas mejantsan amb tiül a tas at a polat, quiaj mbich amperixix amb wüx ombasüw.

²⁷ ¡Pobre icona mondüy wüx poch tüünd a Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Cos ijlüyiün at icon mioxiüt mondeow. Ajüic rajnüy ombas; pero amb tiül chipiow olaats, najmboc. ²⁸ Atquiaj ijlüyiün icona aton, cos ajüic najneaj irangan, pero naleaing irangánan majaw icon nipiilan. Tíülan icona xeyay ngo majneaj amb wüx imeajtsan, at irangrangayon wüx merangan cuajantanej ngo majneaj.

²⁹ ¡Pobre icona mondüy wüx poch tüünd Moisés, at icona fariseos, ndeac mbeay! Neol a icona itajcan majneaj mioxiütüw ajcüwa mondeac andeac Teat Dios. At inchoman irangan mimbaj nej ajcüwa nine iüm tarangüch wüx oxiüt. ³⁰ Ndoj ipiüngan: “Jondot sitiül xicona salnajlüyiün wüx aaga nüt apacüw xexejchiün, nómban ngo

naquiüjpan wüx, wüx tambiyaw mondeac andeac Teat Dios”, irawan. ³¹ Icónan quiaj tenguijal mejüiquichan naleaing icona micual icon monbiy mondeac andeac Teat Dios. ³² ¡Nganüy neol jane nepal icon ngo merangan atnej tarangüw mixe-jchiün!

³³ ¡At icon ndiüc, micual icon ndiüc! ¿Nguineay apmeriowan wüx, ngo meamban tiül biümba? ³⁴ Nganüy sanüüch miün xeyay mondeac andeac Teat Dios, at mondüy, at monquiaach wüx xique. Icona apmembian, altiül apmeyacan wüx cruz, altiül apmewüjchiün tiül nangaj iüm. Aton apmeyamban ombasüw tiül tiül cambaj. ³⁵ Quiaj apmejiüran xeyay isoetiün, meáwan quiej leaw tajünc h tiüt naw wüx tambiyeran Abel, nop nerang najneaj, ndoj wüx a Zacarías micual Berequías, áag tembiyan tiül asapüy nadam nangaj iüm maquiüb artül. ³⁶ Naleaing sasaj icon, meáwan aag ayaj apmamb wüx imbasan.

*Teat Jesús tajiünts majaw moncül Jerusalén
(Lc. 13:34-35)*

³⁷ ¡Jerusalén, monaw tiül cambaj Jerusalén! ¿Neol tenguijal membiymbian ajcüwa mondeac andeac Teat Diosa? ¿Neol teloxiün leawa Teat Dios üüch miün masajüw icon wüx neje? ¡Xique xeyay tandiümas naxejneng icon atnej arang noic quit maxejneng micual nej teombas miolümb nej; pero naleaing icona ngo mendiüman! ³⁸ Nganüy apmejawan nguineay apmajcueat aaga nadam nangaj iüm icueajiün. ³⁹ Cos sasaj icon langome apmexoman mejawan xic. Apmejawan xic alinomb wüx apmatüch a nüt, quiaj apmepiüngan: “Najneajay

ajlüy aaga üüch nej miün Teat Dios”, apmerawan —aj nejw Teat Jesús.

24

Wüx apjarriüm a nadam nangaj iüm
(*Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6*)

¹ Wüx Teat Jesús taw tiül a nadam nangaj iüm laámb apmamb, quiaj minipilan nej tapots masajsajüw nej wüx najneajay ajlüy aaga nadam nangaj iüm maquiiüb ajcüwa nadamdám iüm andüüch aweaag nadam nangaj iüm. ² Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—¿Ijawan meáwan aag ayaj? Naleaing sasaj icon, alinoic nüt ngome apmajlüy noic piedra mesapüy maquiiüb alinoic, cos meáwan apmümb majar-richaran —aj nejw.

Wüx laliüc ndrom ombas a iüt cam
(*Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24*)

³ Condom tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos. Wüx Teat Jesús alchetem, quiaj tatüniw man-guiayiw nej minipilan nej wüx tajlüyiw nejíwan quiaj, tasajüw:

—Teat, sandiüman mesaj xicon, ¿ngow apmajlüy meáwan aag ipiüng quiaja? ¿Cuane apmajüic majaraw wüx iliüc alinomb, wüx apmümb minüt a iüt cama? —ajüw nej.

⁴ Quiaj tasaj nejw Teat Jesús:

—Ijawan, nde mawaiich icon nejinguid.

⁵ Cos xeyay nipilan aliücüw miün, apmayariw xenüt, apmapiüngüw: “Xique aaga Cristo”, apmawüw; quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan.

⁶ Aton apmenguiayiün apmanderac wüx montsoj

mapiüngüw lajlüy, tengwüy laliüc majlüy. Masey, nde mbayameron, cos atquiaj netam majlüy; pero nganaw matüch mümb minüt a iüt cam. ⁷ Cos monaw tiül noic iüt apmembiyayej maquiüjpüw monaw tiül alinoic iüt, at monaw tiül noic cambaj maquiüb monaw alinoic cambaj. Aton apmajlüy lop, monandeow, at aton apmajlang nadamdandam ateam tiül palpálwüx iüt. ⁸ Meáwan aag ayaj les tamelich ajlüy xeyay ngo majneaj, xeyay necoy.

⁹ 'Apmayacüw icon teowixaw monajiüt müjchiw icon memongochiün necoy, aton apmembiyaranan. Apmajcüyiw majawüw icon meáwan nipilan ajcan iyariün sandeac. ¹⁰ Wüx aaga nüt quiaj xeyay leaw tapiüngüw ayariw sandeac apmacueatiw. Altiül apmajcüyiw majawüw icon, altiül apmayacüw icon teowixaw monajiüt. ¹¹ Apmajlüy xeyay monwaiich. Apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios nejw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan. ¹² Cos apmajlüy xeyay ngo majneaj, langome apmajiürüw lasta alinop. ¹³ Jane ngo macueat, pero apmaüc wüx meáwan aag ayaj leawa ümb mamong, Teat Dios apmawün nej wüx. ¹⁴ Aaga najneaj nanderac cam leaw apiüng wüx nguineay Teat Dios andiüm meáwan nipilan majlüyiw tiül micambaj nej, netam manguiayiw meáwan palpálwüx nipilan wüx iüt. Quiaj ndoj apmümb minüt aaga iüt cam.

¹⁵ 'Tanomb teat Daniel, nop nendeac andeac Teat Dios, tarang wüx nawiig, tapiüng wüx aaga xeyay ngo majneaj leaw apmüüch ndrom ombas cambaj. Wüx apmejawan aag ayaj lajlüy

lapeay tiül aaga nadam nangaj iüm —jane tea-
mateow ich mayamb omeaats majaw cuane wüx
apiüng. ¹⁶ Quiaj leaw altiül Judea ich mecuür
andüy tiül tiüc. ¹⁷ Sitiül aaga nüt quiaj al-
jane ngome altiül iüm, nde majmel mawün leaw
ajiür. ¹⁸ Aton sitiül aljane altiül corrül, aton
nde mandilil andüy aniüng nej maxaing apix nej.
¹⁹ ¡Pobre nejiw ajcüwa müm montaj leaw alteomea-
jtsüw micualüw nejiw, at leawa tengual achech
micualüw nejiw wüx aaga nüt quiaj! ²⁰ Itüniün
ocueaj Teat Dios nde müüch icon mercuiüran
wüx ajlüy naquind, tengwüy wüx nüt axoodaran.
²¹ Cos apmamongocharan xeyay ngo majneaj,
leaw nómban ngomeaag ajaraw nde wüx Teat Dios
tarang aaga iüt, aton ngome apmajaraw alinomb.
²² Wüx aaga nüt quiaj, sitiül Teat Dios apmüch
majlüy aaga ngo majneaj quiaj xeyay nüt, nejin-
guind ngondom mapac. Naleaing Teat Dios ap-
mandondoch najen aag nüt quiaj, cos xeyay ajiür
lasta minipilan nej leawa lamarriüü.

²³ 'Sitiül aljane apmasaj icon: “Jogüy a Cristo”,
maw, tengwüy mapiüng: “Joyaj a Cristo”, maw,
nde meyariün andeac nej. ²⁴ Cos aliücüw xeyay
monwaiich, altiül apmapiüngüw Cristo nejiw, al-
tiül apmapiüngüw mondeac andeac Teat Dios ne-
jiw. Apmarangüw ateócan mambaijchaw nipilan,
apmawaijchaw xenipilan leaw lanarriüü jondot
alndom. ²⁵ Nganüy lanasaj icon aag ayaj wüxan
nganaw majlüy. ²⁶ Atquiaj sitiül apmasajüw icon:
“Ijawan, alninguiün aaga Cristo tiül wajchiüc”,
majüw icon, nde meamban mejawan. Tengwüy
apmasajüw icon: “Jofün altiül iüm”, majüw icon,

nde meyariün andeacüw nejiw. ²⁷ Cos Teat Naxey, wüx aliüc aag ayaj apmajlüy najen, atnej noic ajlip nómban alipiich naw nonüt andüy noleat. ²⁸ Nquiajantanej niüng ajlüy mondeow, quiaj alponongom potwit.

Wüx apmandilil Teat Naxey

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ 'Wüx landoj ajlüy aaga xeyay ngo majnejaj quiaj, nüt lango merraj, at a caaw aton; at ocas apmajmiüc imiün tiül cielo. Meáwan leaw ajlüy cawüx apmajüyjüy apmelanglangüy. ³⁰ Condom apmajaraw tiül cielo aliüc a Teat Naxey. Quiaj apmajiüntsüw meáwan nipilan wüx a iüt cam; apmajawüw a Teat Naxey laliüc amb tiül oic xeyay najnejajaj ajlüy, nelitlit. Nop nej minatang nena-jiüt. ³¹ Quiaj apmasaj ángeles maindeaw trompet napac, masojnongoj meáwan minipilan nej wüx iüt, imiünüw nonüt, noleat, calüy, cawac.

³² 'Ijawan nguineay arang a toc: Cos wüx latsatsaw mipüüg nej mayac aóp, quiaj ajüic laliüc matüch a nüt merraar. ³³ At icona aton wüx apmejawan lajlüy aag lanasaj icon quiaj, quiaj netam mejawan laliüc matüch a nüt mapeay aaga nüünd miün. ³⁴ Naleaing sasaj icon meáwan aag ayaj apmajlüy wüxan aliün majlüyiw ajcüwa nipilan quiaj. ³⁵ Masey a iüt, at a cielo apndrom ombasüw, xepoch nómban ngo ndrom ombas.

³⁶ 'Wüx aaga nüt, at wüx aaga ores wüx apmajlüy aag ayaj, nejingüind ngo majaw. Ángeles tiül cielo ngo majawüw aton. Néjan quiaj Xeteat Dios ajaw.

³⁷ 'Wüx aliüc Teat Naxey, apmajlüy atnej tajlüy tanomb wüx almapac Noé. ³⁸ Cos atnej tajlüy wüx nganaw ndilimeay a iüt cam tiül yow, nipilan ngo mapiüngüw wüx, netiw, nanganeowüw, angoch owixaw atnej mbójan marangüw. Atquiaj tatüch a nüt majmel tiül nadam müx a Noé. ³⁹ Nejiw ngo meteotsüw nicuajind. Wüx tajngot a napac ijchiür, tajal a yow anmambich mandrooch nej ombasüw meáwan nipilan. Atquiaj apmajlüy aton wüx aliüc Teat Naxey. ⁴⁰ Wüx aaga nüt quiaj apmajlüy ijpüw monxey tengual arangüw najiüt tiül corrül. Nop apxaijnguiam, alinop apmacúlan. ⁴¹ Aton apmajlüy ijpüw montaj teanchiülüw, nop apxaijnguiam, alinop apmacúlan.

⁴² 'Icona netam mecüliün ipacüjchiün iniüjcan cos ngo mejawan cojores aliüc a Teat Naxey. ⁴³ Ijawan, jondot nop nateateran majaw cuame ores apmajmel aniüng nej need, ngome apmameay, ngo müüch majmel tiül nden maneed. ⁴⁴ Atquiaj icona aton netam mecüliün nej, cos Teat Naxey apmandilil wüx ngome teateotsaran.

Nop nembeol nerang najneaj, alinop nerang ngo majneaj

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵ 'Tajlüy nop neneay najiüt tajiür nop nembeol nej, xeyay axom omeaats, najneaj arang. Aaga neneay najiüt tayac teowix nembeol nej aniüng nej majaw nej ocueaj, mawiül monlüy quiaj, müüch nejiw leaw netam; ndoj tamb. ⁴⁶ Najneajay apmajlüy aaga nembeol quiaj wüx apmandilil aaga neneay najiüt sitiül apmaxom nej teamarang meáwan leaw lamasaj. ⁴⁷ Naleaing sasaj icon,

aaga neneay najiüt quiaj ndójwüx apmayac teowix aaga nembeol quiaj meáwan leaw almajiür majaw nej ocueaj. ⁴⁸ Nganüy sitiül ndot aaga nembeol quiaj marang ngo majneaj, mapiüng neneay najiüt nequiy apmapeay; ⁴⁹ ndoj tapots mawüüch aquiüjpüw nej, at üetüetan, angüngünan maquiiüb mongün. ⁵⁰ Ndot tealeámban aag ayaj, quiaj apeay aaga neneay najiüt wüx nüt ngo leaam omeaats a nembeol macül nej. ⁵¹ Quiaj apmüüch majwüch mamongoch xeyay necoy, ndoj apmayac maquiiüb tiül ajcüwa monrang ngo majneaj, niüng ajlüy monjiünts niüng apmeporros olüiqueran.

25

Tandeac andüy wüx gajpowüw monüx

¹ 'Micambaj Teat Dios najlüy tiül cielo apmajlüy atnej tajlüy wüx gajpowüw monüx leaw tambüw mangochiw nengoch owix, ajoyiw candil. ² Acoquiaw nejiw ajcüwa monüx quiaj leaad omeajtsüw majoyiw leaw netam, alacoquiaw ngo leaam omeajtsüw nicuajind. ³ Nejiw masey ajoyiw candil, naleaing ngo majoyiw aceite. ⁴ Pero ajcüw leaw leaad omeajtsüw leaw netam, ngome áagan candil ajoyiw, aton tajoyiw altegüy aceite amb tiül limet. ⁵ Cos nengoch owix tequiy mapeay, quiaj tind ameayiw, ndoj tameayiw. ⁶ Wüx tatüch pinawan ongwiiüts, quiaj tanguiayiw noic nanderac, tapiüng: “¡Jogüy lapeay a nengoch owix; witiüron ingochiün!” aw. ⁷ Quiaj witiütoj a monüx macheniw micandileaw nejiw. ⁸ Ajcüwa

ngo majoyiw leaw netam tasajüw aquiüjpüw nejiw: “Ijchan xicon noic pite miaceitejan cos teapiniow xecandilean”, ajüw. ⁹ Ajcüwa monüx leawa tajoyiw leaw netam tapiüngüw: “Ngwüy cos condom langome apmatüch xicueajiün, aton ngome apmatüch icon. Neol ngo meriümban niüng ajnap mengalan”, awüw. ¹⁰ Ajcüwa acoquiaw monüx leaw ngo majoyiw leaw netam, wüx laambüw angalüw aceite, quiaj apeay a nengoch owix. Leaw monüx tajoyiw leaw netam tajmeliw tiül nden maquiüjpüw nengoch owix. Quiaj tapalüch ombeay nden. ¹¹ Condom quiaj tapeayiw ajcüw alacoquiaw monüx, tapiüngüw: “¡Teat, teat, ileaaig ombeay nden najmeliün!” awüw. ¹² Quiaj tasoiquiw: “Naleaing sapiüng, ngo najaw jane icon”, ajowiw —aw Teat Jesús.

¹³ Condom Teat Jesús tasaj nejiw:

—Icona netam mecüliün ipacüjchiün iniüjcan, cos ngo mejawan ngün nüt, cuame ores apmandilil a Teat Naxey.

Teat Jesús tandec wüx tomiün

¹⁴ ’Micambaj Teat Dios ajlüy atnej tarang nop naxey, cos wüx laliüc mamb tiül alanoic iüt, quiaj tapaj mimonbeol nej, tayac teowixaw mitomiün nej.

¹⁵ ’Nop tiül nejiw tüüch acoquiaw mil tomiün, alinop ijquiaw mil, at alinop noic mil. Tüüch nejiw anopnopo leaw ajaw alndom maxaing tiüt marangayej najiüt naw wüx aaga tomiün quiaj. Condom tamb. ¹⁶ Aaga nembeol leaw tüünd acoquiaw mil tomiün tangal cuajantanej manüüb. Quiaj taxom wüx alacoquiaw mil. ¹⁷ Atanquiaj

tarang alinop leaw tüünd ijquaw mil; taxom wüx alijquaw mil. ¹⁸ Pero nganüy aaga leaw tüünd noic mil tamb maxot, taood iüt mamiüt tiül.

¹⁹ Lamajiür xeyay nüt, quiaj tapeay aaga naxey majaw mimonbeol nej, mateow a tomiün majaw nguitow taxomüw wüx. ²⁰ Quiaj tajngot aaga nüünd acoquaw mil tomiün, ajamiün wüx alacoquaw leaw axom wüx, tapiüng: “Teach xic acoquaw mil tomiün; jogüy alacoquaw leawa taxomas wüx”, aw. ²¹ Quiaj tasaj nej aaga naxey: “Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül”, aj nej. ²² Condom tajngot alinop leaw tüünd ijquaw mil tomiün, tapiüng: “Teat, teach xic ijquaw mil. Nganüy jogüy mitomiün, alwüx alijquaw leaw taxomas wüx”, aw. ²³ Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: “Najneajay terang teat, cos masey napateay süüch ic, ique teyamb nguineay mexom wüx alquiriw. Nganüy sanüüch ic mejiür nadam najiüt. Ich mapac imeaats, apmecül ningüy niüng sacül”, aj nej. ²⁴ Wüx tajngot alinop leaw tüünd noic mil, quiaj tapiüng: “Teat, xique sapiüng xowüy apmejcüy. Sajaw ique ixaing omeaats corrül masey ngome iquiay ipiür, aton iwit masey ngome iquiay itendeay. ²⁵ Áag timbolas, quiaj tambas naxot mitomiün tiül loliüt. Nganüy jogüy mitomiün, aliün majlüy leaw ineay”, aw. ²⁶ Quiaj tasaj nej aaga neneay najiüt: “Ique ngo majneaj irang, neranch. Sitiül ipiüng saxaing masey ngome xique sapiür, at sawit leaw ngome xique satendeay; ²⁷ neol ngo

meajchiw xetomiün leaw ijaw alndom maxomüw wüx alquiriw, condom wüx sanapeay sanayar xetomiün alwüx quiriw”, aj nej. ²⁸ Condom quiaj tapiüng: “Inojtiün ocueaj a noic mil tomiün quiaj, ijchan leaw ajiür gajpowüw mil. ²⁹ Cos leaw almajiür apmüünd, ndoj apmajiür xeyay; pero leaw ngo majiür apmajnot ocueaj aaga quiriw leaw ajiür. ³⁰ Nganüy aaga neánch quiaj, iloxiün ninguiün tiül pojniün, niüng apmajiünts, apmenchicnchic olüic”, aj nejiw a neneay najiüt.

Wüx apmajaraw wüx asoeteran

³¹ Wüx apmandilil a Teat Naxey, xeyay najneajay apmajlüy; ancaltlit, ayeyiw nej tiüt meáwan miángeles nej. Quiaj apchetem wüx najneajay niüng chetej minatang nenajiüt. ³² Condom apcanchiümoj niüng ajlüy nej meáwan nipilan wüx iüt. Quiaj nej apmarriüd nejiw atnej arang nop nejiür sap, awün pálwüx sap, pálwüx teants. ³³ Ndoj apmayac ajcüwa sap amb wüx miác nej, nganüy a teants amb wüx miquiamb nej. ³⁴ Condom aaga minatang nenajiüt apmasaj ajcüw ajlüyiw amb wüx miác nej: “Macaron, cos najneajay lamambeol icon Xeteat. Nganüy ijmeliün tiül aaga najneajay cambaj tarangüch meneayiün wüx Xeteat Dios tarang a iüt cam. ³⁵ Cos wüx telopas, icona teajchiün xic süet; wüx tind sanganeow yow, icona teajchiün xic yow nanganeow. Tajlüyiüs atnej nop napeay miün nipilan, icona teajchiün xic niüng saxood. ³⁶ Wüx ngo najiür sapix icona teajchiün xic; tiün sandeow, icona teamban mejawan xic. Tajlüyiüs tiül manchiüc icona temongon mejawan xic”, apmaj nejiw. ³⁷ Condom ajcüwa mon-

rang najneaj quiaj apmapiüngüw: “¡Teat! ¿Ngüt sa-
jawan ic iüünd, xicona tüüchasan ic ite? ¿Ngüt tind
inganeow yow, xicona tüüchasan ic menganeowa?
38 ¿Ngüt sawawan ic ipeay, quiaj tüüchasan ic niüng
ixooda? ¿Ngüt ngo mejiür ipix, quiaj tüüchasan
ique? 39 ¿Aton ngüt sawawan ic niün indeow, aton
ngüt ijmel tiül manchiüc, quiaj tambasan najawan
ique?” apmawüw. 40 Quiaj apmasaj nejiw aaga
minatang monajiüt: “Naleaing sasaj icon, cuajan-
tanej leaw terangan membeolan alinop xenipilan,
aag ayaj sayac atnej xique temembeolan”, apmaj
nejiw.

41 'Condom quiaj apmasaj ajcüwa najlüyiw amb
wüx miquiamb nej: “Iriowan ningüy niüng sajlüy,
icona monrang ngo majneaj. Apmeamban tiül
biümb niüng ngondom xejquem, leaw tarangüch
niüng apmamb nimeech maquiüb monbeol nej.
42 Cos wüx telopas, icona ngo meajchiün xic süet,
wüx tind sanganeow yow, icona ngo meajchiün
xic yow nanganeow. 43 Tajlüyiüs atnej nop napeay
miün nipilan, icona ngo meajchiün xic niüng sax-
ood. Wüx ngo najiür sapix icona ngo meajchiün
xic. Tiün sandeow, aton tajlüyiüs tiül manchiüc,
icona ngo memongon mejawan xic”, apmaj ne-
jiw. 44 Condom quiaj nejiw apmapiüngüw aton:
“Teat, ¿ngüt tajawasan ic tengual indeow lop,
tind inganeow, ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt iyamb
niüng ixood xicona ngo nüjchiün ique? ¿Ngüt ngo
nüjchiün ic ipixe? ¿Ngüt tiün indeow, teamb tiül
manchiüc, xicona ngo nambeolan ique? ¿Ngüt aag
ayaja?” apmawüw. 45 Quiaj apmasaj nejiw aaga
minatang nenajiüt: “Naleaing sasaj icon, cua-

jantanej ngo mendiüman merangan para membeolan alinop, masey nop ajüic más ngo metam tiül, pues atnej xique temerangan wüx ximbas”, apmaj nejiw. ⁴⁶ Ndoj ajcüw ayaj apmambüw tiül castigo meáwan nüt, pero leaw monrang najneaj apmambüw macüliw tiül cielo meáwan nüt —aj nejiw Teat Jesús.

26

Ayambüw cuane wüx masapüw Teat Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Wüx Teat Jesús landoj mapiüng meáwan aag ayaj, quiaj tasaj minipilan nej:

² —Icona lamejawan aliün ic nüt apmajlüy a nangos nüt pascua. Quiaj a Teat Naxey, apmayacüw nej teowixaw monajiüt mambiyaw nej wüx cruz —aj nejiw.

³ Condom quiaj ajcüwa montangtang miteaats, at mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton monajiüt tiül nipilan judío canchiütoj tiül nden aniüng Caifás, aaga minatang miteaats. ⁴ Tapots mayambüw nguineay apmawajchaw para masapüw Teat Jesús mambiyaw. ⁵ Ndoj tapiüngüw:

—Ngondom marangaats aag ayaj wüx nangos nüt cos nipilan apmajcüyiw, apmajlüy xeyay monyaingyaing —awüw.

Nop najtaj tateng najmboc angan aceite wüx omal Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Teat Jesús altiül cambaj Betania alaniüng Simón, nop laiün wüx axom nej noic ngo majneaj necoy nasoic lepra. ⁷ Quiaj tajngot nop najtaj

ajamiün najmboc angan aceite xeyay nembeat, chipiow nop nine iquial narangüch najneaj piedra nenüt alabastro. Wüx aliw wüx mes tengual üetiw, quiaj aaga najtaj tateng wüx omal Teat Jesús aaga najmboc angan aceite. ⁸ Minipilan nej wüx tajawüw aag ayaj altiül tajcüyiw, tapots mapiüngüw:

—¿Neol tandrooch ombas aaga najmboc angan aceite quiaja? ⁹ Cos sitiül majnap apmabeat xeyay, mambeolaran nipilan ngo majiür —awüw.

¹⁰ Teat Jesús tayaag leaw teamandeacüw, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol tapots mesajsajan a müm najtaj cama? Icueatiün; nej lamarang noic xeyay najneaj wüx ximbas. ¹¹ Cos leaw nipilan ngo majiür aliw ningüy mequiüjpan meáwan nüt, alndom membeolan wüx indiüman; xique ngome meáwan nüt sanajlüy ningüy naquiiüb icon. ¹² Leaw lamarang a müm najtaj quiaj, wüx tateng najmboc angan aceite wüx ximbas, aag ayaj lamarang nómban atnej apmarangüch wüx ximbas wüx sanamiüraad. ¹³ Naleaing sasaj icon, nguiajantanej wüx aaga iüt cam niüng apmanderac wüx aaga najneajay nanderac guineay alndom nawün wüx asoeteran, quiaj apmanderac wüx aaga müm najtaj cam guineay tarang, para leaam omeaatsaran wüx nej —aj nejiw Teat Jesús.

Judas tapiüng apmayac teowixaw monajiüt a Teat Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

14 Condom nop nenüt Judas Iscariote, nop naw tiül ajcüwa gajpiüp (12) tamb mandeac aweaag montangtang miteaats. 15 Tasaj nejiw:

—¿Nguitow apmeajchiün xic sitiül ndot nayac tiül iwixan aaga Jesús? —aj nejiw.

Quiaj tujchiw nej nimioiw gajpowüw (30) tomiün plata. 16 Naw quiaj aaga Judas tapots mayamb guineay mayac Teat Jesús teowixaw monajiüt.

*Teat Jesús üet aweaag minipilan nej ndójwüx
(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)*

17 Wüx amelich aaga nangos nüt üeteran pan ngo majmel levadura, quiaj minipilan Teat Jesús tambüw matüniw manguiayiw nej, tasajüw:

—¿Nguiane indiüm teat, namban natajcan ma-
jneaj niüng apmetiiüts wüx pascua? —ajüw nej.

18 Quiaj tasaj nejiw:

—Quiüran tiül cambaj, indüyiün aniüng nop naxey, isajan: “Teat Xan apiüng: Laliüc mümb xenüt, sandiüm narang nangos nüt pascua iniüng, naquiiüb xenipilan, aw”, irajan —aj nejiw Teat Jesús.

19 Minipilan nej tarangüw atnej tasoiquiw, tayambüw meáwan leaw apmüetiw wüx pascua.

20 Wüx langwiiüts Teat Jesús chetet wüx mes maquiiüb gajpiüp (12) minipilan nej. 21 Wüx tengual üetiw, quiaj tasaj nejiw:

—Naleaing sasaj icon, nop tiül icona apmayac xic teowixaw monajiüt —aj nejiw.

22 Quiaj tamix omeajtsüw xeyay, tapots matüniw manguiayiw anopnopo, tapiüngüw:

—¿Jane, ngwüy xique? —awüw.

²³ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Nop teasüet anaag nóiquian tiül polat, aag ayaj apmayac xic teowixaw monajiüt. ²⁴ Teat Naxey apmamongoch atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios; pero xeyay ngo majnej apmamongoch aaga naxey leaw apmayac teowixaw monajiüt a Teat Naxey. Najnejay sitiül nej ngo wijquiam —aj nejiw Teat Jesús.

²⁵ Quiaj tendec a Judas, áag teamandiüm mayac nej teowixaw monajiüt, tasaj nej:

—Teat, ¿jane, ngwüy xique? —aw.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ique lamepiüng —aj.

²⁶ Tengual ámban üetiw, quiaj Teat Jesús taxaing a pan, tataag orar, ndoj tambaag, quiaj tüüch nejiw, tapiüng:

—Ixainguiün itean, cos aag ayaj xecuerpo —aw.

²⁷ Condom tayar noic vas, tataag orar, ndoj tamongoch manganeowüw, tapiüng:

—Inganeowan. ²⁸ Cos aag agüy xequiej, ajüiquich wüx aaga jayats poch leaw lamarang Teat Dios müüch icon; cos xequiej apmajüñch tiüt mawün wüx asoet xeyay nipilan. ²⁹ Aton sasaj icon xique lango nanganeow miyow uva ningüy; alinoic nüt sananganeow jayats miyow uva nóiquian naquiiüb icon tiül micambaj Teat Dios —aj nejiw Teat Jesús.

Pedro apmapiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Condom wüx landoj matajcüw cantar noic himno, quiaj tambüw andüyiw wüx mitiüc Olivos.

³¹ Quiaj tasaj nejiw Teat Jesús:

—Meáwan icona apmecueatiün xic aaga ong-wiiüts cam, atnej apiüng tiül Mipoch Teat Dios: “Sanambiy aaga nejiür sap, quiaj apndajrriüm meáwan misap nej.” ³² Naleaing wüx sanapac tiül mondeow, quiaj sanamb tiül Galilea ombas xic, ndoj iliücan tamiün —aj nejiw Teat Jesús.

³³ Quiaj tasaj nej a Pedro:

—Teat, masey meáwan macueatiw ic, xique ngome sanacueat ic —aw.

³⁴ Quiaj Teat Jesús tasaj nej:

—Naleaing sasaj ic Pedro, aaga ongwiiüts cam wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic —aj nej.

³⁵ Quiaj a Pedro tapiüng:

—Teat, xique ngome sanapiüng ngo najaw jane ic masey nandeow nóiquian naquiiüb ic —aw.

Atanquiaj tapiüngüw meáwan minipilan nej.

Teat Jesús ataag orar tiül Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Condom Teat Jesús tapeay tiül niüng nasoic Getsemaní maquiiüb minipilan nej. Tasaj nejiw:

—Cheteron ningü, cos xique sanamb ninguiün nataag orar —aj nejiw.

³⁷ Condom taquiiüb mamb a Pedro at alijpüw micual Zebedeo, ndoj tayaag xeyay amix omeaats.

³⁸ Tasaj nejiw:

—Xowüy amix ximeaats, sayaag atnej teasandeow. Nganüy icüliün xic ningü, nde memeayiün —aj nejiw.

³⁹ Condom Teat Jesús tamb quiríwan iün majü, quiaj mejquiet tiüt, tatün ocueaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül ique indiüm, alndom mewün xic wüx meáwan naél leaw sanamongoch. Naleaing Teat, nde merang leaw xic sandiüm, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴⁰ Condom tandilil majaw ajcüw arojpw minipilan nej, tajaw lameayiw. Quiaj tasaj a Pedro:

—¿Neol, ngondom mepacana mequiüjpan xic masey noic ores? ⁴¹ Nde memeayiün, itüniün ocueaj Teat Dios, nde matüch icon nimeech. Masey tiül imeajtsan indiüman meyamban Teat Dios, icona ngo meiücan wüx —aj nejiw.

⁴² Condom tandüy quiaj amb ijmbüw mataag orar masaj Teat Dios, tapiüng:

—Xeteat Dios, sitiül naleaing netam namongoch aaga naél cam, ngondom mamóngan, irang atnej ique indiüm —aw.

⁴³ Tandilil alinomb niüng ajlüyiw ajcüw arojpw quiaj. Taxom nejiw lameayiw alinomb, cos xeyay ind ameyiw, langondom maleajquiw oniüjcüw.

⁴⁴ Condom tacueat nejiw, tandüy quiaj amb arojmbüw mataag orar, matün ocueaj Teat Dios, tatün atnej landoj matün. ⁴⁵ Condom tandüy niüng ajlüy minipilan nej, quiaj tasaj nejiw:

—¿Neol, aliün memeayiüna, tengual ixojtana? Canüy landoj, lamatüch a ores. Apmayacüch a Teat Naxey teowixaw nipilan monrang ngo majnej.

⁴⁶ Witiüron, tabaats, ijawan lapeay aaga apmayac xic teowixaw nipilan —aj nejiw Teat Jesús.

Aquiüjpüw mamb Teat Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Tengualeámban andeac Teat Jesús, quiaj ajngot a Judas, aaga naw tiül gajpiüp minipilan nej,

aquiüb miün xeyay nipilan, ajamiünüw machat, aton xiül. Üch nejiw miünüw montangtang miteaats at montangtang monajiüt tiül nipilan judío. ⁴⁸ Aaga Judas lamasaj nejiw nguineay apmajüiquich ngün masapüw. Cos lamapiüng:

—Áag leaw sanacheech mimboy nej, aag ayaj isapan —aw.

⁴⁹ Condom wüx tajngot, quiaj tamb majaw Teat Jesús, tasaj:

—Ndic Teat, tamtámban ijlüy teat —aj.

Andüüb macheech mimboy nej. ⁵⁰ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Amigo, ¿cuane tewiün meranga? —aj.

Quiaj tajngotoj, tajmeliw masapüw nej, taquiüjpüw nej mamb.

⁵¹ Naleaing nop tiül minipilan Teat Jesús tasoond mimachat nej, tandooig nop olaag nembeol minatang miteaats. ⁵² Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Isoc alinomb tiül ombiüm mimachat, teat, cos meáwan jane andiüm matsoj wüx machat, naag machat apmendeowü. ⁵³ ¿Neol, cuane ipiüng, ngondom natün ocueaj Xeteat Diosa, müüch miün peic miow mil (80,000) miángeles nej mambeolüw xique? ⁵⁴ Pero jondot narang atquiaj, ¿nguineay apmajlüy leaw lamapiüng tiül Mipoch Teat Dios netam majlüy? —aj nej.

⁵⁵ Condom quiaj Teat Jesús tasaj ajcüwa nipilan quiaj:

—¿Cuane imbichan machat, ata xiül wüx isapan xique? ¿Jow a xique, need xique? Meáwan nüt tajlüyiüs niüng ijlüyiün naquiaach icon tiül a

nadam nangaj iüm, pero icona ngo mesapan xic.
⁵⁶ Naleaing atcüy netam majlüy, para majlüy atnej
 nomb tapiüngüw tiül nawiig mondeac andeac Teat
 Dios —aj nejiw.

Quiájan tacueatiw nej minipilan nej, tecuiürrüw.

Teat Jesús alniüing ajlüy monajiüt

(*Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24*)

⁵⁷ Wüx landoj masapüw Teat Jesús, quiaj
 taquiüjpüw nej mamb andüy niüing ajlüy Caifás,
 aaga minatang miteaats, niüing canchiüjow ajcüwa
 mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, aton ajcüwa
 montangtang monajiüt tiül nipilan judío. ⁵⁸ Pedro
 tandüüb mamb miünquiájan ajngot, tatüch mbeay
 minden minatang miteaats. Condom tajmel
 chetet maquiüjpüw monjiür iüm, mambich majaw
 guineay apmajlüy.

⁵⁹ Ajcüwa montangtang miteaats, montangtang
 monajiüt, aton meáwan monajiüt tiül nipilan judío
 tayambüw jane matepich asoet Teat Jesús masey
 awaiich, para müjchiw mamb mandeow. ⁶⁰ Pero
 ngo maxomüw, masey ajlüy xeyay monwaiich
 wüx nej. Ndójwüx, tajngotoj ijpüw monwaiich.
⁶¹ Nejiw tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tapiüng: “Xique alndom
 najarrich aag nadam nangaj iüm ocueaj Teat Dios,
 ndoj wüx er nüt alndom nawitich alinomb”, aw
 —awüw.

⁶² Condom aaga minatang miteaats witiüt
 matün manguiay Teat Jesús, tasaj:

—¿Neol ngo merndeaca? ¿Cuane teamandeacüw
 wüx imbas quiaja? —aj.

⁶³ Teat Jesús ndijchiówan, ngo masaj nej nicuajind. Quiaj a minatang miteaats tasaj nej:

—Por minüt Teat Dios leaw almapac, isaj xicon sitiül naleaing ique aaga Cristo lapiürang aliüc, aag Micual Teat Dios —aj.

⁶⁴ Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Ajaj xique teat, atnej lamepiüng quiaj; y sasaj icon alinoic nüt apmejawan a Teat Naxey alchetem amb wüx miác Teat Dios; aton apmejawan wüx aliüc imiün tiül cielo, amb tiül oic —aj nej.

⁶⁵ Quiaj aaga minatang miteaats tachiüt apix nej cos xeyay ajcüy, tapiüng:

—Aaga naxey cam lamandeac ngo majnej, ayac atnej Dios nej. ¿Cuane tengualeámban macüliüts manguiyaiütsa? Icona lamenguiayiün nguineay tandec xeyay ngo majnej. ⁶⁶ ¿Ngwüy, cuane ajiür meyajcana? —aw.

Quiaj tapiüngüw:

—¡Nej ajiür xeyay nisoet, ich mandeow! —awüw.

⁶⁷ Quiaj tapots mateontsüw teombas nej onts ombeayiw nejiw, tatoliw, altiül taleambüw nej.

⁶⁸ Tasajüw nej:

—¡Sitiül ique aaga Cristo, isüet jane teamatol ic! —ajüw.

Pedro apiüng ngo majaw jane Teat Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Teat Pedro aliün chetem quiaj tiül nden, quiaj ajngot nop nüx nerang najiüt quiaj, tasaj nej:

—Ique aton almequiiüb aaga Jesús naw Galilea —aj nej.

⁷⁰ Quiaj a Pedro tawaiich niüng ajlüyan, tapiüng:

—Ngo najaw cuane ipiüng quiaj —aw.

⁷¹ Pedro wüx laám̄b apmamong tiül ombeay nden, quiaj majaw nej alinop, aton tasaj monlüy quiaj:

—Aaga naxey quiaj taquiiüb aaga Jesús naw Nazaret —aj.

⁷² Quiaj a Pedro tandüy wüx alinomb mawaiich, tapaj minüt Dios, tapiüng:

—¡Deda nej dios, ngo najaw jane aaga naxey quiaj! —aw.

⁷³ Ajóyan alquiriw ores, quiaj ajcüwa monlüy quiaj tatüchiw a Pedro, tasajüw:

—Naleaing ique aton nop nejiw, cos ajüiquich ic indeac —ajüw.

⁷⁴ Quiaj a Pedro tapots mandeac ngo majnej, tapaiich, tapiüng:

—Sitiül ngo maleaing sandeac, alinoic nüt sanangüy. ¡Naleaing ngo najaw jane aaga naxey temepiüangan quiaj! —aw.

Andüüban tepaj a gallo. ⁷⁵ Quiaj a Pedro leaad omeaats leawa lamasaj nej Teat Jesús, cos tasaj nej: “Wüx nganaw mepaj a gallo, ique lamepiüng arojmbüw ipiüng ngo mejaw jane xic”, aj nej. Quiaj taw quiaj a Pedro, tajiünts xeyay.

27

*Teat Jesús taquiüraab niüng ajlüy Pilato
(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2, Jn. 18:28-32)*

¹ Wüx lachiüjmbaw, quiaj canchiütoj alinomb meáwan montangtang miteaats at montangtang

monajiüt tiül nipilan judío. Tandeacüw nóiquian nguineay alndom mambiyaran Teat Jesús. ² Quiaj taquiüjpüw mamb a Teat Jesús neóel, tayacüw tewowix Poncio Pilato, aaga natang nenajiüt.

Judas tembiyay

³ Condom a Judas, aaga neyac Teat Jesús teowixaw monajiüt, wüx tajaw Teat Jesús landoj apmandeow, quiaj leaad omeaats ngo majneaj lamarang. Tatsoriich alinomb aaga nimiow gajpowüw (30) tomiün plata, tüüch montangtang miteaats at monajiüt. ⁴ Tasaj:

—Xique lanarang nadam nisoet, cos lanayac tiül iwixan nop naxey ngo majiür nicuajind nisoet —aw.

Quiaj tasajüw nej:

—Ic coen mejaw, jowa xicona cuane sambichan ic —ajüw nej.

⁵ Condom quiaj a Judas tawiich quiaj a tomiün tiül nadam nangaj iüm, taw quiaj, tamb mer-rondüy onic.

⁶ Ajcüwa montangtang miteaats taxainguiw aaga tomiün quiaj, ndoj tapiüngüw:

—Aag agüy ngo majneaj macanchichaats tiül iquial nichech, cos aag agüy ombeat miquiej nop apmandeow —awüw.

⁷ Ndoj andeacndeacüw wüx, tapiüngüw con aaga tomiün quiaj apmangalüw noic iüt niüng arangüch xor, niüng alndom mamiüraad napeay miün nipilan. ⁸ Naw quiaj, aaga iüt quiaj tanüt miüt quiej. Nganüy nüt cam aliün manüt atquiaj. ⁹ Atquiaj tajlüy para majlüy atnej tapiüng nomb Teat Jeremías, nop nendeac andeac Teat Dios,

cos nej tapiüng: “Apmayariw aaga nimiow gajpowüw (30) tomiün plata leaw nipilan judío lamayacüw ombeat nej, ¹⁰ mengalajej noic iüt niüng tarangüch xor, atnej tasaj xic Teat Dios”, aw.

Teat Jesús alteombas Pilato

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Teat Jesús wüx alteombas Pilato aaga natang nenajiüt, quiaj tatün nej manguiay:

—¿Naleaingue, ique aaga minatang nenajiüt ocueajiw nipilan israele? —aj.

Quiaj tasaj nej Teat Jesús:

—Naleaing, atnej ipiüng quiaj —aj nej.

¹² Masey tenguiäl mayacüw nej asoet ajcüwa montangtang miteaats at monajiüt, nej ngo mapiüng nicuajind. ¹³ Condom quiaj tasaj nej a Pilato:

—¿Neol, ngo menguiay leaw tenguiäl mandeacüw wüx imbas quiaja? —aj nej.

¹⁴ Nej Teat Jesús ngo mandeac nicuajind. Quiaj aaga natang nenajiüt quiaj mbayat majaw, lango majaw cuane apmarang.

Atüniw mandeow Teat Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

¹⁵ Wüx aaga nangos nüt quiaj, aaga natang nenajiüt alndom matsambiich nop najlüy tiül manchiüc leaw cambaj apmatün. ¹⁶ Aaga nüt quiaj altiül manchiüc nop naxey xowüy anderac wüx nej, nenüt Barrabás. ¹⁷ Wüx nipilan alcanchiümoj, quiaj tatün manguiay nejiw a Pilato:

—¿Ngün indiüman natsambiich, Barrabása, ngwüy Jesúsá, aaga nasoic Cristo? —aj nejiw.

18 Tapiüng aag ayaj cos lamajaw ajcüyíwan majawüw Teat Jesús, áag tayacüw teowix nej.

19 Wüx Pilato alchetem niüng ajaw wüx asoeteran, quiaj mintaj nej tüüch mamb masoic: “Nde aleaic merang wüx a naxey nerang najneaj quiaj, cos tepood xeyay mbayatos tiül sameay, taümiüs najaw wüx nej”, aw.

20 Pero naleaing ajcüwa montangtang miteaats, at monajiüt tiül cambaj tapots mawüywüyw nipiilan matüniw tsajmbiüm aaga Barrabás, nganüy a Teat Jesús ich mandeow. 21 Quiaj tatün manguiaj nejiw alinomb aaga natang nenajiüt, tasaj nejiw:

—¿Ngün tiül ajcüwa ijpüw cam indiüman natsambiiche? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw:

—¡Aaga Barrabás! —awüw.

22 Condom Pilato tasaj nejiw:

—¿Cuane ipiüangan, cuane sanarang wüx aaga Jesús nasoic Cristo? —aj nejiw.

Quiaj tapiüngüw nóiquian:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

23 Quiaj tasaj nejiw a Pilato:

—¿Mbich cuane nisoet ajiüre? —aj nejiw.

Nejiw tayacüw wüx apajüw, tapiüngüw:

—¡Ich mandeow wüx cruz! —awüw.

24 Pilato wüx tajaw ngondom marang nicuajind, cos nipilan tengual ajcüyiw, quiaj tatün mamb mayarich yow. Ndoj tapots müüch majants owix nej niüng ajlüy meáwan nipilan. Tapiüng:

—Aag agüy sarang mejawan, xique ngo najlüy tiül wüx apmajünch tiüt miquiej aaga naxey nerang najneaj cam, ijawan coen ninguiaj icona —aj nejiw.

25 Yajnguiat tiüt a nipilan apajüw, tapiüngüw:

—Xicona masey sanaquiüjpan wüx xecualan sanengüyiün miquiej nej leaw apmajünch tiüt —awüw.

26 Quiaj a Pilato tatsambiich a Barrabás, ndoj, wüx landoj ajwüch Teat Jesús, quiaj tayac teow-ixaw nipilan mandeow wüx cruz.

27 Condom quiaj misoldados nej taquiüjpüw Teat Jesús andüy tiül noic püjchiün nasoic pretorio, canchiütoj meáwan soldado, ayeyiw nej tiüt. 28 Quiaj tasojniw nej tiül apix, condom tasoijquiw nej tiül noic najal napixeran morada.

29 Ndoj tayacüw wüx omal nej noic corona nepeat sats, aton tasocoj tiül miác owix nej nots najchow, aag ayaj nangoraad apiüngüw. Quiaj taquiejliw micosüw nejiw tiüt teombas nej mitsojow nej. Tapiüngüw:

—¡Najneajay ijlüy, mbich ique minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío! —ajüw nej.

30 Tapots mateontsüw wüx ombas nej onts ombeayiw nejiw, aton tayariw aaga najchow mawüjchiw wüx omal nej. 31 Wüx lapaxiow mitsojow nej, quiaj tasojniw nej tiül aaga morada napixeran, ndoj tasoijquiw nej tiül apix nej. Condom quiaj taquiüjpüw nej mamb mayacüw nej wüx cruz.

Teat Jesús tajmel wüx cruz

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Almawüw quiaj, quiaj mangochiw nop naxey naw Cirene, nenüt Simón. Tasapüw nej mambitic micruz Teat Jesús.

³³ Quiaj tapeayiw tiül niüng nasoic Gólgota, aag ayaj amb apiüng omal mondeow. ³⁴ Quiaj tujchiw vin manganeow aolüw tiül nangaag, wüx tapeay teombeay nej taton ngo manganeow.

³⁵ Wüx landoj mayacüw nej wüx cruz, quiaj tembaagayej wüx apix nej, asüetiw wüx majawüw jane apmajoy. Atquiaj tajlüy atnej tanomb tapiüng nop nendeac andeac Teat Dios wüx tapiüng: “Apmembaagayej wüx sapix, apmasüetiw wüx majawüw jane apmeneay”, aw. ³⁶ Ndoj tsototójan quiaj majiürüw nej. ³⁷ Ndoj tayacüw wüx omal cruz acas poch niüng apiüng cuane asoet nej, apiüng: “Aag agüy Jesús, minatang nenajiüt ocueajiw nipilan judío”, aw.

³⁸ Aton tajmeliw wüx cruz maquiiüb ijpüw mon-
eed, nop amb wüx miác Teat Jesús, alinop amb
wüx miquiamb nej. ³⁹ Leaw tamongoj ambüw
quiaj titsojow nej, talanglangüw omalüw mäjchiw
majüiquichaw ajcüyiw. ⁴⁰ Tapiüngüw:

—¡Joow, ngwüy ique nepiüng apmejarrich aaga
nadam nangaj iüm, ndoj wüx er nüt apmelomboch
alinomb! ¡Nganüy erwüneay wüx iquiáyan quiaj;
iriow tiüt wüx cruz sitiül ique Micual ic Teat Dios!
—awüw.

⁴¹ Átan titsojow nej montangtang miteaats,
mondüy wüx aaga poch tüünd Moisés, at ajcüwa
fariseos, aton montangtang monajiüt tiül cambaj
Israel. Tandeacüw nejeyéjan quiaj, tapiüngüw:

⁴² —Nej mbich tawün wüx alinop, nganüy nej
ngondom mewüneay wüx nejáyan quiaj. Sitiül
naleaing nej natang nenajiüt tiül nipilan judío, ich

maw tiüt imiün wüx cruz nganüy, mbich apmayariiüts andeac nej. ⁴³ Nej tayac omeaats wüx Teat Dios, ich mawün nej wüx a nganüy sitiül Teat Dios ajiür nej lasta. Cos nej tapiüng: “Micual xic Teat Dios”, aw, —awüw.

⁴⁴ Ajcüwa moneed leaw tajlüyiw wüx cruz maquiüjpüw titsojow nej aton.

Wüx tandeow Teat Jesús

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Condom wüx lalembej nüt, quiaj pojniüt wüx iüt tamong lanchejliow nüt. ⁴⁶ Wüx nchejliüt nüt quiaj Teat Jesús tepaj napac, tapiüng:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? Aag ayaj apiüng: Xeteat Dios, Xeteat Dios, ¿neol tecueat xic? —aw.

⁴⁷ Altiül leaw alquiaj tanguaiyiw, tapiüngüw:

—Aaga naxey quiaj tengual mapaj teat Elías —awüw.

⁴⁸ Quiaj tamb nop acuiür mayar noic walang sap. Wüx landoj macachiich, masoc tiül vinagre, quiaj tayac wüx omal nots najchow. Condom tayac wüx ombeay Teat Jesús machey. ⁴⁹ Alacas tapiüngüw:

—Ich majlüy, cawül majawaats sitiül aliüc a Elías mawün nej wüx —awüw.

⁵⁰ Condom Teat Jesús tandüy wüx alinomb mepaj napac, quiaj tandeow. ⁵¹ Quiaj aaga nadam jael nepal teomeaats a nadam nangaj iüm nómban chiütaw pinawan, naw cawüx andüy tiüt. Nómban ajang a iüt, at a nadamdandam piedra tajpoet. ⁵² At xeyay oxiüt aton lejquiat; xeyay monyar andeac Teat Dios tapacüw tiül mondeow. ⁵³ Tawüw tiül oxiüt, wüx Teat Jesús landoj apac tiül mondeow,

quiaj tajmeliw tiül nangaj cambaj Jerusalén. Tajarawüw, tajaw nejiw xeyay nipilan.

⁵⁴ Aaga minatang ocueajiw soldados, at leaw almaquiiüb nej majiürüw Teat Jesús, wüx taya-jcüw ajlang ateam, at wüx tajawüw meáwan leawa tajlüy, quiaj mbayatoj xeyay, tapiüngüw:

—Naleaing aaga naxey quiaj Micual nej Teat Dios —awüw.

⁵⁵ Aton aliw quiaj tigüy müm montaj, miünquiájan alembemoj tengual majawüw. Ajcüw ayaj tandüjpiw miün a Teat Jesús imiünüw Galilea, tambeolüw nej. ⁵⁶ Tiül ajcüw ayaj altiül a María Magdalena, María mimüm Jacobo maquiiüb José, at mimümüw micual Zebedeo.

Tamiüraad Teat Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Wüx langwiiüts tiül aaga nüt quiaj, tapeay quiaj nop naxey nejiür xeyay, nenüt José, naw tiül cambaj Arimatea. Nej aton tajlüy tiül minipilan Teat Jesús. ⁵⁸ Nej tamb majaw Pilato matün micuerpo Teat Jesús. Quiaj Pilato tapiüng müünd. ⁵⁹ Condom quiaj aaga José tamb maxaing micuerpo Teat Jesús, tawinch tiül noic najnej püy nerixix. ⁶⁰ Ndoj taquiiüb mamb mayac tiül noic jayats oxiüt leaw nej landoj marang tiül otüeng tiüc. Condom quiaj tapal wüx noic nadam piedra, cas tamb. ⁶¹ Aliw quiaj a María Magdalena maquiiüb alinop María, alchetemoj quiaj mbeay oxiüt.

Tayacüw monjiür oxiüt

⁶² Wüx lamatüch nüt axoodaran, aag ayaj amb alinoic nüt ndoj ayambyambüw meáwan leaw apmetam nejiw wüx pascua, quiaj montangtang miteaats at fariseos tambüw majawüw Pilato.

⁶³ Tapiüngüw:

—Teat Xan, nganüy les leaad ximeajtsan leaw tapiüng aaga naxey newaiich quiaj. Cos wüx aliün mapac tapiüng nej apmapac tiül mondeow wüx er nüt. ⁶⁴ Nganüy teat, sandiüman meaach mamb majiürüch aag oxiüt quiaj leaw among er nüt, ngana majmeliw ongwiiüts minipilan nej mawüniw nej, ndoj apmasajüw nipilan: “Nganüy lapac tiül mondeow”, mawüw. Quiaj apmawaijchaw xeyay nipilan más xeyay, ngo matnej wüx aliün mapac —awüw.

⁶⁵ Quiaj tasaj nejiw Pilato:

—Joyaj noic ajlüy soldados, quiüran ipalan nandand nandand aaga oxiüt quiaj leaw niüng alndom —aj nejiw.

⁶⁶ Condom quiaj tambüw mapalüw nandand a oxiüt. Tayacüw noic sello wüx aaga piedra apal nej, ndoj tacueatiw quiaj soldados majiürüw.

28

Teat Jesús tapac tiül mondeow

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Wüx lamong aaga nüt axoodaran, larraw tiüt amb alinoic nüt, aag ayaj amelich seman; quiaj tambüw majawüw oxiüt a María Magdalena maquiiüb alinop María. ² Condom quiaj tajlang noic nadam ateam, cos nop ángel ocueaj Teat Dios tiün imiün cielo. Almapeay, quiaj tawün a piedra

nepal oxiüt, chetet wüx. ³ Ombas nej xowüy larraw atnej noic najlip, at apix nej rajnüy atnej nieve. ⁴ Ajcüwa soldados almajawüw aag ayaj mbayajow, anmambeapmbeap nejiw, tajmiücüw nómban atnej landeowüw. ⁵ Quiaj aaga ángel tasaj ajcüwa montaj:

—Nde mbayameron, cos sawaw icon iwiünan meyamban Teat Jesús, áag tayacüw wüx cruz. ⁶ Lango majlüy ningüy cos nej lapac tiül mondeow atnej lamapiüng. Macaron ijawan niüng tapiiberan a Teat Naxey. ⁷ Nganüy quiüran najenjéan, isajan minipilan nej: “Nej lapac tiül mondeow, laámb andüy Galilea ombas nej, quiaj apmexoman”, irajan. Áagan ayaj sajngot nasaj icon —aj nejiw.

⁸ Condom ajcüwa montaj mbayatoj, tawüw quiaj tiül oxiüt najéan; ndoj xeyay tapac omeajtsüw. Tambüw acuiürrüw masajüw minipilan Teat Jesús meáwan leaw tasoiquiw. ⁹ Aliünüw tiül tiüü, quiaj tangoch nejiw Teat Jesús, tatepeay nejiw. Quiaj tambüw mangochiw, taquiejliw micosüw nejiw, tapequiequiw nej oleaj. ¹⁰ Quiaj tasaj nejiw:

—Nde mbayameron. Quiüran isajan xecojow xechijquiw mambüw andüyiw Galilea, quiaj sanexomayon —aj nejiw.

Leaw tapiüngüw monjiür oxiüt

¹¹ Ajcüwa montaj tealeámban aliünüw tiül tiüü, quiaj tawüw niüng ajlüy oxiüt acas soldados. Tambüw tiül cambaj aton masajüw ajcüwa montangtang miteaats meáwan leaw tajlüy. ¹² Condom

ajcüwa miteaats sonongotoj maquiüjpüw montangtang monajiüt tiül judíos. Wüx landoj mandeacüw nguineay apmarangüw, quiaj tujchiw soldados xeyay tomiün. ¹³ Tasajüw:

—Atcüy ipiüangan: “Aaga Jesús, tambüw mawüniw nej minipilan nej ongwiiüts wüx salnameayiün”, irawan. ¹⁴ Sitiül ndot aaga natang nenajiüt apmanguiaj, xicona sanawüniün icon wüx, quiaj ngome apmemongochiün nicuajind naél —ajüw nejiw.

¹⁵ Condom ajcüwa soldados, wüx landoj mayariw a tomiün, quiaj tarangüw atnej tasoiquiw. Meáwan aag ayaj aliün manderac wüx tiül nipilan judío nganüy nüt cam.

*Teat Jesús üüch minajiütüw minipilan nej
(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)*

¹⁶ Ajcüwa gajpanop (11) minipilan nej tambüw andüyiw Galilea wüx nop tiüc niüng lamasaj nejiw Teat Jesús. ¹⁷ Wüx tajawüw nej taquiejliw micosüw nejiw teombas nej; pero naleaing altiül tachiweaw omeajtsüw. ¹⁸ Condom Teat Jesús tatüch nejiw, tapiüng:

—Lanüünd najlüy wüx meáwan leaw almajlüy ningüiün tiül cielo, at ningüy wüx iüt. ¹⁹ Nganüy quiüran isajan palpálwüx nipilan wüx aaga iüt cam mandüjpiw xic aton. Ijchan mayariw yow wüx minüt Teat Dios, wüx minüt Micual nej, at wüx minüt Nangaj Espíritu ocueaj Teat Dios. ²⁰ Iquiajchiün mayacüw wüx omeajtsüw marangüw meáwan leaw lanasaj icon; xique sanaquiiüb icona meáwan nüt, leaw ümb minüt a iüt cam —aj nejiw. Amén.

Jayats nanderac wüx miteatiüts Jesucristo
New Testament in Huave, San Mateo Del Mar
(MX:huv:Huave, San Mateo Del Mar)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huave, San Mateo Del Mar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huave

huv

Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ikoots (Huave), San Mateo Del Mar

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

03b08bf3-6708-5491-84af-10b8e34eb51c